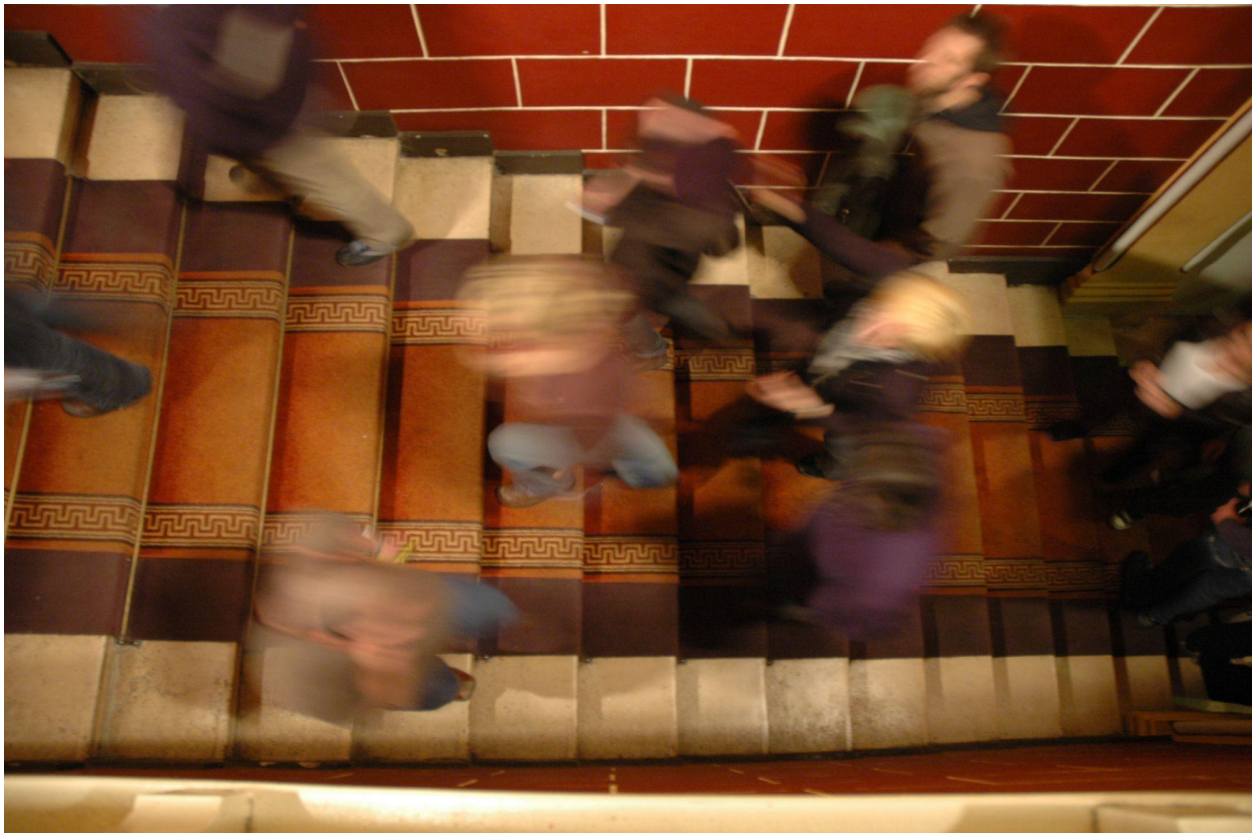

SAMOANALIZA AKADEMIJE DRAMSKE UMJETNOSTI ZA AK. GOD. 2021 / 2022.

HRVATSKA VERZIJA

Sveučilište u Zagrebu
Akademija dramske umjetnosti

UVOD	6
VIZIJA	8
MISIJA	8
VRIJEDNOSTI	8
CILJEVI	9
REAKREDITACIJA 2015. - NAPREDAK	15
STUDIJSKI PROGRAMI	27
DIJAGRAM PREDDIPLOMSKIH I DIPLOMSKIH STUDIJSKIH PROGRAMA	27
STUDIJSKI PROGRAMI AKADEMIJE DRAMSKE UMJETNOSTI	28
GLUMA	28
KAZALIŠNA REŽIJA I RADIOFONIJA	29
DRAMATURGIJA	30
PLES	31
FILMSKA I TELEVIZIJSKA REŽIJA	32
PRODUKCIJA	34
SNIMANJE	34
MONTAŽA	36
UPISNE KVOTE	37
MEĐUNARODNA USPOREDBA KOMPETENCIJA ZAVRŠENIH STUDENATA ADU	40
NASTAVNE METODE, PRAKTIČNA I TERENSKA NASTAVA	42
DOSTUPNOST I KVALITETA MREŽNIH SADRŽAJA STUDIJSKIH PROGRAMA	45
STUDENTI, NASTAVNICI I STRUČNE SLUŽBE	48
STUDENTI AKADEMIJE	48
NASTAVNICI	57
STRUČNE SLUŽBE	67
UMJETNIČKA I ZNANSTVENA DJELATNOST	70
ZNANSTVENI I UMJETNIČKI ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI	71
BIBLIOTEKA ADU	75
UMJETNIČKO STVARALAŠTVO	76

MEĐUNARODNA I MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA	80
ORGANIZACIJA MEĐUNARODNIH KONFERENCIJA U HRVATSKOJ	81
MEĐUNARODNI SPORAZUMI	82
MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA	85
RESURSI: PROSTORI, OPREMA I FINANCIJE	87
PROSTORI	87
KNJIŽNICA AKADEMIJE DRAMSKE UMJETNOSTI	89
OPREMA	91
FINANCIJE	93

Naziv vrednovanog visokog učilišta:

Akademija dramske umjetnosti

Naziv sveučilišta u čijem se sastavu nalazi vrednovano visoko učilište:

Sveučilište u Zagrebu

Godina osnutka:

1950.

Adresa:

Trg Republike Hrvatske 5, 10 000 Zagreb

Telefon:

01 4828 506

Faks:

01 4828 508

Mrežna adresa:

www.adu.unizg.hr

E-pošta:

dekanat@adu.hr

Zvanje, ime i prezime čelnika visokog učilišta:

izv. prof. art. Davor Švaić, dekan

Naziv banke i broj računa preko kojeg visoko učilište posluje:

Hrvatska poštanska banka; IBAN: HR4223900011100013453

Temeljem Odluke Akademijškog vijeća Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu od 12. studenog 2021. godine za izradu ove Samoanalize imenovano je povjerenstvo u sastavu:

1. izv. prof. art. Tomislav Pavković, predsjednik povjerenstva, nastavnik na Odsjeku kazališne i radijske režije
2. doc. art. Vladimir Gojun, prodekan za nastavu i studente filma i televizije
3. red. prof. art. mr.sc. Ivana Legati, prodekanica za nastavu i studente kazališta i plesa
4. Tea Jerić-Zanini, dipl. oec., voditeljica biblioteke i medijateke
5. doc. art. Tomislav Zajec, ECTS koordinator
6. red. prof. art. Ksenija Zec, nastavnica na Odsjeku glume
7. izv. prof. art. Mato Ilijić, predstojnik Odsjeka montaže
8. Verica Jančinec, koordinatorica nastave
9. Martina Marasović, predstavnicu studenata

Zaduženja po poglavljima:

1. Uvod; izv. prof. art. Davor Švaić i izv. prof. art. Tomislav Pavković
2. Reakreditacija 2015. - Napredak; izv. prof. art. Tomislav Pavković
3. Studijski programi; red. prof. art. mr.sc. Ivana Legati i doc. art. Vladimir Gojun
4. Studenti, nastavnici i stručne službe; izv. prof. art. Tomislav Pavković
5. Umjetnička i znanstvena djelatnost; doc. dr. sc. Goran Pavlić
6. Međunarodna i međuinstitucijska suradnja; doc. dr. sc. Goran Pavlić
7. Resursi: prostor, oprema i financiranje; doc. art. Jelena Blagović

Pomoć pri prikupljanju i obradi podataka:

Zrinka Šamija, Morana Ikić Komljenović, Štefica Bartolin, Elizabeta Marijanović, Nina Kovačić, Irena Grbić, Morana Šarenić, Maja Trkulja, Lela Šupek, Anica Borošak Grabar, Snježana Grgić, Jasmin Redžepagić, Mile Blažević.

Dokument Samoanaliza Akademije dramske umjetnosti za ak. god. 2021 / 2022. prihvaćen je od strane Akademijškog vijeća Akademije dramske umjetnosti na sjednici Akademijškog vijeća održanoj 11.02.2022.

---

1. UVOD

(ESG 1.1., 1.8., 1.10.)

Akademija dramske umjetnosti najstarija je visokoškolska ustanova koja obrazuje za područje izvedbenih i audio-vizualnih umjetnosti te je kroz svoju 70-godišnju povijest tradicijom i značajem stekla jedinstveno mjesto u području umjetničkog obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Njena povijest proteže se u daleku 1896. godinu kada je utemeljena Hrvatska dramatska škola, čijom se pedagoško-umjetničkom sljednicom smatra današnja Akademija dramske umjetnosti. Akademija je od svojeg formalnog visokoškolskog ustroja 1950. godine prošla kroz mnoge organizacijske i strukturne promjene te danas čini jednu od tri umjetničke sastavnice Sveučilišta u Zagrebu. Akademija danas predstavlja visokoškolsku umjetničko-nastavnu ustanovu s najsnažnijim utjecajem na područja kazališta, filma i plesa u Republici Hrvatskoj, na način da pedagoško i umjetničko djelovanje nastavnika i studenata za vrijeme studija, a posebice mladih umjetnika nakon njihovog završetka, formira nacionalni kulturni identitet. Ova je specifična pozicija i uloga u isto vrijeme privilegija, no i silna odgovornost i obveza - prema studentima i visokom obrazovanju, ali i prema ukupnom nacionalnom kulturnom sektoru. Rezultati koje postižu studenti i nastavnici Akademije predstavljaju najviše dosege u području kulture i umjetnosti koji dolaze iz visokog obrazovanja, a naša je odgovornost i obaveza stvarati preduvjete da se ova pozicija održi ali i nastavi razvijati. Održivost pozicije koju Akademija u ovom trenutku posjeduje traži ispunjavanje nekolicine specifičnih elemenata od kojih su neki u našoj ingerenciji, dok mnogi ovise o društvenim i ekonomskim okolnostima na koje samo dijelom možemo utjecati. Kao Akademija uključeni smo i kontinuirano sudjelujemo u aktivnostima koje vode poboljšanju uvjeta rada, pozicije i daljnjeg razvoja cjelokupnog umjetničkog područja u visokom obrazovanju. Kroz suradnju s kolegicama i kolegama drugih umjetničkih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu zagovaramo bolju poziciju umjetničkog područja te senzibiliziramo dionike društvenu potrebu ulaganja u kulturu i umjetnost.

Posebna vrijednost Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, kao umjetničke akademije sagledane u širem međunarodnom kontekstu, jest u složenoj strukturi ustanove, koja pod „jednim krovom“ obrazuje i stvara u područjima kazališta, filma, televizije i plesa.

Ovakav ustroj istovremeno donosi cjelovito umjetničko obrazovanje za izvedbeno i audio-vizualno područje, daje studentima uvid u širinu i obim različitih područja, no u isto vrijeme svakim danom predstavlja sve veći organizacijski i financijski izazov. U nadolazećem periodu cilj nam je pronaći cjelovito rješenje osiguravanja adekvatnih financijskih, prostornih i tehničkih resursa, kako bi se stvorila platforma za daljnji razvoj nastavnih i produkcijskih kapaciteta. Na samo takav ćemo način moći nastaviti obrazovati i pripremati nove generacije umjetnika i znanstvenika za razvoj umjetničkih praksi i publika te utjecati na kreiranje kulturne slike i međunarodne prepoznatljivosti Republike Hrvatske.

Akadska godina na koju se odnosi ovaj dokument Samoanalize bila je ispunjena izazovima s kojima se Akademija kroz svoju povijest nije susretala. Pandemija COVID-19 usporila je nastavne i produkcijske aktivnosti, distancirala nas je unutar nastavnog procesa i onemogućila izvođenje umjetničke nastave i produkcije onako kako smo smatrali da je jedino ispravno i moguće - u našim nastavnim i izvedbenim prostorima. Nakon krize uvjetovane pandemijom, Zagreb su tijekom 2020. pogodila dva snažna potresa koji su među studente, nastavnike i nenastavno osoblje unijeli dodatni nemir i osjećaj straha. Ozlijeđenih ili veće materijalne štete u niti jednom od prostora srećom nije bilo, dok su studenti, nastavnici i nenastavno osoblje pokazali posebnu vrstu zajedništva i snage da se nose s kriznim okolnostima. Nastava se u vrlo kratkom roku počela izvoditi na daljinu, a protuepidemijske su mjere stvorile preduvjete koji su omogućili kontaktno izvođenje nastave u kratkom roku te provođenje svih ispita, što je dovelo do zaključenja akademske godine u gotovo planiranom roku.

Iduća, 2021. godina donijela nam je novi izazov - svjedočanstva bivših i sadašnjih studentica i studenata o uznemiravanju i nasilju, često seksualnom, koje se od strane nastavnica i nastavnika događalo na Akademiji. Ovu vrstu ponašanja jasno smo osudili te poslali poruku kako za bilo koju vrstu diskriminacije, uznemiravanja i nasilja na Akademiji nema mjesta. Ove nesretne događaje iskoristili smo i kao priliku da razvijemo sustav koji će služiti za prikupljanje i procesuiranje prijave, kao i program edukacije nastavnika i studenata u svrhu prevencije svih oblika neprimjerene komunikacije i ponašanja, koji će pomoći da održimo status sigurnog i afirmativnog, moralnog i etičnog akademskog okruženja. Akademija je uvijek nastojala biti mjestom dijaloga, otvorenosti, ravnopravnosti i uključivosti, gdje se poštuju načela dostojanstva, morala i etičnosti, s nultom stopom tolerancije prema diskriminaciji, uznemiravanju i nasilju. Mjere i koraci koje smo poduzeli nakon spoznaje

---

kako problemi u našem okruženju ipak postoje, prepoznati su te su poslužili kao primjer u drugim sustavima koji su se susreli s problemima slične vrste. Uvjereni smo da ako želimo ostati prepoznatljivi i priznati u akademskim i kulturnim okvirima, uz umjetničke nužno moramo nastaviti prenositi i one temeljne, ljudske i građanske norme ponašanja i vrijednosti; jedno bez drugog zasigurno i ne postoji. Uz sve tri misije visokog obrazovanja koje slijedimo, smatramo kako naš doprinos razvoju i boljitku društva u cjelini uz obrazovnu svakako nosi i odgojnu komponentu.

Uz misiju i viziju Akademije, obje definirane [Strateškim planom Akademije dramske umjetnosti za period 2018 - 2022](#), ovom prilikom željeli bismo navesti u tim dokumentima postavljene vrijednosti i ciljeve koje je artikulirala prethodna uprava, a koje nastavljamo slijediti.

VIZIJA

Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu djeluje kao najznačajnija umjetnička akademija u polju filma, kazališta i izvedbenih umjetnosti na području Republike Hrvatske koja se kroz svoje djelovanje i inicijative ističe među vodećim akademijama u regionalnom okruženju te je prepoznata kao pouzdan i poželjan partner u europskom kontekstu. U svom djelovanju Akademija dramske umjetnosti primjenjuje i istražuje nove metode učenja, poučavanja i umjetničkog istraživanja u suradnji sa sveučilišnim i kulturnim ustanovama u zemlji i inozemstvu, a s ciljem individualnog napretka svakog studenta i kontinuiranog unapređenja vlastite djelatnosti.

MISIJA

Misija je Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu promicati izvrsnost u procesima stvaranja novih umjetničkih kadrova u Zagrebu, Republici Hrvatskoj i regiji, doprinositi razvoju visokog obrazovanja u izvedbenim i audiovizualnim umjetnostima, a u čijem je središtu pozornosti i sveukupnog djelovanja kreativan, osposobljen i stručno vođen student.

VRIJEDNOSTI

Navedeni sadržaji u Viziji i Misiji podrazumijevaju trajan i rastući razvoj visokog obrazovanja u izvedbenim, audiovizualnim i srodnim umjetnostima kroz izvođenje preddiplomskih i

---

diplomskih sveučilišnih studija. Uz kontinuirani razvoj obrazovnih i umjetničkih programa te sustava vrednovanja svih linija rada i poslovanja, Akademija je u svoj sustav ugradila sljedeće temeljne vrijednosti:

- poštivanje zakona, postojećeg pravnog okvira i pravnih postupaka
- autonomiju znanstvenog, umjetničkog i nastavnog rada
- poštivanje načela profesionalnosti, odgovornost i pouzdanosti
- poštivanje načela slobode, jednakosti, pravednosti i ravnopravnosti
- poštivanje integriteta i dostojanstva osobe
- poštivanje socijalne pravde
- transparentnost i dostupnost informacija
- društvenu angažiranost
- očuvanje javnog dobra
- aktivnosti očuvanja prirodnog okoliša

CILJEVI

1. **NASTAVNA DJELATNOST:** Osnažiti i očuvati položaj umjetničke nastave u sustavu visokog obrazovanja kroz razvoj i implementaciju kvalitetnih i konkurentnih studijskih programa utemeljenih na razvijanju kompetencija studenata i ishodima učenja.
2. **OSIGURAVANJE KVALITETE:** Uspostaviti trajan i učinkovit razvoj sustava kvalitete i kulture kvalitete u svim područjima djelovanja i pratećim procedurama postupanja u skladu s međunarodnim smjernicama i standardima Sveučilišta u Zagrebu.
3. **UMJETNIČKA I ZNANSTVENA DJELATNOST I ISTRAŽIVANJE:** Osigurati kontinuirano provođenje umjetničkih i znanstvenih istraživanja, s naglaskom na razvoj umjetničko-istraživačkih projekata usmjerenih na istraživanja koja se bave prirodom,

---

metodologijom i tehnikama stvaralaštva te na interdisciplinarna područja razvoja i primjene tehnologija.

4. MEĐUNARODNA I MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA: Jačati poziciju Akademije dramske umjetnosti kao međunarodno prepoznate i priznate umjetničko-nastavne i znanstveno-nastavne institucije u polju filma, kazališta i izvedbenih umjetnosti u nacionalnom i regionalnom kontekstu.
5. LJUDSKI I MATERIJALNI RESURSI: Doprinijeti jačanju i razvoju ljudskih i materijalnih resursa institucije s namjerom stvaranja pozitivnih učinaka na kvalitetu nastavnih, istraživačkih i produkcijskih aktivnosti.

Strategija Akademije pretpostavlja dvije razvojne dimenzije - Strategiju budućih trendova i Strategiju djelovanja.

Strategijom budućih trendova namjeravamo osigurati stabilne uvjete za izvođenje studijskih programa te tako podržati ulogu i odgovornost u obrazovanju i pripremi novih generacija umjetnika i znanstvenika koji će nastaviti raditi na razvoju umjetničkih praksi i publika te utjecati na kreiranje kulturne slike i međunarodne prepoznatljivosti Hrvatske. Uz cjelovito rješenje prostornih i tehničkih resursa, uvođenjem recentnih procedura financijskog poslovanja i preciznih kriterija razvoja ljudskih potencijala osigurali bismo platformu za dugoročni razvoj organizacijskih kapaciteta institucije. U narednom razdoblju Akademija će s ciljem jačanja stabilnosti iskoristiti prilike za jačanje samostalnog djelovanja i smanjivanje ovisnosti o proračunskom izvoru financiranja. Također, uz razvoj kvalitete studijskih programa nastavit ćemo unapređivati produkcijsku razinu i distribuciju studentskih i istraživačkih projekata, jačati aspekt međunarodne suradnje i razmjene te u cijelosti afirmirati status ADU kao vodeće takve ustanove u regiji. Na Akademiji dramske umjetnosti je u razvoju i proceduri akreditacije nekoliko novih studijskih programa, koji nastaju kao odgovor na potrebe kulturnog sektora i tržišta rada. U procesu akreditacije je diplomski studij Scenski dizajn, s usmjerenjima Scenografije i Kostimografije; studijski program koji odgovara na deficit kadrova ovih sektora u kazalištu i na filmu. Kao međunarodni združeni studiji razvijaju se diplomski studij Plesne dramaturgije i kustoskih praksi, program koji bi u određenoj mjeri trebao kompenzirati nepostojanje diplomskog studija Plesa te združeni diplomski studij Televizijskih i novomedijskih serija, koji se priprema s filmskim odsjecima regionalnih umjetničkih akademija. Kroz ESF projekt Edu4Games razvija se zajednički

---

diplomski studij Dizajn i razvoj videoigara u suradnji pet zagrebačkih fakulteta, kao i program cjeloživotnog obrazovanja za isto područje. Posljednji, zajednički specijalistički studij Metodike filma nastaje u suradnji s Učiteljskim i Filozofskim fakultetom. Sve su ove inicijative rezultat razvojnih aktivnosti u kojima su posljednjih godina sudjelovali studenti i nastavnici Akademije te u perspektivi ukazuju na smjer i širinu područja razvoja Akademije dramske umjetnosti u kratkom i srednjeročnom razdoblju. Na Akademiji već godinama postoji načelno suglasje o potrebi uvođenja određenog broja poslijediplomskih umjetničkih studijskih programa i poslijediplomskih međunarodnih studijskih programa. Ključni razlog za pokretanje ovih programa jest omogućavanje nastavka studiranja studentima diplomskih studija te razvoj kompetencija nakon studija, čime bi ostvarili veću konkurentnost na tržištu rada. Poseban naglasak bit će stavljen na stvaranje uvjeta za izgradnju novih i adaptaciju postojećih prostora te primjerenu organizaciju upravljanja tim prostorima u suradnji sa svim ustrojbenim jedinicama i vanjskim partnerima. S ciljem što bolje iskoristivosti potencijala i učinkovitijeg projektnog umrežavanja, osnovat ćemo zaseban Centar za umjetnička istraživanja i razvoj stručne prakse. Analizom nedavno prihvaćenog novog Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta ustanovili smo potrebe za novim ustrojem službi ADU, osobito onih koje se tiču sve složenije i brojnije nastavne produkcije i međunarodne suradnje. U tom smislu nužno je pokrenuti Ured za kvalitetu i Centar za razvoj karijera. Budući da je Akademija manja sastavnica Sveučilišta, moguće je racionalizirati broj radnih mjesta novonastalih ureda zapošljavanjem jedne kompetentne osobe koja bi usporedno mogla voditi upravljanje Uredom za kvalitetu i Centrom za razvoj karijera. Za sve navedene aktivnosti koje će se ostvariti u budućem razvoju poslovanja Akademije nemamo zatvorenu financijsku konstrukciju. Uz to, bit će potrebno i formalno razriješiti proturječnosti koje proizlaze iz zakonske regulative, a koje se izravno odnose na razvojne planove visokog umjetničkog obrazovanja na ADU. Unatoč tomu, ove strategije poslužit će kao smjernice za pokretanje svih navedenih procesa koji će se zatim realizirati prema mogućnostima.

Strategijom djelovanja a u cilju poboljšanja uvjeta rada i daljnjeg razvoja cjelokupnog područja visokog obrazovanja u umjetnosti, Akademija će u suradnji sa srodnim sveučilišnim sastavnicama u Republici Hrvatskoj potaknuti niz zagovaračkih aktivnosti, kojima će nastojati utjecati na sve relevantne politike koje utječu na razvoj umjetničkog obrazovanja. Zagovaračke aktivnosti provodit ćemo u dobroj namjeri uz poštivanje

---

zakonske regulative i hijerarhijskih ovlasti, a u njihovu provedbu uključit ćemo sve relevantne unutarnje i vanjske dionike. Koristeći se metodom pozitivnog lobiranja nastojat ćemo se izboriti za prepoznavanje specifičnosti nastave na umjetničkim studijima i dopunu administrativne regulative za potrebe umjetničkog područja, kao i za povećanje ulaganja u studijske programe umjetničkog područja te programe stručne prakse čiji utjecaj uz kulturne, ima i značajne gospodarske učinke na društvo. U suradnji s kolegama ostalih umjetničkih sastavnica u okviru navedenih aktivnosti nastojat ćemo putem medija zagovarati bolju poziciju umjetničkog obrazovanja te senzibilizirati javnost o društvenoj potrebi ulaganja u kulturu i umjetnost. Promjenom te paradigme i takve percepcije želimo svoj rad pojačano i izravno komunicirati sa širom zajednicom.

Sve informacije o studijskim programima i studiranju, definirane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Pravilnikom o studiranju na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu te Vodičem za korisnike ECTS-a javno su objavljene na [mrežnim stranicama Akademije](#), na hrvatskom i engleskom jeziku (podstranica Studiji). Mrežne stranice također sadrže podatke o:

1. upisima (podstranica Studiji)
2. međunarodnoj suradnji (podstranica Međunarodna suradnja)
3. ustrojstvu i zaposlenicima (podstranica Kontakti)
4. podršci studentima i studentskoj organizaciji (podstranica Studenti)
5. sustavu kvalitete (podstranica Osiguravanje kvalitete)
6. društvenoj ulozi Akademije (podstranice O Akademiji)
7. zaštiti podataka (podstranica Zaštita osobnih podataka)
8. pristupu informacijama i svim ostalim obveznim informacijama sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama (podstranica Pravo na pristup informacijama, Natječaji, Financijska transparentnost, Javna nabava)
9. zapošljavanju studenata (podstranica Novosti)
10. ishodima dosadašnjih vrednovanja (podstranica Osiguravanje kvalitete)

Uz mrežne stranice Akademije, informacije o radu visokog učilišta dostupne su putem [mrežnih stranica Sveučilišta u Zagrebu](#), sustava [Postani student](#) i sustava [ISVU](#). Uz transparentnost administrativnog dijela našeg rada, s umjetničkim radom Akademije u vidu

---

umjetničko-nastavne produkcije, javnost i publika upoznaju se putem ispitnih produkcija koje se javno izvode, kao i newsletterom koji redovito šaljemo zainteresiranima.

Akademija dramske umjetnosti ima razvijen sustav osiguravanja kvalitete, kao i mnoge formalne i neformalne oblike njezine provedbe. Kroz razvoj sustava kvalitete kao i različite procese osiguravanja kvalitete stekli smo dobar uvid u međunarodne, nacionalne i sveučilišne standarde, dokumente koji normiraju sustav te različite prakse koje se koriste u provedbi osiguravanja kvalitete u području visokog obrazovanja.

Sustav osiguravanja kvalitete ADU dio je [sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete pri Sveučilištu u Zagrebu](#) i temelji se na svim odgovarajućim sveučilišnim dokumentima, a njegovu provedbu osigurava Povjerenstvo za praćenje kvalitete ADU koje djeluje na temelju [Pravilnika o ustroju, imenovanju i načinu rada povjerenstva za upravljanje kvalitetom](#). Povjerenstvo se sastaje jednom mjesečno, a po potrebi i češće te u svom radu brine o svim propisanim aspektima upravljanja kvalitetom. Na taj način Povjerenstvo redovito provodi i odobrava izmjene i dopune nastavnih planova te pravilnika o studiranju svih odsjeka, a o provedenim procedurama kao i o raspravama i savjetovanjima pri implementaciji novih strateških dokumenata informira sve uključene dionike. Svaka promjena temelji se na premisi „studenta u centru poučavanja“, što je već u prirodi svih struka za koje studiji na ADU osposobljavaju studente, pri čemu je referentni dokument upravo [Strateški plan 2018-2022](#). Uz kontinuirani rad na izradi jasnih kriterija vrednovanja studentskog rada koji su verificirani Pravilnicima o studiranju svakog pojedinog odsjeka i pojedinačnim pravilnicima o ispitima, na semestralnoj bazi provode se sveučilišne ankete, a većina odsjeka provodi i interne ankete, što je zbog malih studijskih grupa i usmjerenosti prema individualiziranoj nastavi posebno izazovno. Sustav osiguravanja kvalitete uključuje i rad Povjerenstva za socijalnu osjetljivost koje se sastaje tijekom čitave godine, pri čemu temeljem Odluke o mogućnosti oslobođenja participacije u troškovima studija u ak. god. 2021/22., studente slabijeg imovinskog statusa može osloboditi plaćanja participacije. Također, studenti težeg ekonomskog ili zdravstvenog statusa imaju prednost prilikom odlučivanja o odradi participacije koju donosi Povjerenstvo za odradu participacije u troškovima studiranja. A Odlukom o utvrđivanju participacije redovitih studenata u troškovima studija za ak. god. 2021/22. također je predviđena mogućnost da Povjerenstvo za socijalnu osjetljivost studente lošijeg ekonomskog statusa oslobodi plaćanja participacije. Odredbe svih ovih odluka i sastavi navedenih povjerenstava automatski se obnavljaju svake

---

akademske godine. Politika kvalitete ADU temeljena je na promicanju akademskog integriteta i sloboda te pridržavanju svih moralnih načela, prava i obveza kojima se uređuju ljudski i profesionalni odnosi među nastavnim, znanstvenim, studentskim i administrativnim članovima znanstveno-obrazovne zajednice, a koji su definirani [Etičkim kodeksom Sveučilišta u Zagrebu](#). Temeljne vrijednosti za koje se ADU zalaže su poštivanje načela profesionalnosti, odgovornosti i pouzdanosti, načela slobode, jednakosti, pravednosti i ravnopravnosti te poštivanje integriteta i dostojanstva osobe, s posebnim naglaskom na poštivanje socijalne pravde te na društvenu angažiranost. Etičko povjerenstvo ADU imenuje se na mandat od četiri godine, a sastoji se od tri člana i njihovih zamjenika. Sve informacije o djelatnosti i aktivnostima ADU, kao i o svim studijima i nastavnim planovima dostupne su na mrežnim stranicama www.adu.hr na hrvatskom i na engleskom jeziku, glavni izbornik podijeljen je na pet osnovnih sekcija (Vijesti, Akademija, Studiji, Studenti, Knjižnica) od kojih svaka ima nekoliko podsekcija te na odabrana područja koje se tiču aktualnih vijesti (Sve, Događanja, Nastavnici, Studenti, Međunarodna suradnja, Natječaj, Stipendije).

Uz daljnji razvoj sustava i njegovu prilagodbu okolnostima, na Akademiji je nužno započeti s promicanjem kulture kvalitete, što podrazumijeva prihvaćanje i osiguravanje kvalitete na svim razinama djelovanja. Veliki broj aktivnosti - anketiranja, recenziranja, samoprocjene, istorazinske procjene, već se kontinuirano provodi u različitim oblicima i s različitim svrhom, no važno ih je pritom što racionalnije implementirati u sve postojeće aktivnosti. Ovo je vrlo važno za umjetničku nastavu i nenastavne procese koji se često provode na način da njihovo planiranje, praćenje i dokumentiranje ne doprinosi kvaliteti provedbe kao ni njezinom unapređivanju, što jest smisao kvalitete. Kako bi se kvaliteta uvela u sve razine i aktivnosti Akademije, nužna je aktivna uključenost svih onih koji u procesima i sudjeluju, stoga uz uključenost uprave i Povjerenstva za upravljanje kvalitetom, potičemo edukaciju i aktivno bavljenje kvalitetom - Studentskog zbora, studenata, nastavnika i nenastavnog osoblja, kako bi se stvorio odnos razumijevanja, prihvaćanja i primjene sustava kvalitete. U konačnici, i ovaj postupak reakreditacije dio je tog procesa.

---

2. REAKREDITACIJA 2015. - NAPREDAK

(ESG 1.1., 1.8.)

U Izvješću stručnog povjerenstva o reakreditaciji iz 2016. godine Stručno povjerenstvo iznijelo je [Preporuke za poboljšanje kvalitete](#) na koje ćemo se u ovom poglavlju osvrnut te ih nadopuniti dodatnim aspektima i aktivnostima koje su implementirane u prethodnom razdoblju.

Promjenom Statuta ADU 2018. odlučeno je da se dekan bira na mandatno razdoblje od tri godine umjesto na dvije kako je bilo do tad, a predviđena je i mogućnost ponavljanja trogodišnjeg mandata. Na ovaj je način omogućena dugoročnija perspektiva u planiranju i osigurana stabilnost provođenja vizije planirane dekanskim programom. Tako je već u prvoj prilici nakon te promjene bivša dekanica Franka Perković Gamulin nakon završenog dvogodišnjeg mandata izabrana u novi, trogodišnji mandat. Treba istaknuti da je i prije ove promjene uobičajena praksa na ADU bila da dekan/ica bude ponovno izabran/a u drugi mandat.

U smislu reorganizacije unutarnjeg ustroja zadržana je postojeća podjela na odsjke i katedre koje pak mogu biti unutarodsječne ili međuodsječne. U proteklom su periodu na taj način osnovane dvije nove katedre: Katedra scenskog oblikovanja i Katedra za glumu, a u tijeku je osnivanje još dviju katedri koje bi trebale doprinijeti većoj integriranosti Akademije. Većina novoosnovanih katedri uključuje nastavnike više odsjeka, što svjedoči o snažnoj tendenciji što većeg povezivanja i međuprožimanja nastavnih planova komplementarnih struka sa različitih studija na ADU.

Prostorni kapaciteti i dalje ostaju kontinuirano pitanje prilikom organizacije nastave i promišljanja daljnjih strategija razvoja. Tijekom 2017. Odsjek montaže preselio je u novi, za izvođenje nastave i umjetničko-nastavne produkcije adekvatan prostor u koji je preseljena i sva nastava tog odsjeka. Prostor nove dvorane F22 u Frankopanskoj ulici, koju unajmljujemo od 2016. godine, u proteklom je razdoblju pretvoren u centar za održavanje nastave i javnu prezentaciju umjetničko-nastavnih produkcija. Ta je dvorana postala integralni i nezaobilazni prostor nastave gotovo svih odsjeka pa je u tom smislu

---

uspostavljen kontinuitet korištenja tog resursa. Pomno planiranje rasporeda korištenja te dvorane, kao i soba za probe kazališnih odsjeka te pozornice u glavnoj zgradi unaprijeđeno je izrađivanjem i štampanjem knjižice [Vodič kroz produkcijski protokol](#) u kojoj su detaljno propisani modusi i hodogram rada na umjetničko-nastavnoj kazališnoj produkciji.

U održavanje i poboljšanje uvjeta rada u dvorani F22 ADU konstantno ulaže vlastita sredstva. Na taj su način, primjerice, bočne prostorije nedavno preuređene u garderobu s ogledalima i odgovarajućom rasvjetom te u prostor za pohranu rekvizite i elemenata koje koriste studenti koji rade na aktualnim umjetničko-nastavnim produkcijama. Neka od umjetničkih istraživanja svoju su realizaciju i provedbu također imala u ovoj dvorani pa je u tim prigodama za projekte nabavljena oprema postala stalnim dijelom tehničke opreme ove dvorane. Dvorana se koristi i za sve dodatne nastavne i izvannastavne aktivnosti u kojima je ADU koproducent, poput već tradicionalne suradnje na velikom opernom projektu s Muzičkom akademijom i ostalim sastavnicama zagrebačkog Sveučilišta, suradnji s Dubrovačkim ljetnim igrama na kojima studenti ADU sudjeluju u profesionalnim produkcijama, studentskim festivalima i brojnim drugim aktivnostima, poput glumačkih i plesnih radionica gostujućih nastavnika. U dvorani F22 se redovito održava i PitchADU, predstavljanje završnih studenata Akademije profesionalcima iz audiovizualnog područja kao i njihovih projekata koje pripremaju kao profesionalne projekte koje će realizirati nakon završetka studija. U periodu pandemije - zbog epidemioloških odredbi o distanci – u ovu je dvoranu prebačen i dio teorijske nastave koju pohađaju veće grupe studenata. Iz istih smo razloga u protekloj godini u toj dvorani održavali i sjednice Akademijskog vijeća.

U prostorijama Leksikografskog zavoda u Frankopanskoj 22 u sedam učionica i dalje se održava teorijska nastava, prostorije su opremljene računalima i velikim plazma ekranima, a osigurana je i stabilna internetska veza. No, bitnije je istaknuti da se tamo nalaze i tri plesne dvorane u kojima se održava većina nastave Odsjeka plesa. Sve dvorane su opremljene suvremenom opremom i tehničkim pomagalicama neophodnima za održavanje ovog tipa nastave, kao i pratećim prostorima (tuševi, svlačionice, ormarići).

U prostorima Leksikografskog zavoda u Frankopanskoj 22 nalazi se i foaje namijenjen dnevnom boravku studenata koji studenti koriste prema vlastitim potrebama u pauzama između nastave. Prostor je opremljen namještajem namijenjenim odmoru studenata, kao i kućanskim aparatima koji se koriste za pripremu i pohranu prehrambenih namirnica.

U samopromišljanju o unapređivanju nastavnih planova središnja je misao vodilja bila ona o što većem stupnju integracije i prožimanja nastavnih planova različitih odsjeka na svim točkama gdje je njihova suradnja moguća. Tako smo uveli nekoliko novih, obaveznih i izbornih predmeta koje pohađaju studenti različitih odsjeka, nastavili smo i unaprijedili modus rada studenata i nastavnika svih uključenih odsjeka u nastanak filmskih vježbi, a uveli smo i predmete Umjetnička suradnja i Sveučilišna i međuinstitucijska suradnja. Oba su predmeta osmišljena kao svojevrsne platforme preko kojih studenti mogu ostvariti ECTS bodove sudjelovanjem u nastavi nekog obaveznog predmeta na nematičnom odsjeku (Umjetnička suradnja) ili na nekom projektu u kojem je ADU koproducent, a koji po svojim karakteristikama nadopunjuje i nadograđuje kompetencije i ishode učenja postojećih nastavnih planova (Sveučilišna i međuinstitucijska suradnja). Za oba su predmeta osmišljeni prijavni obrasci na kojima mentor s matičnog odsjeka prihvaća studenta s drugog odsjeka u nastavu svog studenta; drugim potpisom nastavnik verificira da je student ispunio sve obveze; a treći potpis na obrazac daje predstojnik matičnog odsjeka (Umjetnička suradnja), odnosno odgovarajući prodekan (Sveučilišna i međuinstitucijska suradnja). Broj umjetničkih suradnji je ograničen na tri na preddiplomskoj te na dvije na diplomskoj razini studija, uz vrijednost od 1 ili 2 ECTS boda, ovisno o studentovom opterećenju (procjena je u ingerenciji nastavnika matičnog odsjeka). U okviru Sveučilišne i međuinstitucijske suradnje često se realiziraju projekti većeg obima, pa je bodovna vrijednost 2 ili 4 ECTS-a.

Od 2015. godine svaki je odsjek Akademije proveo manje izmjene i dopune nastavnih planova (do 20%). Te promjene verificira nadležni odsjek, potom ih upućuje na Povjerenstvo za praćenje kvalitete, a po potvrdi na Akademijskom vijeću promjene se upućuju Uredu za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu na odobrenje. Povjerenstvo za praćenje kvalitete implementiralo je i novi protokol prilikom predlaganja i uvođenja novih izbornih predmeta: nastavnik koji predlaže predmet pred Povjerenstvom ukratko predstavlja temeljne odrednice predmeta, a u kraćoj javnoj prezentaciji isto to čini i pred nastavnicima i studentima odsjeka kojima je novi predmet namijenjen. Do ove je potrebe došlo zbog prilično velikog broja postojećih izbornih predmeta, ali i zbog želje da se za novi predmet unaprijed zainteresira dovoljan broj studenata potrebnih za njegovo održavanje.

Radilo se i na boljem povezivanju nastave glume i filmske režije, budući da je filmska gluma postala jedan od neizostavnih aspekata školovanja budućih umjetnika. Tako su uvedeni

---

predmeti [Gluma pred kamerom I](#) i [II](#), na obje godine diplomskog studija glume, a koji su povezani s nastavom predmeta [Rad s glumcem](#) Odsjeka filmske i televizijske režije. Na ovaj način studenti glume stječu znanja o različitim zakonitostima glume na filmskom setu, dok studenti filmske i televizijske režije imaju mogućnost aktivnijeg razumijevanja glumačkog procesa. Isto tako, na diplomskoj je razini uveden i jednosemestralni predmet [Gluma u radio-drami](#) u kojem na sličan način svoje kompetencije stječu studenti Glume, Kazališne režije, Dramaturgije i Oblikovanja zvuka.

S ciljem pripreme za akreditaciju i provedbu novog zajedničkog diplomskog studija i programa cjeloživotnog obrazovanja iz područja videoigara, nastavnici pet sastavnica Sveučilišta u Zagrebu i stručnjaci iz industrije videoigara tijekom 2021. su u prostorima Akademije dramske umjetnosti proveli pilot program budućeg zajedničkog studija za zanimanja – dizajner videoigara, programer videoigara, producent videoigara i vizualni umjetnik videoigara. Akreditacija novih programa započet će u 2022. godini.

Povezivanje umjetničkih praksi različitih studija i u narednom će razdoblju biti ishodištem promišljanja nastavnih planova i umjetničke nastave jer se pokazalo da su rezultati takvih suradnji na iznimno visokom nivou te da studentima neizmjereno obogaćuju iskustvo studiranja i šire kompetencije predviđene nastavnim planovima.

Na Akademiji su uvedene brojne promjene vezane i uz status samih studenata. Uz [Statutom ADU](#) zajamčeno pravo veta na odluke Akademijskog vijeća, oformljena su Vijeća odsjeka (umjesto dotadašnjih sastanaka i sjednica nastavnika odsjeka) koja sad čine svi zaposleni nastavnici i vanjski suradnici te jedan predstavnik iz redova studenata. Studenti su okupljeni oko Studentskog zbora koji donosi [odluke](#) o raspisivanju studentskih izbora koje ADU podržava odlukama o [imenovanju](#) izbornih povjerenstava. Zbog lakše orijentacije na početku studija, svake se akademske godine u prvom tjednu nastave održava Dekanovo predavanje na kojem se nove studente upoznaje sa svim aspektima djelovanja Akademije, od tehničkih i upravnih službi do upoznavanja sa studentskim pravima i obvezama. Na isti su način sve bitne informacije vezane za djelovanje Studentskog zbora dostupne na webu ADU u sekciji [Studenti](#), s posebnim [linkom](#) vezanim za upoznavanje sa studentskim pravima. Prilikom upisa studentima se dodjeljuje e-mail adresa, i to po principu „Ime i Prezime“ s adu.hr domenom (ime.prezime@adu.hr). Intencija je da se sva službena komunikacija koja se tiče studija i studiranja obavlja preko ove e-mail adrese, a uz nju svi

---

studenti dobivaju i neograničeni prostor u mrežnom oblaku za pohranu svojih materijala i radova.

Nadalje, osnovano je nekoliko tijela koja se bave studentskim standardom i olakšavanjem studiranja studentima iz ugroženih skupina. Kao što je i naznačeno u Uvodu, to su [Povjerenstvo za socijalnu osjetljivost](#) i [Povjerenstvo za odradu participacije](#) koja se sastaju tijekom čitave godine i čiji se sastav potvrđuje na početku svake akademske godine. Rad oba povjerenstva temelji se na odlukama kojima je precizirano koje uvjete studenti trebaju ispuniti da bi bili [oslobođeni plaćanja participacije](#) u troškovima studiranja, odnosno po kojim [kriterijima](#) i na kojim poslovima mogu odraditi participaciju. Najčešći poslovi uključuju rad u knjižnici na digitalizaciji i pohrani materijala te pomaganje u radu različitih stručnih službi. Uz to, ADU svake godine donosi [Odluku o utvrđivanju participacije redovitih studenata u troškovima studija](#) kojom su propisane i dodatne mogućnosti i izuzeci od plaćanja participacije. Težnja je svake uprave ADU prema svojim studentima biti socijalno osviještena i osjetljiva, pa su u proteklom periodu donesene iznimne pojedinačne odluke dekanice, poput one o oslobađanju plaćanja participacije studentica i studenata s maloljetnom djecom. Kontinuirano se biraju i demonstratori na svim odsjecima koji za svoj rad, po izvješću predstojnika odsjeka o obavljenim poslovima i zadacima, mjesečno dobivaju honorar u iznosu od 400 kuna.

Studenti imaju sedam predstavnika u Akademijском vijeću, predsjednik Studentskog zbora sudjeluje u radu Odbora za nastavu, a studentska predstavница je i članica Povjerenstva za praćenje kvalitete. U radu svih ovih tijela studenti imaju pravo predlaganja točaka dnevnog reda, ravnopravnog i uključivog sudjelovanja te prava glasa o svakoj točki.

Osim studentskih festivala koji se uspješno održavaju već godinama poput FRKE, KRADU i DeSADU, Akademija je podržala i inicijativu za osnivanjem novog festivala DANKA čiji je koncept temeljen na ideji da studenti i nastavnici unutar 24 sata zajedno napišu, probaju i izvedu kraću dramsku formu. Javne prezentacije ovog festivala pokazuju iznimnu koheziju studenata i nastavnika te sposobnost studenata da u zadanim uvjetima iskažu svoj talent te stečena znanja i vještine. Također, ADU je dala potporu umrežavanju sa studentskim organizacijama drugih sveučilišta, što je, primjerice, rezultiralo suradnjom sa studentskom organizacijom iz Novog Sada i realizacijom gostovanja ispitnih produkcija ADU na tamošnjem studentskom festivalu. Broj gostovanja na studentskim kazališnim i filmskim

---

festivalima nije se, pandemiji usprkos, smanjio; susreti i upoznavanje s radovima svojih vršnjaka iz drugih škola, kultura i tradicija ostaje bitna odrednica međunarodnog djelovanja.

Uvjet za ustupanje prostora novom najmoprimcu kantine unutar glavne zgrade ADU bila je mogućnost posluživanja toplog obroka, a realizirana je i suradnja sa ugostiteljskim objektom u Frankopanskoj 22 koji je dio svoje ponude prilagodio studentskim potrebama. U tijeku su dogovori s voditeljima ovih objekata da jedan dio ponude obroka bude subvencioniran. U prostorima Akademije studentima je, kao oblik subvencije obroka, tijekom čitavog dana dostupno i svježe voće. Sve je ovo usmjereno podizanju studentskog standarda, čemu će ADU i u narednom periodu posvetiti posebnu brigu.

Najvidljiviji segment rada Akademije javne su umjetničko-nastavne produkcije, stoga je donesena [Odluka o visini iznosa financiranja diplomskih i/ili završnih radova studenata sa studija Produkcije, Kazališne režije i radiofonije i Glume](#) kojom su ti iznosi točno definirani, a jednim dijelom i povećani. [Odlukom o isplati akontacija za materijalne troškove](#) regulirani su načini korištenja i pravdanja tih sredstava. Po sličnom su principu uređene [procedure](#) i [financiranje](#) filmskog i televizijskog dijela umjetničko-nastavne produkcije ADU.

Pokrenut je i projekt „Akademija u pokretu“ u okviru kojega nastavnici i studenti, najčešće okupljeni oko neke umjetničko-nastavne produkcije ili umjetničkog projekta, zajednički posjećuju srednje škole izvan Grada Zagreba i pred završnim razredima okupljenih gimnazijalaca i srednjoškolaca prezentiraju svoj rad, nakon čega im u izravnoj komunikaciji pružaju informacije o studijima na ADU te dijele brošure i tiskane materijale s dodatnim informacijama. Do sad je realizirano desetak posjeta, a pojedini odsjeci i nastavnici na individualnu inicijativu rade i prezentacije studijskih programa u zagrebačkim srednjim školama i gimnazijama. Kao vid dobre prakse predstavljanja studija i same Akademije pokazali su se i dani otvorenih vrata, tijekom kojih su svi zainteresirani bili u mogućnosti posjetiti fakultet te se upoznati s programima, studentima i nastavnicima.

Nažalost, a kao što je već i istaknuto, val prijava seksualnog uznemiravanja koji se 2021. pojavio u susjednim zemljama dotaknuo je i Akademiju dramske umjetnosti. Po zaprimanju prvih prijava uslijedila je promptna reakcija; formirana je [Radna skupina za prikupljanje prijava o seksualnom uznemiravanju i zlostavljanju](#), a na Izvanrednoj sjednici Akademijskog vijeća održanoj 4.2.2021. donesena je [Odluka o radu Povjerenstva za provođenje postupka](#)

[unutarnje istrage o utemeljenosti prijave za spolno uznemiravanje, zlostavljanje, kršenja načela ravnopravnosti spolova i povezanih oblika diskriminacije i uznemiravanja Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu](#). Tom Odlukom propisani su način rada, postupak provođenja interne istrage i ingerencije koje to Povjerenstvo ima. Važno je istaknuti da je posebna pozornost unutar tog postupka bila posvećena zaštiti osoba uključenih u procedure, kako bi se procedure provodile u skladu s pozitivnim zakonima u Republici Hrvatskoj.

Na sjednici Akademijskog vijeća održanoj 11.6.2021. Povjerenstvo je podnijelo [izvještaj](#) o obrađenim prijavama. Povjerenstvo je obradilo 41 slučaj. Broj zaprimljenih prijava bio je nešto manji jer su se neke prijave odnosile na više nastavnika, tako da je 41 ukupan broj pojedinačnih prijavljenih slučajeva. Dio prijava nije se odnosio na spolno uznemiravanje, nego na druge neprihvatljive pedagoške prakse. Od 41 pojedinačnog prijavljenog slučaja 24 je bilo za nastavnike u radnom odnosu, dok su ostali bili za vanjske suradnike i bivše nastavnike ADU. Ukupno je prijavljeno 13 nastavnika u radnom odnosu i 12 nastavnika koji to više nisu. Svi su postupci dovršeni, a usto što je Povjerenstvo u skladu s Pravilnikom dekanici podnijelo pisano mišljenje o svim slučajevima, o istima je, tamo gdje je to bilo potrebno, u skladu sa zakonima koji se primjenjuju u Republici Hrvatskoj, informiran Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i Općinsko državno odvjetništvo. Tijekom tog perioda na Akademiji je organiziran niz obaveznih radionica i edukacija za nastavnike i studente sa nadležnim tijelima i dionicima - predavanje pravnog savjetnika iz Ureda pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, četverodnevni ciklus edukacija za studente i nastavnike u suradnji s udrugom Ženska soba, a u planu su i daljnje aktivnosti po pitanju edukacije o svakoj vrsti uznemiravanja.

Odmah po zaprimanju prijava imenovana je i [Koordinatorica za podršku studentima](#), a otvorena je i [anonimna online forma](#) za prijavu koja u potpunosti štiti identitet prijavitelja/prijaviteljice. Kreirane su i mrežne stranice [Nismo tražile!](#) na kojima su detaljno opisani svi aspekti neželjenih oblika ponašanja, tu su objavljeni i svi podaci o dosadašnjim prijavama, a to je i službeni kanal kojim se izvještava o eventualnim novim prijavama neželjenog ponašanja. U izradi je i Pravilnik o prevenciji i zaštiti studentica i studenata od seksualnog uznemiravanja, zlostavljanja, ucjenjivanja i diskriminacije. Stranica nudi i podršku te savjete za pomoć pri suočavanju s neprihvatljivim oblicima ponašanja.

Kao vid potpore i pomoći studenticama i studentima osnovano je i [Studentsko savjetovalište Akademije dramske umjetnosti](#) u kojem certificirana terapeutkinja pruža različite oblike podrške, napose s obzirom na okolnosti uzrokovane pandemijom, potresom, a potom i prijavama za seksualno uznemiravanje te drugim različitim vidovima stresnih okolnosti. Podrška podrazumijeva [besplatnu psihološku pomoć](#) za studente Akademije koje održava klinička psihologinja.

Na temelju [Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu](#) djeluje i prije spomenuto [Etičko povjerenstvo ADU](#) čiji se članovi biraju na razdoblje od četiri godine. U periodu od prošle reakreditacije pred Etičkim se povjerenstvom vodilo 11 postupaka. Najčešće se radilo o prijavama neprihvatljivih oblika ponašanja nastavnika koji se tiču integriteta i dostojanstva studenata. U jednom dijelu tih prijava Etičko povjerenstvo je potvrdilo utemeljenost iskaza pa su nastavnicima izrečene odgovarajuće disciplinske mjere.

Uz to, ADU je donijela i [Pravilnik o sustavu prijavljivanja nepravilnosti](#), kontinuirano se [imenuje osobe za primanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva radnika](#) (u proteklom razdoblju zaprimljene su dvije pritužbe) te [Pravilnik o testiranju radnika Akademije dramske umjetnosti na alkohol i druga sredstva ovisnosti na radnom mjestu](#), a nedavno je usvojen i pročišćeni tekst [Pravilnika o radu](#) kojim su proširene i redefinirane lakše i teže povrede ugovora o radu. [Odlukom o imenovanju osobe za nadzor prikupljanja osobnih podataka](#) reguliran je i mehanizam kontrole provođenja Zakona o zaštiti osobnih podataka, a kontinuirano djeluje i [Stegovno povjerenstvo](#) čiji je rad reguliran [Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti studenata](#) i [Kodeksom ponašanja studenata Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu](#).

Svi ovi koraci, kao i potpuno transparentno komuniciranje svih negativnih pojava prema javnosti i vanjskim dionicima svjedoči o posvećenosti Akademije da se suoči sa neprihvatljivim pedagoškim praksama često naslijeđenim iz prošlosti te o fokusiranosti na vrijednosti koje se temelje na najvišim etičkim, profesionalnim i pedagoškim standardima.

Zbog manjeg broja studenata, a po preporuci Središnjeg ureda za studije i upravljanje kvalitetom, Povjerenstvo za praćenje kvalitete ADU svaki semestar provodi spomenutu Anketu za procjenu rada nastavnika na Sveučilištu u Zagrebu, i to ne više metodom olovka-papir, nego u online obliku. Zbog unificiranosti te ankete koja se provodi na svim

---

sastavnicama zagrebačkog Sveučilišta i zbog nemogućnosti adekvatne primjene pojedinih pitanja na umjetničko područje, većina odsjeka počela je provoditi svoje interne ankete, a pojedini nastavnici provode pojedinačne ankete za svoje predmete. Kompleksnost sastavljanja i provođenja internih anketa na fakultetu s malim brojem studenata prvenstveno se očituje u nemogućnosti jamčenja anonimnosti na pojedinim predmetima, ali i u metodologiji obrade. Interne ankete zasigurno su jedan od elemenata kojim se treba aktivnije baviti u narednom razdoblju. Kao što je naglašeno, briga o kulturi kvalitete bit će i integralni dio novog [Strateškog plana](#). Na završetku preddiplomske i diplomske razine studija studenti ispunjavaju sveučilišnu anketu kojom procjenjuju studij u cjelini. Za razliku od semestralnih anketa, ove ankete pružaju konkretnije uvide u procjenu i ocjenu zadovoljstva studenata; pitanja su relevantnija jer se odnose na studij u cjelini, dok se studentska procjena temelji na ukupnosti studiranja i mogućnosti cjelokupnog i sveobuhvatnog sagledavanja svih aspekata svog studiranja - o čemu će biti više riječi u narednim poglavljima.

Akademija je podržala osnivanje studentske udruge F420 koja je željela okupiti studente i alumne oko pojedinih umjetničkih projekata i na taj način nadopuniti djelovanje Studentskog zbora. U tijeku je revizija članstva udruge i osmišljavanje modusa uključivanja alumna u rad udruge. Formalna organizacija alumna na ADU ne postoji, no mnogi od njih nakon završetka studija sudjeluju u umjetničko-nastavnim produkcijama, a tendencija je svakog odsjeka da pojedince koji za umjetničku pedagogiju počinju iskazivati interes još za vrijeme studija uključi u rad kao asistente-volontere, a potom i kao vanjske suradnike. Akademija na svojim mrežnim stranicama redovito izvještava o [nagradama i postignućima svojih alumna](#), a također ih uvrštava i u žirije studentskih festivala.

U prosincu 2017. pokrenut je rad galerije f8 na adresi Trg Republike Hrvatske 8. Galerijski prostor je uređen na dva kata i osnovan je kao mjesto prezentacije i propitivanja odnosa publika – student umjetnik, s ciljem prezentiranja studentskih radova te približavanja prvenstveno medija fotografije, ali i ostalih segmenata audiovizualnih i izvedbenih umjetnosti zainteresiranoj javnosti predstavlja važan pomak na hrvatskoj umjetničkoj sceni. Uz izložbeni program, u prostoru Galerije f8 održavale su se i javne prezentacije studentskih radova, umjetničkih istraživanja studenata i nastavnika Akademije te tribine i okrugli stolovi uz predavanja profesora i gostujućih umjetnika. Svojim dinamičnim umjetničkim djelovanjem Galerija f8 kontinuirano pruža vidljivost bogatoj Akademijinoj

---

umjetničkoj produkciji, prenosi stvaralačke impulse u urbani ambijent i čvrsto se ucrtava u kulturnu mapu grada kao vibrantno mjesto umjetničkih i društvenih susreta. Tako je dosad održano 27 izložbi i događanja, a o svakom takvom događanju ADU redovito komunicira putem mrežnih stranica i društvenih mreža, a izložbe i događanja su izvrsno medijski popraćeni.

Svakako treba istaknuti i reformirani sustav prijamnog ispita na Odsjeku glume u koji su uvedene nove tehnologije i metodologija procjenjivanja kandidata i obrade rezultata: kandidati se prijavljuju elektronski na poseban sustav, u prvom krugu povjerenstvo tajnim glasanjem sve kandidate procjenjuje skalom od tri vrijednosti, do 25 kandidata ulazi u užu izbor koji obično traje pet dana. Tijekom tog perioda kandidati cjelodnevno rade sa nastavnicima - članovima ispitnog povjerenstva, a posljednjeg dana održava se završna prezentacija na kojoj svaki član povjerenstva tajnim glasanjem svakog kandidata procjenjuje po pet jasno definiranih kriterija brožčanim vrijednostima od 1 do 7. Rezultati se zapečaćuju do kraja ispita, a potom angažirani vanjski suradnik i za to ovlaštena osoba rezultate unosi u sustav koji iskazane vrijednosti pribraja prethodno stečenim bodovima propisanim uvjetima prijamnog ispita (uspjeh na maturi, test opće kulture, motivacijsko pismo) i sustav automatski generira rang listu.

Na filmskim se odsjecima također dogodila digitalna tranzicija i prijamni ispiti su reformirani sukladno razvoju i dostupnosti tehnologije i alata kojima se mogu prezentirati materijali za prijamne ispite. Tako se prethodno napravljeni radovi kandidata uvršteni u portfolio koji se vrednuju na ispitu sada predaju i u digitalnom obliku, a s obzirom na dostupnost i pristupačnost novih tehnologija, filmski rad bilo koje vrste kandidata na prijemnom ispitu Odsjeka filmske i televizijske režije postao je obavezni dio tog razredbenog postupka. Isto tako, nove se tehnologije kontinuirano nabavljaju i koriste u nastavne svrhe.

Mrežne stranice ADU tehnički su nadograđene 2018. godine te je pokrenut mjesečni newsletter koji sve nastavnike i studente, kao i vanjske dionike obavještava o događanjima u proteklom mjesecu te najavljuje buduće aktivnosti - što u isto vrijeme doprinosi razvoju publike kao i informiranju javnosti o našim programima. S vanjskim dionicima iz kazališnog područja (HNK, ZeKaeM, Teatar &TD, GDK Gavella) potpisani su ugovori o suradnji u okviru kojih studenti sudjeluju u stručnoj praksi, a pojedini dionici su uveli i sustav stipendiranja.

Također su potpisani sporazumi i ugovori ustanovama audiovizualnog područja (HAVC, DHFR, Druga Perspektiva, Sjever sjeverozapad d.o.o., Drugi plan d.o.o, HRT, Antitalent d.o.o., HFS, UO Zagreb film festival) od kojih posebno treba izdvojiti suradnju s Hrvatskim audiovizualnim centrom temeljem koje se osigurava sufinanciranje završnih filmova studenata preddiplomskih i diplomskih filmskih studija. U nadolazećem razdoblju planira se razvoj postojeće suradnje s Hrvatskog radiotelevizijom, kao i drugim nacionalnim TV kućama u dijelovima studijskih programa filmskih odsjeka i radijske režije. Primjeri dobre prakse su majstorske radionice za zaposlenike televizije, studente i nastavnike održane 2015. godine u vidu suradnje s našim alumnom [Vanjom Černjulom](#), kao i međunarodne majstorske radionice na temu TV serija koje su se održavale u sklopu [Pula film festivala u periodu 2016 - 2019](#). Sklopljeni su i bilateralni sporazumi i načelni dogovori o programskoj suradnji te razmjeni nastavnika i studenata s brojnim međunarodnim srodnim visokoobrazovnim institucijama (više informacija o ovoj temi je u Poglavlju 6). Preporuka o povećanju broja umjetničkih istraživanja iz prošlog reakreditacijskog postupka je uzeta u obzir i uvrštena u [Strateški plan 2018-2022](#), i započela je provedba međunarodnih projekata ([OIRFET](#), [Curating in Context](#), [VIPROS](#)) u okviru kojih su pripremljeni adekvatni nastavni materijali, o čemu će više riječi biti u poglavljima 5. i 6. Suradnjom među kazališnim odsjecima te praćenjem suvremenih pedagoških praksi Odsjeci glume i Kazališne režije i radiofonije proveli su izmjene i dopune svojih nastavnih i izvedbenih planova.

Jedan od izazova predpandemijskog razdoblja bio je i rad na reformi rasporeda održavanja nastave kojim se htjelo poboljšati i optimizirati vrijeme koje studenti provode na Akademiji. Pandemijske su okolnosti ubrzale taj proces na način koji nije bio planiran, no uslijed pandemije moralo se brzo djelovati - u skladu s protuepidemijskim mjerama pokušalo se teorijsku nastavu svakog odsjeka održati u istoj prostoriji kako bi se minimalizirala mogućnost kontakata studenata i nastavnika različitih odsjeka. Uz to, nastava je bila organizirana na način da predavanja ne počinju u isto vrijeme, a nakon svakog održanog sata prostorije su se prozračivale i dezinficirale. Susretljivošću vanjskih dionika, ADU je dobila mogućnost korištenja novih, većih i samim time epidemiološki prihvatljivijih prostora, poput konferencijske dvorane Leksikografskog zavoda te kina Tuškanac i Kinoteka za nastavu predmeta koju pohađaju studenti više odsjeka. U vrijeme karantene nastava se u potpunosti održavala u online obliku, a potom je u svim predavaonicama u zgradi

---

Leksikografskog zavoda i glavne zgrade ADU postavljena oprema koja omogućava izvođenje nastave u online i hibridnom formatu. Izrađeni su i provedeni modeli i izmjene satnice u skladu s epidemiološkim mjerama, a nova satnica je u cijelosti implementirana u zimskom semestru ak. god. 2020/2021. I te je provođena i po potrebi modificirana sukladno epidemiološkoj situaciji i preporukama. Poseban je izazov predstavljalo izvođenje umjetničke kontaktne nastave. Budući da su bile izmijenjene satnice i prostori održavanja nastave teorijskih predmeta, trebalo je voditi računa o preklapanjima s umjetničkom nastavom, što je dovelo i do novih satnica umjetničke nastave koje su se počele održavati ranije u danu, a u pojedinim slučajevima i po kumulativnom principu. Pritom je zadržan isti princip kao i s teorijskom nastavom; vodilo se računa da isti studenti i nastavnici veći dio dana provode u istim prostorijama. Preporuka je bila da se u umjetničko-nastavne produkcije uključuje minimalan broj studenata (što je dovelo i do tako postavljenih pedagoških zadataka u smislu izbora, npr. dramskog teksta ili razrade scenarija), a ta se nastava – do pred sam ispit, odnosno, javnu prezentaciju – održavala pod maskama i uz poštivanje epidemioloških mjera, što je vrlo često u suprotnosti sa prirodom nastavnog procesa i same struke. Usprkos svemu, nastavni planovi svih studija realizirani su u cijelosti, što svjedoči o kontinuiranoj spremnosti Akademije za izvođenje nastave u kontaktnom, online i hibridnom formatu.

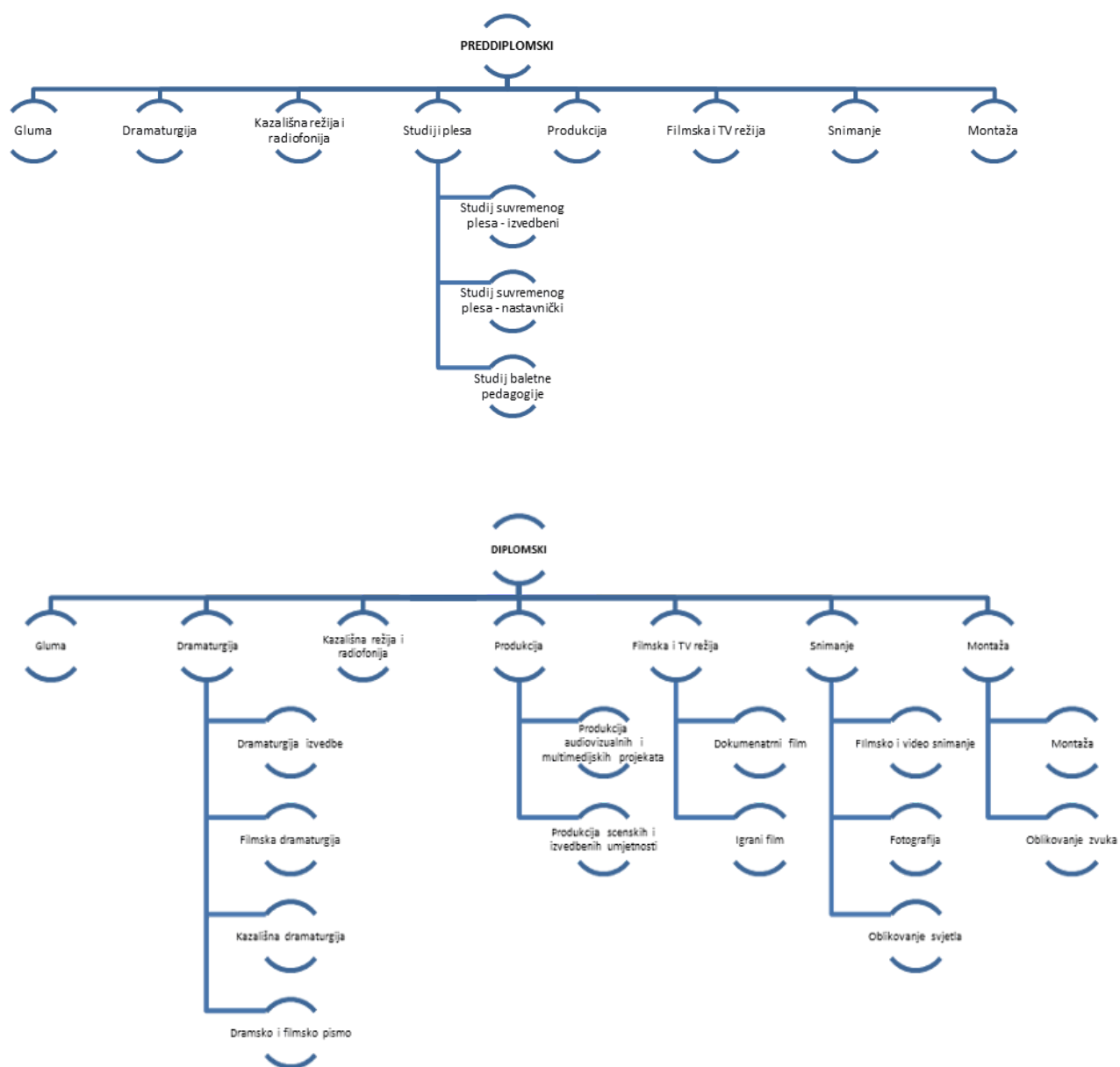
Tijekom pandemijskog razdoblja donesen je niz odluka koje su omogućile održavanje nastave u novonastalim uvjetima, poput [Odluke o održavanju praktičnog dijela ispita u doba pandemije koronavirusa](#), a odluke koje se tiču prilagodbe aktualnim epidemiološkim mjerama redovito se ažuriraju ([Odluka o privremenoj organizaciji rada u razdoblju posebnih epidemioloških okolnosti tijekom pandemije bolesti Covid-19](#), [Odluka o održavanju nastave i protuepidemijskim mjerama 2021-2022.](#); [Odluka o COVID testiranju](#)). Svi su odsjeci izradili i plan održavanja prijemnih ispita u online obliku, neki od odsjeka na taj su način uspješno proveli prijemne ispite za akademsku godinu 2020/2021.

Iskustva koja su prepoznata kao pozitivna, kao i nove nastavne prakse uvedene kroz održavanje nastave u doba pandemije, bit će implementirani u buduće dokumente i rad Akademije, napose u novi Strateški plan, kojemu će ova Samoanaliza i cjelokupan reakreditacijski postupak poslužiti kao podloga i temeljna platforma.

3. STUDIJSKI PROGRAMI

(ESG 1.2., 1.3., 1.4., 1.9.)

DIJAGRAM PREDDIPLOMSKIH I DIPLOMSKIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Na Akademiji dramske umjetnosti postoji osam odsjeka na kojima se izvodi deset preddiplomskih i petnaest diplomskih studijskih programa iz umjetničkog područja, osim na Odsjeku plesa gdje se diplomski studij ne izvodi jer još nisu stvoreni uvjeti potrebni za pokretanje studija. Svi preddiplomski studiji traju šest semestara tijekom kojih student treba ostvariti 180 ECTS bodova, a svi diplomski traju četiri semestra tijekom kojih student treba ostvariti 120 ECTS bodova. Radi lakše organizacije nastave odsjeci su podijeljeni na kazališne – Gluma, Dramaturgija, Kazališna režija i radiofonija, Ples te filmske – Filmska i televizijska režija, Snimanje, Montaža i Produkcija.

Ovakvim ustrojem koji okuplja gotovo sve kazališne i filmske umjetničke struke pod jednim krovom, Akademija svojim studentima osigurava široki praktičan i teorijski uvid u kazališne i filmske prakse, potiče kreativno povezivanje studenata različitih umjetničkih grana za vrijeme studiranja, kao i njihovu buduću profesionalnu suradnju nakon završetka studija.

Preddiplomski studiji prvostupnicima osiguravaju temeljna znanja i vještine potrebne za rad u struci. S obzirom na činjenicu da zakonska regulativa zapošljavanja u Republici Hrvatskoj nije usklađena s Bolonjskim sustavom, studenti najčešće nastavljaju svoju edukaciju na diplomskim studijima. Kompetencije stečene preddiplomskom razinom na pojedinom odsjeku izvrstan su temelj za nastavak studija na diplomskom programu istog odsjeka, na diplomskim programima drugih odsjeka Akademije dramske umjetnosti te drugim srodnim visokoškolskim ustanova u RH i inozemstvu.

Diplomski studiji na Akademiji dramske umjetnosti studente potiču na samostalni autorski, projektni, umjetničko-istraživački rad, uz aktivno povezivanje s profesionalnom scenom što rezultira razmjerno visokim stupnjem zapošljivosti drugostupnika u kreativnim industrijama.

STUDIJSKI PROGRAMI AKADEMIJE DRAMSKE UMJETNOSTI

GLUMA

Studij glume najstariji je i najveći odsjek na Akademiji dramske umjetnosti koji u svojem programu objedinjuje iskustva ključnih glumačkih i plesnih pedagoških sistema i poetika 20. i 21. stoljeća kao temeljnih uporišta suvremene glumačke umjetnosti. Nastava iz umjetničkih predmeta (Gluma, Scenski govor i Scenski pokret) iznosi oko 30 sati tjedno,

---

održava se svakodnevno, u manjim grupama, kroz skupni i individualni rad pod nadzorom mentora. Semestralni ispiti iz umjetničkih predmeta izvode se kao javne umjetničko-nastavne produkcije. Praktična nastava upotpunjena je teorijskim znanjima iz srodnih područja umjetnosti i znanosti, primjerice teatrologije, hrvatskoga jezika, dramaturgije, književnosti, likovne, glazbene i filmske umjetnosti, psihologije i psihoanalize. Dodatna se znanja usvajaju putem seminara ili radionica. Na taj se način studentima pruža uvid u rad eminentnih škola i kazališta u svijetu, približavaju im se iskustva vrhunskih umjetnika, pedagoga i stručnjaka te produbljuju njihova praktična i teorijska dramska znanja.

Trogodišnji preddiplomski studij koncipiran je na način da studente upozna s radom na osvješćivanju elementarnih načela organskoga glumačkog procesa. Postupci koji objedinjuju nizove vježbi, glumačke treninge i svladavanje kreativnih zadataka usmjereni su na heuristički pristup, analizu i sistematizaciju glumčeva materijala. Uspješni prvostupnici preddiplomskog studija Glume osposobljeni su za rad u struci kao i za nastavak studija u okviru diplomskoga programa Odsjeka glume, ali i za nastavak studija na diplomskim programima ostalih studija u okviru Akademije dramske umjetnosti, kao i drugih srodnih visokoškolskih ustanova i akademija. Dvogodišnji diplomski studij glume šire i intenzivnije obuhvaća materijal umjetničkog stvaranja, gdje forma i sadržaj predstavljaju novu kvalitetu. Program operira složenijim konstrukcijama normativne ličnosti/uloge pružajući mogućnost stjecanja dodatnih kompetencija i vještina, uključujući i ona iz područja filma, kojima će studenti kvalitetno konkurirati na tržištu rada. Svaki od studija ima svoja zasebna određenja, ali su oba podvrgnuta općem jedinstvu svih odrednica što diplomski studij glume čini prirodnim nastavkom preddiplomskog studija.

KAZALIŠNA REŽIJA I RADIOFONIJA

Trogodišnji preddiplomski studij zamišljen je kao upoznavanje s umjetničkim, profesionalnim i teorijskim aspektima kazališne i radiofonijske režije te upoznavanje sa stručnom, teorijskom i umjetničkom kazališnom literaturom. Nedavno uvedene promjene nastavnog plana fokus pomiču na praktičnu djelatnost pa su studenti dužni obaviti četiri umjetničko-nastavne produkcije različitih dramaturških postavki i različitih izvedbenih formi te dvije kraće vježbe. Svaki od praktičnih radova prate specijalizirani predmeti iz scenografije i kostimografije, a studij uključuje i teorijsko upoznavanje s medijem

---

radiofonije. Studenti aktivno sudjeluju u radu glumačkih klasa, a osigurava im se i asistentura u profesionalnim kazalištima kako bi stekli što više znanja o aktualnoj kazališnoj praksi.

Dvogodišnji diplomski studij osmišljen je kao šire i detaljnije upoznavanje s kazališnim i redateljskim postupcima, a osobitost studija je da studenti sami, po svojim kazališnim afinitetima i redateljskim stremljenjima, mogu kreirati dio svog nastavnog plana odabirom kako mentora tako i kazališnog područja iz kojeg će raditi svoje umjetničke nastavne produkcije. Predviđena znanja i vještine koje se stječu kroz takvu vrstu praktičnog rada počivaju na složenijim redateljskim postupcima. Svaku umjetničku nastavnu produkciju prate odgovarajući scenografski i kostimografski nastavni predmeti. Studenti obavljaju i jednu vježbu i završni rad iz područja radijske režije, dok je tendencija da diplomatska predstava bude prezentirana u nekoj od profesionalnih kazališnih kuća u RH. Ovaj studij otvara više prostora izbornosti predmeta, sa željom da budući umjetnici u završnoj fazi svog studiranja mogu stjecati znanja i kompetencije iz područja vlastitog interesa.

DRAMATURGIJA

Prilikom osmišljavanja i tijekom provedbe studijskog programa posebna je pozornost posvećena korelaciji i ravnoteži umjetničko-praktičnog i teorijsko-znanstvenog pristupa. Pored nastave u sklopu glavnih umjetničkih predmeta (Dramsko pismo, Filmsko pismo, Pismo za izvedbu i Analitičko pismo) te glavnih teorijskih i glavnih predmeta struke (Dramatologija, Povijest kazališta i drame, Teorija filma, Povijest filma i Radiofonija) studenti mogu odabrati i niz izbornih kolegija različitih sadržaja i pristupa (teorijskih, praktičnih, znanstvenih, interdisciplinarnih) u izvedbi nastavnika Odsjeka dramaturgije Akademije dramske umjetnosti, Filozofskog fakulteta i drugih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

Trogodišnji preddiplomski studij dramaturgije jedini je studij dramskoga i filmskog pisma te teorijske i praktične dramaturgije u Hrvatskoj, a njegova ga interdisciplinarnost i metodološka raznolikost, kao i raspon perspektiva koje studentima nudi, svrstava među vodeće studije dramaturgije u međunarodnim okvirima. Prvostupnik Dramaturgije u skladu s nabrojanim kompetencijama u okvirima stečenih znanja, sposoban je za uključivanje u profesionalne umjetničke produkcije te za rad u nizu umjetničkih i znanstvenih institucija i organizacija.

Studij dramaturgije na diplomskoj razini u svom je temelju fokusiran na projekte i istraživačke radove. Studentima se otvara mogućnost odabira jednog od četiri usmjerenja (Dramaturgija izvedbe, Filmska dramaturgija, Kazališna dramaturgija, te Dramsko pismo i filmsko pismo) kroz koja dobivaju priliku za intenzivno i napredno obrazovanje i usavršavanje.

Drugostupnik Dramaturgije sposoban je za potpuno uključivanje u profesionalne umjetničke produkcije te za rad u nizu umjetničkih i znanstvenih institucija i organizacija. Prva iskustva u umjetničkoj produkciji studenti prikupljaju već tijekom samog studija, putem studentske prakse i asistentura na projektima u sklopu ili izvan Akademije. Odsjek dramaturgije surađuje s nizom institucija i organizacija u struci, kao što su kazališta, instituti i kazališni festivali, filmske produkcijske kuće i filmski festivali, TV i radio stanice, izdavači, novinski i internetski mediji, kazališne, izvedbene i plesne umjetničke skupine.

Uspješni drugostupnici studija Dramaturgije danas rade kao dramaturzi u kazališnim institucijama i nezavisnim skupinama, sveučilišni profesori, istraživači pri znanstvenim ustanovama, novinari i urednici u medijima i stručnim časopisima, scenaristi na televiziji, ali i slobodni umjetnici (dramski pisci, scenaristi, dramaturzi), nezavisni teoretičari i kritičari, redatelji, koreografi i izvođači.

PLES

Interdisciplinarnost i metodološka raznolikost dvaju preddiplomskih programa – Baletne pedagogije i Suvremenog plesa (nastavnički izvedbeni smjer) – te raspon perspektiva koji se studentima otvara čini ove studije jedinstvenim i u široj regiji. Studiji predstavljaju prvi korak u razvoju kompletne obrazovne vertikale u plesnoj umjetnosti koja će zadovoljiti niz postojećih potreba u ovom umjetničkom polju u Hrvatskoj i omogućiti period intenzivnog daljnjeg istraživanja te obrazovanja i usavršavanja kadrova u pripremi za pokretanje dvogodišnjeg Diplomskog sveučilišnog studija plesa, prvenstveno nastavničkog, a potencijalno i izvedbeno/koreografskog.

SUVREMENI PLES

Studij suvremenog plesa omogućuje obrazovanje stručnjaka za različite potrebne profile stručnosti unutar plesne umjetnosti u Republici Hrvatskoj: izvođače/koreografe, kritičare,

---

nastavnike, administratore/organizatore itd. Izvedbeni smjer karakterizira pretežno praktično-plesna umjetnička nastava koju kontekstualiziraju teorijski predmeti. Nastavnički smjer preddiplomskog studija Suvremenog plesa za rad osposobljava plesne nastavnike/pedagoge. Kao što je rečeno pri početku ovog Dokumenta, u području plesne pedagogije evidentna je potreba za daljnjim razvijanjem nastavničkog studija plesa na diplomskoj razini. Zakonski uvjeti u Hrvatskoj propisuju diplomski studij za sve nastavnike, pa tako i nastavnike umjetničkih područja i predmeta, stoga je logično da se s vremenom ples izjednači s drugim umjetničkim područjima, a nastavnički smjer dobije svoju diplomsku razinu. Oba smjera zainteresiranim kandidatima pružaju i izvrsnu osnovu za nastavak školovanja na diplomskim i poslijediplomskim studijima u plesu (zasad samo u inozemstvu) i srodnim disciplinama (na Akademiji dramske umjetnosti, drugim umjetničkim akademijama Sveučilišta u Zagrebu ili humanističkim studijima).

BALETNA PEDAGOGIJA

Istraživanjem stanja u klasičnom baletu ustanovljeno je da je za ovu granu ključno zadovoljavanje potrebe za nastavnicima baleta. Kao i kod nastavničkog smjera studija Suvremenog plesa, studij Baletne pedagogije nudi program unutar kojeg polaznici imaju mogućnost odabira odnosno kreiranja specifičnih profila stručnosti unutar plesne umjetnosti: nastavnika, kritičara, plesnih administratora/organizatora, itd.

Preddiplomski studij baletne pedagogije osmišljen je u svojoj početnoj fazi kao zaokružena cjelina koja prvostupnicima osigurava dovoljno potrebnih znanja i vještina za rad u umjetničkim baletnim školama i drugim područjima obrazovanja u plesu.

FILMSKA I TELEVIZIJSKA REŽIJA

Po opsegu i strukturi nastave, studij filmske i televizijske režije možemo definirati kao autonoman i koherentan studij. Njegova prirodna zavisnost od komplementarnih filmskih studija na Akademiji dramske umjetnosti (odsjeci snimanja, montaže, produkcije i dramaturgije) očituje se osobito u elementima zajedničke nastavne produkcije. Premda izrazito ciljano umjetnički, studij filmske i televizijske režije sustavno je zaokružen s nezaobilaznim temeljnim nastavnim sadržajima: teorijskim, povijesnim i stručnim, a također i nizom općih predmeta. Te programe formirali su i provodili provjereni i respektabilni umjetnici i znanstvenici. Fenomen filma i televizije, kao i sama recepcija

---

audio-vizualnog djela sagledava se iz najsuvremenijih socio-psiholoških i estetsko-kulturoloških teorijskih aspekata.

Preddiplomski studij filmske i televizijske režije pruža studentu temeljni uvid i znanja o filmu i njegovom umjetničkom kontekstu, kao i o srodnim audiovizualnim medijima te ga upoznaje sa stvaralačkim postupcima u području filmske i televizijske režije. Studenti se osposobljavaju za svladavanje teorijskih znanja i praktičnih vještina te umjetničkih načela stvaralačkih postupaka i inovacija u uobličavanju audiovizualnog djela. Nastava na studiju ostvaruje se kroz teorijske i umjetničke predmete te praktični rad. Teorijski predmeti pokrivaju područja teorije i povijesti filma, povijesti umjetnosti, književnosti, glazbe. Temelj programa čine umjetnički predmeti koji paralelno i sukcesivno, kroz realizaciju kraćih filmskih formi (kratkometražnih filmova), razvijaju igranofilmsku autorsku komponentu, fikcijsku odnosno narativnu autorsku komponentu te estetiku i upoznavanje s tehnologijom televizije.

Prvostupnik filmske i televizijske režije po završetku studija stječe znanja i vještine potrebne za poslove scenarista i redatelja kratkometražnih igranih i dokumentarnih audiovizualnih djela; epizoda televizijskih serija te realizatora televizijskih formi; za poslove koscenarista, asistenta ili pomoćnika režije dugometražnih audiovizualnih djela, kao i za poslove selektora programa filmskih festivala i revija. Spomenute su kompetencije dobivene preddiplomskim studijem Filmske i TV režije idealne za nastavak studija u okviru diplomskoga programa Odsjeka filmske i TV režije, ali i za nastavak studija na diplomskim programima većine studija u okviru Akademije dramske umjetnosti, kao i drugih srodnih visokoškolskih ustanova i akademija, s naglaskom na diplomskim programima filmske i TV režije (smjer igrani i dokumentarni film), dramaturgije te produkcije. Studij Filmske i TV režije na diplomskoj razini otvara mogućnost odabira jednog od dvaju usmjerenja: Diplomskog studija igranog filma i Diplomskog studija dokumentarnog filma, u sklopu kojih studenti prepoznaju priliku za fokusirano, intenzivno i napredno obrazovanje i usavršavanje. Oba usmjerenja pružaju mogućnost usavršavanja studenta u složenim kreativnim filmskim zadacima, sustavno profiliraju studente u smjeru najviših kreativnih dostignuća, vodeći pritom brigu o dragocjenoj autonomnosti i umjetničkoj osobnosti studenata unutar nastavnog programa i supervizije mentora.

PRODUKCIJA

Trogodišnji preddiplomski studij Produkcije na Akademiji dramske umjetnosti ustanovljen je kao pregled sveukupnosti menadžerskih, ali i umjetničkih aspekata svjetskog, a naročito hrvatskog kazališta i filma. Studij je organiziran s ciljem da studentima razvije vještine i znanja potrebna za uspješan proces poslovnog menadžmenta s naglaskom na praktičnim poslovima produkcijskog (organizacije), ali i s osnovama kreativnog menadžmenta (produkcije) u području suvremene produkcije filmskih, kazališnih i ostalih izvedbenih umjetnosti i medijskih produkata. Trogodišnji preddiplomski studij produkcije obuhvaća i kazališnu i filmsku produkciju te su u jednakoj mjeri zastupljeni kolegiji koji pokrivaju oba područja.

Dvogodišnji diplomski studij Produkcije na Akademiji dramske umjetnosti ustanovljen je kao pregled naprednih produkcijskih znanja i vještina te kreativnih i umjetničkih aspekata svjetskog, europskog, regionalnog, a posebice hrvatskog kazališta, filma, televizije i drugih medija. Program je organiziran na način da studente stimulira na generiranje, provedbu i plasman medijskih i umjetničkih produkata u kulturnom medijskom i gospodarskom kontekstu.

Studij je podijeljen na dva dvogodišnja usmjerenja: Produkcija audiovizualnih i multimedijских projekata te Produkcija scenskih i izvedbenih umjetnosti, čime se studentima daje mogućnost produblivanja profesionalnih znanja i vještina u užem području i time podržava njihova stručna osposobljenost i zapošljivost.

SNIMANJE

Studij snimanja, sa svojim komponentama filmskog i elektroničkog snimanja, fotografije i oblikovanja svjetla, uveden je kao temelj razvoja umjetnosti i umijeća pokretnih slika, umjetnosti i umijeća fotografije te umjetnosti i umijeća oblikovanja svjetla. Po širini svoga djelovanja, Studij snimanja može se definirati i kao studij vizualnih medija, studij vizualnih tehnologija, odnosno studij vizualnih umjetnosti. Riječ je o području koje se stalno proširuje i inovira na način na koji se proširuje civilizacijska važnost suvremenih audio-vizualnih komunikacija baziranih na pokretnim slikama i drugim predstavljačkim umjetnostima.

Preddiplomski Studij snimanja pruža studentu temeljni uvid i znanja o filmskom i elektroničkom snimanju, fotografiji i oblikovanju svjetla te ga upoznaje s njihovim umjetničkim kontekstom i stvaralačkim i tehničkim postupcima. Studenti tijekom studija ovladavaju umjetničkim načelima, teorijskim znanjima i praktičnim vještinama potrebnim za kreativno i samostalno uobličavanje audiovizualnog djela.

Nastava se na studiju ostvaruje kroz teorijske i umjetničke predmete te praktični rad. Teorijski predmeti pokrivaju područja teorije i povijesti filma i fotografije te tehnologije bilježenja i obrade slike. Kroz umjetničke predmete, koji su temelj programa, studenti razvijaju autorsku komponentu filmskog i fotografskog izraza te se upoznaju s estetikom i kreativnom primjenom tehnologije u filmu, televiziji, fotografiji i oblikovanju svjetla. Praktičnim radom na zajedničkim projektima sa studentima drugih srodnih studija, studenti Snimanja stječu sposobnost primjene teorijskih znanja, i upoznaju se sa strukovnim načelima organizacije i timskim radom u području filma, televizije, i drugih oblika audiovizualne produkcije.

Diplomski sveučilišni Studij snimanja grana se u tri usmjerenja: Filmsko i video snimanje, Studij fotografije te Oblikovanje svjetla. Time se pospješuje stjecanje specijalističkih znanja i vještina za kojima na tržištu postoji potreba, a istovremeno se optimizira i ciljano usmjeravanje kreativnog razvoja studenata.

Sva tri usmjerenja diplomskog studija Snimanja pružaju studentu napredna znanja, mogućnost usavršavanja umijeća i priliku za istraživanjem novih umjetničkih postupaka u njihovim odabranim područjima.

U sva tri usmjerenja naglasak je stavljen na praktičan rad. Studenti usmjerenja Filmsko i video snimanje praktičan rad prvenstveno ostvaruju u suradnji sa studentima diplomskog studija Filmske i TV režije, surađujući na njihovim igranim i dokumentarnim projektima. Studenti usmjerenja Fotografija redovito prezentiraju radove nastale tijekom studija na izložbama koje se održavaju u respektabilnim galerijama i galerijskom prostoru Akademije - f8. Studenti usmjerenja Oblikovanje svjetla, prvog i za sada jedinog takvog studija u širem okruženju, surađuju prvenstveno sa studentima Glume, ali i sa studentima Kazališne režije i radiofonije, što studij čini izrazito interdisciplinarnim.

Iako većinu kandidata za Diplomski studij snimanja čine prvostupnici Snimanja s ADU, moguć je upis i za studente koji su završili srodne preddiplomske studije na nekom drugom visokom učilištu.

MONTAŽA

Preddiplomski studij montaže studentu pruža temeljna znanja o filmu i srodnim umjetnostima te ga upoznaje s načelima filmskog izraza i stvaralačkim postupcima u području montaže audiovizualnih djela.

Nastava na studiju ostvaruje se kroz teorijske i praktične predmete te praktičan rad. Teorijski predmeti pokrivaju znanja iz područja teorije i povijesti filma, povijesti umjetnosti, književnosti, glazbe i estetike te tehnologije bilježenja, prijenosa i obrade slike i zvuka. Umjetnički predmeti i praktičan umjetnički rad temelje se na realizaciji kraćih filmskih formi, čime se razvija kreativnost i sposobnost primjene teorijskih znanja. Radom na zajedničkim projektima sa studentima drugih srodnih studija, studenti Montaže upoznaju se sa strukovnim načelima organizacije timskog rada u području filma i televizije. Tijekom studija zahtijeva se na pristupu montaži kao metodološki strukturiranom umjetničkom radu, samostalnoj umjetničkoj praksi te prakticiranju umijeća montaže u skladu s pravilima struke.

Diplomski studij dijeli se na dva usmjerenja – Montaža i Oblikovanje zvuka.

Diplomski studij montaže – usmjerenje Montaža pruža studentu napredna znanja, usavršavanje vještina i istraživanje mogućnosti kreativnog izraza u području filmske montaže i audiovizualnih medija. Umjetnički predmeti i praktični rad temelje se na montaži i vizualnom oblikovanju složenih dokumentarnih, igranih i namjenskih formi.

Usmjerenje Oblikovanje zvuka pruža studentu napredna znanja, usavršavanje i istraživanje mogućnosti izraza kroz snimanje, montažu i oblikovanje zvuka u područjima audiovizualnih medija. Umjetnički predmeti i praktični rad temelje se na snimanju, montaži i oblikovanju zvuka složenih dokumentarnih, igranih i animiranih filmova te namjenskih formi. Na oba usmjerenja umjetnička praksa zahtijeva i razvija sposobnost integriranja i primjene interdisciplinarnih stručnih znanja u filmskom, televizijskom i multimedijalnom okružju.

Diplomske studije montaže mogu upisati prvostupnici Montaže, prvostupnici drugih odsjeka Akademije dramske umjetnosti, kao i studenti koji su završili preddiplomski studij na nekom drugom visokom učilištu, uz prethodno polaganje prijamnog ispita.

Studijski programi Akademije dramske umjetnosti ne preklapaju se s ni jednim drugim studijskim programom Sveučilišta u Zagrebu. Većina studijskih programa na Akademiji dramske umjetnosti jedini su takvi programi u Republici Hrvatskoj.

UPISNE KVOTE

Broj studenata po studijskom programu za akademsku godinu vrednovanja 2020/2021.

Naziv studijskog programa	Redoviti studenti
Sveučilišni preddiplomski studij Baletna pedagogija	4
Sveučilišni preddiplomski studij Dramaturgija	17
Sveučilišni preddiplomski studij Filmska i TV režija	22
Sveučilišni preddiplomski studij Gluma	36
Sveučilišni preddiplomski studij Kazališna režija i radiofonija	6
Sveučilišni preddiplomski studij Montaža	16
Sveučilišni preddiplomski studij Produkcija	27
Sveučilišni preddiplomski studij Snimanje	27
Sveučilišni preddiplomski studij Suvremeni ples	32
Sveučilišni diplomski studij Dramaturgija	18
Sveučilišni diplomski studij Filmska i TV režija	27
Sveučilišni diplomski studij Gluma	35
Sveučilišni diplomski studij Kazališna režija i radiofonija	8
Sveučilišni diplomski studij Montaža	16
Sveučilišni diplomski studij Produkcija	19
Sveučilišni diplomski studij Snimanje	29
Ukupno:	339

Predlažući upisne kvote za preddiplomske i diplomske studije na Akademiji dramske umjetnosti u obzir se uzimaju:

- a) potrebe tržišta rada za pojedinim kazališnim i filmskim strukama
- b) nastavni i prostorni kapaciteti Akademije dramske umjetnosti
- c) specifičnosti nastave u umjetničkom području
- d) iskazani interes za upis na pojedine odsjeke

Navedene točke obrazložiti ćemo redom kako slijede:

a) Iako Hrvatski zavod za zapošljavanje na godišnjoj razini redovito izdaje dokument [Preporuke za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja](#) obrazovni programi Akademije dramske umjetnosti ne spominju se ni kao oni za koje treba povećati, ni kao oni za koje treba smanjiti broj studenata. To je, između ostalog, rezultat činjenice da završeni studenti Akademije najčešće djeluju kao slobodni umjetnici, a njihovo se prijavljivanje na Hrvatski zavod za zapošljavanje odvija sporadično.

b) Više puta spomenuti problemi vezani uz prostorni kapacitet bolna su točka Akademije dramske umjetnosti, koji u nekim slučajevima na negativan način utječu na upisne kvote. Zahvaljujući velikim naporima nastavnog i nenastavnog osoblja, dugogodišnji deficit prostora za rad i neadekvatna kvadratura (soba/dvorana za pokuse, scene) kako na kazališnim studijima (npr. Gluma i Kazališna režija i radiofonije), tako i na filmskim studijima (Filmska i TV režija i Montaža) ne utječu na korekciju upisnih kvota. No navedene poteškoće rezultiraju velikim izazovima u slaganju rasporeda.

c) Specifičnosti nastavnih procesa (rad na stjecanju iskustva, timski rad, dramski tekstovi s malim brojem lica i sl.) zahtijevaju rad u manjim nastavnim grupama ili individualni rad sa studentima čime se ostvaruje duboko strukturirano učenje i maksimalna prilagodba potrebama kreativnog razvoja svakoga pojedinog studenta. Također, kod formiranja kvote na odsjecima u obzir se uzima i planiranje međuodsječne suradnje. Na taj se način postiže optimalno funkcioniranje studija i umjetničko-nastavne produkcije.

d) Tradicionalno, interes kandidata za preddiplomske studije je velik, a na nekim studijima poput Dramaturgije, kontinuirano raste. Govoreći o upisnoj kvoti studija Glume, iako se posljednjih godina u Republici Hrvatskoj povećao broj studijskih programa koji se dijelom preklapaju s programom studija Glume na Akademiji dramske umjetnosti, ne postoji realna osnova za smanjivanjem upisne kvote s obzirom na činjenicu da je Akademija jedna od najstarijih i najuglednijih institucija ove vrste u široj regiji. Studijski programi Akademije pružaju jedinstven uvid u svoje

---

područje, a naši se alumni pokazuju najkompetitivnijima na tržištu rada stoga je interes i dalje iznimno velik (1:10).

Ishodi učenja za sve studijske programe na Akademiji dramske umjetnosti formulirani su u odnosu na ostvarivanje specifičnih umjetničkih, praktičnih i teorijskih te generičkih kompetencija upisanih studenata, a razlikuju se obzirom na osobitosti pojedinih programa. Ovdje prvenstveno treba istaknuti metodološke razlike u određivanju ishoda učenja kod programa koji zahtijevaju tehničku ekspertizu u radu sa specifičnom opremom (Snimanje, Montaža, Filmska i TV režija) i onih gdje je u fokusu osobni razvoj studenta. Za svaki program vodi se računa o tome da kompetencije na razini programa reflektiraju međunarodno prepoznati standard/benchmark za pojedinu struku, ali i specifičnosti karakteristične za kreativni izričaj Akademije kao ustanove.

Osnovni cilj pri utvrđivanju ishoda učenja na svim razinama programa proizlazi iz odgovornosti prema činjenici da je većina studijskih programa na Akademiji dramske umjetnosti jedina takve vrste u Republici Hrvatskoj. Riječ je o zaista velikoj odgovornosti pa je pritom nužno osigurati da studenti Akademije kvalitetno, stručno i sveobuhvatno nastavljaju i razvijaju tradiciju hrvatske i europske kulture i umjetnosti.

Od iznimne su važnosti ciljevi stjecanja kompetencija:

- a) razumijevanja, analize i praktične primjene znanja iz filmskih, kazališnih, televizijskih i multimedijjskih praksi
- b) sposobnosti uočavanja, analize, rješavanja i svladavanja problema
- c) razvijanja sposobnosti timskog rada, kao i postizanja razine kompetencija potrebnih za nastavak stručnog i profesionalnog usavršavanja i učenja

Navedeni ciljevi nastavljaju se ostvarivati u zadovoljavajućoj mjeri. Diplomirani studenti Akademije dramske umjetnosti vrlo se uspješno integriraju i ostvaruju zapažene rezultate u ustanovama kao što su javne i privatne televizije, javna i privatna kazališta (dramska i plesna), festivali (kazališni i filmski), marketinške agencije, PR službe, javne ustanove i produkcijske kuće.

Dodjeljivanje ECTS bodova na svim je odsjecima temeljeno na čl. 33. [Pravilnika o studiranju Akademije dramske umjetnosti](#), po kojemu 1 ECTS bod odgovara radnom opterećenju studenta od 25 do 30 sati. Bez obzira na učinjene napore nemoguće je iskazati zadovoljstvo primjenom ECTS bodovnog sustava. Ideja prosječnog opterećenja koju dodjela ECTS bodova uvedenih Bolonjskim procesom promovira u najvećem je dijelu nespojiva sa zahtjevima umjetničke izvrsnosti i najčešće zahtijeva daleko veće vremensko opterećenje od onog predviđenog obrazovnim standardima. Opća je karakteristika nastave na Akademiji da glavninu studentskog opterećenja čini praktični rad na glavnim umjetničkim predmetima. Ustaljena podjela na predavanja/seminare/vježbe temeljena na iskustvu iz znanstvenih područja kao i standardizacija tipična za humanistička područja gdje glavninu opterećenja čine nazočnost na predavanjima, čitanje i učenje literature te pisanje seminarskih radova (što je relativno jednostavno bodovno kvantificirati utvrđivanjem standarda prosječnih sati potrebnih za svaku aktivnost) neadekvatne su za prikazivanje umjetničkog rada koji njeguje individualnu kreativnost i osigurava stjecanje vještina na najvišoj razini. Trenutno se kroz radnu skupinu za razvoj umjetničkog područja u visokom obrazovanju radi na preciznijem definiranju opterećenja nastavnika i studenata u umjetničkoj nastavnoj praksi. Dokument je u izradi i još nije prošao procedure implementacije u visokoškolski sustav.

MEĐUNARODNA USPOREDBA KOMPETENCIJA ZAVRŠENIH STUDENATA ADU

Program studija Dramaturgije usporediv je sa sličnim studijima na europskim sveučilištima, primjerice: Netherlands Graduate School of Literary Studies, Utrecht University – Department of Dramaturgy and Film and Television Studies, Goldsmiths University of London - Centre of Cultural Studies, Angewandte Theaterwissenschaften Justus Liebig Universität Giessen, Theatre Faculty of the Janacek Academy of performing Arts in Brno, i drugih.

Uspoređujući studijski program studija Glume s „benchmark“ standardom [Agencije za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja za Ples, dramu i performans u Velikoj Britaniji iz 2019. godine](#), može se sa sigurnošću utvrditi da je studijski program Studija glume u skladu s britanskim standardom. Pri izradi programa za studije Plesa kao uzor poslužilo je nekoliko renomiranih europskih studija s najduljom i najjačom tradicijom u tome području. Studij Suvremenog plesa u svom izvedbenom smjeru analogan je ponudom sadržaja i

---

metodologijom uglednim europskim preddiplomskim studijskim programima suvremenog plesa u britanskim institucijama Trinity Laban i London School of Contemporary Dance, te nizozemskoj CODARTS akademiji (Rotterdam). U nastavničkom smjeru studij je usporediv s roterdamskim i amsterdamskim dodiplomskim studijem Dance in Education. Za studij Baletne pedagogije inspiracija su bili britanski studij plesne edukacije The Royal Academy of Dance (London) te studij baletne pedagogije na Vaganova Academy of Russian Ballet (Petrograd).

Studij Produkcije može se usporediti sa studijem produkcije na renomiranoj češkoj školi FAMU, s tom razlikom što studij produkcije na Akademiji dramske umjetnosti podjednako obuhvaća područje filma/televizije i kazališta, dok je FAMU fokusirana na film i televiziju.

Filmska i TV režija, poput ostalih filmskih odsjeka, intenzivno je povezana s radom visokoškolskih ustanova unutar GEECTa, europske udruge filmskih škola, koje imaju zajedničke kulturološke specifičnosti i tradicijske razlikovne standarde - NFTS- National Film and Television School, UK, SAM SPIEGEL - Film and Television School, Jerusalem, Izrael; FAMU – Prag, Republika Češka; IFS – International Filmschule, Köln, Njemačka.

Studij Snimanja na Akademiji dramske umjetnosti može se usporediti sa studijem snimanja na renomiranoj češkoj školi FAMU, Studij Montaže usporediv je sa studijima montaže pri FAMU u Pragu i to prvenstveno po odnosu prema montaži kao umjetničkom ali metodološki strukturiranom radu; sličnosti su u strukturi i trajanju studija, uvjetima upisa na preddiplomski i diplomski studij te kompetencijama koje student stječe završetkom studija. Za razliku od studija na FAMU, preddiplomski studij Montaže na Akademiji dramske umjetnosti puno snažnije naglašava rad na humanističkim predmetima čime se pospješuje razvoj interpretativnih sposobnosti studenata te njihova vertikalna mobilnost.

Svi studijski programi na Akademiji dramske umjetnosti podložni su stalnom praćenju i evaluaciji u svrhu njihove kontinuirane relevantnosti putem:

- a) provedbe jedinstvene sveučilišne ankete
- b) formalnih i neformalnih komentara i evaluacija studenata, uglavnom putem studentskih predstavnika koji sudjeluju u redovitim sastancima svakog odsjeka. Na Odsjeku plesa, primjerice, sustavno se organiziraju i semestralni evaluacijski sastanci sa studentima. Kako bi dobili detaljne povratne informacije o svim važnim aspektima

---

rada (koje jedinstvena sveučilišna anketa ne pokriva) neki odsjeci provode interne ankete. Pojedini nastavnici za svoje kolegije također provode interne ankete.

c) formalnih i neformalnih izvješća predmetnih nastavnika koji su podloga diskusijama na sastancima katedri i odsjeka

d) intenzivne povezanosti s partnerima i predstavnicima struke koja studente sustavno otvara prema najsuvremenijim utjecajima

Prijedlog izmjena programa, na način na koji je to već istaknuto, inicijalno se artikulira na razni svakog pojedinog odsjeka. Po potrebi se razmatra na Odboru za nastavu te se provjerava i dokumentira na Povjerenstvu za kvalitetu prije nego se upućuje na potvrdu Akademijском vijeću. Dalje se postupa prema [Pravilniku o postupku vrjednovanja studijskih programa sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih, integriranih preddiplomskih i diplomskih te stručnih studija Sveučilišta u Zagrebu](#): Ako se radi o manjim izmjenama i dopunama programa - promjene izvedbenoga plana programa i sadržajne promjene programa do 20% koje ne mijenjaju bitno studijski program, završne kompetencije studenata te njihove kvalifikacije - prijedlog odlazi na verifikaciju Sveučilištu. Radi li se o većim izmjenama programa (iznad 20%, ali ne više od 40%) kojima se u znatnijoj mjeri mijenjaju obvezni predmeti, odnosno završne kompetencije studenata i njihove kvalifikacije, prijedlog odlazi na verifikaciju Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

NASTAVNE METODE, PRAKTIČNA I TERENSKA NASTAVA

Temelj nastavnih metoda umjetničke nastave na Akademiji dramske umjetnosti čini praktični rad, grupni i individualni, koji se odvija kroz razvoj i implementaciju stručnih znanja i vještina. Metode poučavanja na pojedinim studijima osmišljene su na način da optimalno podržavaju kreativne procese. Umjetnička nastavna produkcija ključni je oblik umjetničke nastave koji ujedno predstavlja i središnji način provjere stečenih umjetničkih znanja i vještina. Studenti i nastavnici Akademije dramske umjetnosti godišnje 'proizvedu' oko pedesetak kazališnih i šezdesetak filmskih izvedbi. Autorska samostalnost studenata potiče se kroz projekte koji nastaju u sklopu manifestacija koje na Akademiji redovito, svake akademske godine, organiziraju sami studenti.

Nastava iz teorijskih predmeta većinom je klasična i provodi se u obliku predavanja, seminara i vježbi, no obzirom na to da se ona također odvija u malim grupama, često prevladavaju metode razgovora, debate i kritičke analize. Akademija nema akreditirane online studijske programe. Međutim, zbog pandemije bolesti COVIDom -19 omogućena je mješovita, hibridna nastava, a radi kvalitete pedagoškoga procesa klasični, kontaktni koncept nastave nastoji se zadržati na umjetničkim kolegijima koji zahtijevaju takav oblik nastave (Gluma, Scenski govor, Scenski pokret, režijske klase i sl.). Na Akademiji se za potrebe e-učenja koriste različite sveučilišne platforme - [Loomen](#), [Merlin](#), [Google Classroom](#), [Microsoft Teams](#), a prema provedenim anketama studenti su zadovoljni ovakvim načinom rada.

Terenska nastava odvija se na način da studenti sudjeluju u profesionalnim kazališnim i filmskim projektima, festivalima (Marulićevi dani, Pula film festival, Dubrovačke ljetne igre, Festival glumca u Vinkovcima i dr.), a tradicionalno i kroz redovitu suradnju triju umjetničkih akademija Sveučilišta u Zagrebu (Akademije dramske umjetnosti, Muzičke akademije, Akademije likovnih umjetnosti) i Tekstilno tehnološkog fakulteta (projekt izvedbe opernog djela, koje se za javnost izvodi u Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski). Dio terenske praktične nastave (radionice uz mentorstvo domaćih i internacionalnih nastavnika, uz ugledne hrvatske kazališne i filmske umjetnike, seminare, projekte, druženja, programe međunarodne suradnje od značaja za hrvatsku kulturu) odvija se u istarskom Grožnjanu, gradu kulture i umjetnika, u tzv. Imaginarnoj akademiji, prostoru u najmu od dvjestotinjak četvornih metara.

Praktična umjetnička nastava na pojedinim odsjecima dijelom je vezana uz suradnju s umjetničkim institucijama izvan Akademije dramske umjetnosti. Takav se rad mentorski prati, podržava i valorizira na kraju samog nastavnog procesa/prakse. Odsjek dramaturgije stupio je u kontakt i ostvario suradnju s brojnim umjetničkim subjektima poput Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, Zagrebačkog kazališta mladih, Dramskog učilišta u sklopu Zagrebačkog kazališta mladih, Teatra &TD, Gradskog dramskog kazališta Gavella, Satiričkog kazališta Kerempuh, Hrvatske radiotelevizije, Marulićevih dana u Splitu, kao i nekih subjekata nezavisne scene. Studenti Odsjeka glume jedan od oblika umjetničke prakse obavljaju na Hrvatskom radiju – u sklopu kolegija Gluma pred mikrofonom. Nakon odslušanih predavanja, priprema i proba na Akademiji dramske umjetnosti samo snimanje

---

i montaža obavljaju se pod nadzorom mentora u profesionalnim uvjetima jednog od tonskih studija Hrvatskog radija, a u suradnji sa stručnim osobljem HRT-a. Ispitne produkcije studenata glume prema preporuci članova Odsjeka izvode se na profesionalnim scenama javnih kazališta i državnih festivalskih institucija (Festival Marulićevi dani u Splitu, Festival glumca u Vinkovcima, Dani satire, i sl.). Studenti nastavnčkih smjerova Odsjeka plesa u sklopu predmeta Nastavna praksa (klasičnog baleta, karakternih plesova, suvremene plesne tehnike i drugo) imaju obavezu hospitiranja u osnovnim i srednjim plesnim/baletnim školama i na satovima plesa u kontekstima neformalnog plesnog obrazovanja. Na Odsjeku kazališne režije i radiofonije nastava izvan visokog učilišta prvenstveno se ostvaruje kroz asistiranje studenata kazališne režije u profesionalnim kazalištima i radu na međuakademske projektima, prihvaćenima prije početka tekuće akademske godine. Asistiranje u profesionalnim institucijama od neprocjenjivog je značaja jer time studenti upoznaju strukturu kazališta sa svim njegovim ustrojbenim jedinicama, proces nastanka predstave od pretprodukcijske faze do završnih izvedbi i što je najvažnije, prosede koji je specifično određen autorskom poetikom redatelja i prirodom samog projekta.

Terensku nastavu na Odsjeku snimanja predstavlja svaka realizacija studentskih vježbi zadanih od strane nastavnika umjetničkih predmeta. Nastavnik obrazlaže ideju vježbe, metodu i primijenjene tehnike, pokazuje primjere i po potrebi demonstrira pristup, redosljed postupanja i slično, dok studenti samostalno terenski rješavaju zadatke. Ovakav pristup potiče studentsku kreativnost, samostalnost i profesionalne kompetencije.

Budući da se najveći dio studija Filmske i TV režije odnosi upravo na praktični rad unutar umjetničko-nastavne produkcije, potreba za stručnom praksom izvan Akademije dramske umjetnosti nije velika. Ipak, Akademija studente nastoji uključiti (preko izbornih kolegija ili izvannastavnih aktivnosti) u projekte kao što je već spomenuta suradnja triju zagrebačkih umjetničkih akademija na uprizorenju opere, gdje studenti Odsjeka Filmske i TV režije pod vodstvom mentora obavljaju stručan posao prijenosa glazbeno scenskog djela. Dio nastave Odsjeka produkcije održava se kroz međufakultetsku suradnju na projektima koji se javno izvode, na praksi u profesionalnim produkcijama ili na festivalima. Studenti pritom traže odobrenje od matičnih odsjeka kako bi im se predloženi angažman priznao kao praksa, a u tu im se svrhu među nastavnicima na Odsjeku dodjeljuje mentor kojemu na kraju podnose pisano izvješće.

DOSTUPNOST I KVALITETA MREŽNIH SADRŽAJA STUDIJSKIH PROGRAMA

Svi studijski programi Akademije dramske umjetnosti dostupni su studentima i široj javnosti na stranicama [Informacijskog sustava visokih učilišta Republike Hrvatske \(ISVU\)](#). Na mrežnoj stranici Akademije nalazi se pregled s opisima svih studijskih programa, informacije o nastavnicima te poveznice na predavanja koja su objavljena na stranici Akademije dramske umjetnosti. U tijeku je izrada novih mrežnih stranica kako bi svi odsjeci u ujednačenom formatu mogli objavljivati cjelovite programe svojih studija, opise predmeta, životopise nastavnika i vanjskih suradnika, poveznice na nastavne materijale (predavanja, skripte, zbirke tekstova, čitanke), dokumente Akademije dramske umjetnosti i pojedinih odsjeka, novosti i zanimljivosti te poveznice na relevantne vanjske sadržaje. Odsjek dramaturgije ima vlastitu mrežnu stranicu na kojoj se nalaze iscrpni i pregledno predočeni podaci o preddiplomskom i diplomskom studiju, nastavni programi, biografije nastavnika koji u ovom trenutku rade na Odsjeku, ali i profesora koji su utemeljili i svojim radom zadužili Odsjek. U dizajnu nove stranice Akademije taj će se sadržaj programski uklopiti u glavnu stranicu, a po tom modelu oblikovat će se podstranice ostalih odsjeka.

Programska koncepcija Akademije dramske umjetnosti obuhvaća:

- a) očuvanje i daljnji razvoj vodeće uloge u kazališnom i filmskom umjetničkom obrazovanju u Republici Hrvatskoj u kontekstu proliferacije privatnih i državnih studija u nekim poljima i granama u kojima Akademija dramske umjetnosti izvodi nastavu
- b) poticanje umjetničke, znanstvene i pedagoške izvrsnosti u tim umjetničkim poljima i granama
- c) interdisciplinarno povezivanje sadržaja studijskih programa
- d) sustavno iskorištavanje mogućnosti izvaninstitucionalne suradnje i međunarodne mobilnosti

U skladu s ovim postavkama na Akademiji dramske umjetnosti postoji:

- a) načelni plan koji bi osnivanjem diplomskih studija na Odsjeku plesa upotpunio obrazovne vertikale u polju plesne umjetnosti i umjetnosti pokreta. Realizaciji toga

---

plana, kao što je prije naglašeno, moći će se aktivno pristupiti kada budu stvoreni materijalni uvjeti poput vlastitog adekvatno opremljenog prostora odsjeka i povećanog broja zaposlenih nastavnika. Od 2019. do 2021. Odsjek plesa i Odsjek dramaturgije u suradnji s partnerskim institucijama iz Skopja (Lokomotiva), Berlina (Tanzfabrik) i Stockholma (Stockholm University of the Arts) vodili su međunarodni Erasmus + projekt "Curating in Context" unutar kojeg je osmišljen i zajednički MA program dvaju odsjeka "Performance in Context". Osim konsolidacije plesnog odsjeka i međuodsječne suradnje Akademija se na taj način profilira i na međunarodnoj sceni kao jedan od međunarodnih centara izvrsnosti u polju koje je zadnjih desetak godina u procesu iznimnog rasta.

b) načelna suglasnost o potrebi uvođenja poslijediplomskih umjetničkih studijskih programa i poslijediplomskih međunarodnih studijskih programa, a na način na koji je to istaknuto u Uvodu. Ključni razlog za ovu promjenu jest povećanje privlačnosti studiranja na Akademiji dramske umjetnosti u usporedbi sa sličnim studijima u Republici Hrvatskoj, ali i bližoj regiji. Dodatni razlog za uvođenje ove promjene jest i omogućavanje studentima diplomskih studija nastavak studiranja te stjecanje zvanja nakon diplomskoga studija i veću konkurentnost na tržištu rada. U razgovorima o ovom pitanju uzima se u obzir i mogućnost zajedničkih poslijediplomskih studija s ostalim umjetničkim akademijama Sveučilišta u Zagrebu.

Definiranje pojmova neformalno i informalno obrazovanje, kriteriji utvrđivanja ishoda tih učenja i uz njih vezanih kompetencija i kvalifikacija kao i uspostavljanje jasne veze između neformalnog i informalnog učenja te sustava formalnog obrazovanja tek ulaze u strateške dokumente Sveučilišta u Zagrebu, gdje uređen sustav za priznavanje tih kompetencije još ne postoji. Sustav za priznavanje visokoškolskih kvalifikacija uređen je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija, a provodi ga [Ured za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija](#).

Na Akademiji dramske umjetnosti izrazito smo zadovoljni i ponosni održavanjem i daljnjim razvojem duge tradicije izvrsnosti u područjima obrazovanja iz kojih je ova institucija stasala. Međutim, procesom kreiranja velikog broja specijalizacija i subspecijalizacija, a sve u težnji da se studentima pruži temeljito i dubinsko profesionalno osposobljavanje za specifične segmente umjetničkog rada, došlo je do prevelike atomizacije i odvojenosti

---

programa. Kao što je već navedeno, taj se problem manifestira u teškoćama organiziranja nastavne produkcije u kojoj je upravo timski rad studenata s raznih odsjeka i programa ključni element. U tu se svrhu pokušavaju pronaći modusi što uspješnije integracije, preglednije godišnje organizacije i pojednostavljivanja međuodsječne suradnje.

Na ovom je mjestu potrebno istaknuti i potrebu za što boljim i efikasnijim širenjem informacija o studijima među populacijom maturanata te ostalim potencijalnim kandidatima za upis na Akademiju dramske umjetnosti. U tu su svrhu nastavnici Odsjeka glume 2019. godine organizirali niz radionica naziva Glumački trening za početnike koje su za srednjoškolski učenički uzrast održali u desetak gradova RH (posebice onima u kojima su informacije o studiju Glume na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu slabije dostupne).

Također, potrebno je izraziti nezadovoljstvo nesigurnim financijskim okvirom za angažman vanjskih suradnika (nastavnika, kao i stručnih suradnika), čime se ugrožavaju neke od temeljnih djelatnosti Akademije, bez kojih se umjetnička nastava u obliku u kojem se izvodi, nije moguća. U tijeku su razgovori o novom, održivom modelu financiranja ove vrste suradnje na umjetničkim akademijama te je za očekivati da će od iduće akademske godine biti postavljen okvir unutar kojeg će ova suradnja funkcionirati.

Nedvojbeno je potrebno posvetiti veću pozornost kvaliteti prezentacije programskih sadržaja, ali i čitave institucije na engleskom jeziku. Ta potreba ne javlja se samo u svrhu privlačenja potencijalnih inozemnih studenata, nego i zbog omogućavanja lakšeg snalaženja onima koji putem različitih programa mobilnosti već studiraju na Akademiji dramske umjetnosti.

---

4. STUDENTI, NASTAVNICI I STRUČNE SLUŽBE

(ESG 1.3., 1.5., 1.6., 1.7.)

STUDENTI AKADEMIJE

Analiza strukture prijavljenih i upisanih studenata u protekle tri akademske godine govori o zadovoljavajućem interesu za studijske programe na Akademiji dramske umjetnosti; odnos upisanih naspram prijavljenih kandidata je 1:4,85. Od ukupnog broja prijavljenih kandidata za preddiplomsku razinu, njih 20,61% upisuje odabrani studij na Akademiji, a popunjenost kvota je 74,66%. Srednjoškolska predznanja studenata na prijavnim se ispitima vrednuju u onim segmentima koji su specifični po vezanosti uz buduću struku. Stoga se kroz proces prijemnih ispita u većem postotku vrednuju iskazani talent, pripremljenost i motiviranost kandidata za studij.

Popunjenost kvota na diplomskim studijima iznosi 71,2%, dok 67,7% prijavljenih kandidata upisuje željeni studij, a odnos prijavljenih i primljenih kandidata na diplomskim studijima je 1:1,47. Ove podatke potrebno je sagledati u svjetlu povećanih kvota na diplomskoj razini studija u odnosu na preddiplomsku, ali i u činjenici da većina prvostupnika nastavlja studij na višoj razini studija, pa oni svojim dotad stečenim znanjima svakako imaju bolje kvalifikacije od kandidata s drugih fakulteta. Ipak, jedan dio upisanih studenata dolazi s nekog drugog visokog učilišta, što svjedoči o otvorenosti Akademije dramske umjetnosti prema kandidatima koji stečena znanja mogu nadopuniti na diplomskim studijima Akademije. U ovom je smislu uglavnom riječ o kandidatima koji su se u nekom segmentu svog preddiplomskog obrazovanja već bavili specifičnim znanjima, tehnikama i vještinama vezanim uz struku pa razina njihova predznanja nije upitna, a mogući nedostaci u znanju i umjetničkim kompetencijama nadoknađuju se upisom određenih izbornih ili razlikovnih predmeta.

Analizirani podaci koji uključuju završene studente koji su studirali u periodu od akademske godine 2015/2016. do akademske godine 2017/2018. pokazuju da je prolaznost na preddiplomskoj razini 83,4% (kad se tom postotku pridruže studenti koji još uvijek studiraju tad ta vrijednost raste na 93,5%), a na diplomskoj razini on iznosi 76,6% (s još uvijek

---

aktualnim studentima to je 91%). Motiviranost studenata Akademije iznimno je visoka (u sveučilišnoj anketi za procjenu studija u cjelini na analiziranom uzorku od akademske godine 2015/2016. do akademske godine 2020/2021. između 87,2% i 93,2% studenata preddiplomskih studija navode da im je odabrani studij na ADU bio prvi izbor, na diplomskoj razini vrijednosti se kreću od 83,9% do 88,9%, a između 70,7% i 80,6% studenata preddiplomskih studija planiralo je nastaviti studij na višoj razini) pa je takva prolaznost na obje razine studija očekivana i zadovoljavajuća. Jednako tako, prosjek ocjena kandidata koji su završili odabrani preddiplomski studij na Akademiji znatno je viši (4,28) nego što je to bio u njihovom srednjoškolskom obrazovanju (3,81), a na preddiplomskoj razini u bilo kojoj od analiziranih godina i studija rijetko je kad niži od 4,00. Ovako visok prosjek posljedica je posvećenosti studenata nastavi, ali i kvalitetne selekcije na prijemnim ispitima, što je u vezi sa – u usporedbi sa ostalim sastavnicama Sveučilišta – relativno niskim upisnim kvotama i dominantnim individualiziranim pristupom radu sa studentima. Prolaznost na 1. godini preddiplomskog studija u referentnoj 2020/2021. akademskoj godini pokazuje da je 80% studenata ostvarilo najmanje 60 ECTS-a, 9% njih ostvarilo je između 55 i 59 ECTS-a, 4,5% između 30 i 54 ECTS-a, a 2% između 18 i 29 ECTS-a. Postotak studenata koji je prekinuo studij je 4,5%. Prosječno trajanje studija na preddiplomskoj razini je 3,22 godine, što smatramo izrazito zadovoljavajućim a na diplomskoj razini iznosi 2,95 godina. Nešto duže trajanje studiranja na višoj razini studija može se pripisati činjenici da se studenti završnih godina još za trajanja svog studija uključuju u stručne prakse s vanjskim dionicima i u profesionalne angažmane, a studij se ponekad produžuje i zbog produkcijskih razloga u izradi završnih radova koji su nerijetko organizacijski i umjetnički složeniji.

Informiranje budućih studenata o studijskim programima na Akademiji dramske umjetnosti svake godine tradicionalno započinje na [Smotri Sveučilišta](#). Za tu prigodu ažuriraju se [brošure](#) s pregledom svih studijskih programa, kompetencijama koje se stječu na studiju te uvjetima i tijekom prijemnih ispita. Informacije kandidatima pružaju studenti i asistenti zaposleni na Akademiji. Na postavljenim TV prijarnicima prikazuju se radovi studenata filmskih odsjeka, a na glavnoj pozornici studenti glume i plesa redovito prikazuju dio svoje umjetničko-nastavne produkcije. Kao što je već naglašeno, informacije o [preddiplomskim](#) i [diplomskim](#) studijima budućim su studentima također dostupne na službenim mrežnim stranicama ADU, kao i na portalu [Postani student](#). Informacije o nastavnom programu, akademskom kalendaru i organizacijskoj strukturi dostupne su i u na mrežnim stranicama

---

[Informacijskog sustava visokih učilišta](#), gdje se u arhivi mogu pronaći podaci o nastavnim planovima i programima od akademske godine 2005/2006. Dodatne informacije kandidati mogu saznati i na konzultacijama za prijemne ispite koje svaki odsjek održava od travnja pa sve do početka postupka prijave kandidata za prijemne ispite. Umjetničko-nastavne produkcije ADU otvorene su za javnost i oglašavaju se na mrežnim stranicama i na društvenim mrežama. Presentacija tih produkcija predstavlja još jedan način vidljivosti studijskih programa. Uz to, dvije bienalne manifestacije u naizmjeničnom ritmu održavanja, [FRKA](#) (Filmska revija kazališne akademije) i [KRADU](#) (Kazališna revija Akademije dramske umjetnosti) na kojima se javno prikazuju radovi studenata filmskih odsjeka, odnosno repriziraju najuspjelije produkcije studenata kazališnih odsjeka i prezentiraju novonastali projekti, dodatno doprinose ovoj vrsti vidljivosti. Radovi studenata javno se prezentiraju i na događanjima poput [DeSadu](#) (koncertne izvedbe radova studenata dramaturgije) i festivala [PlesADU](#) i [DANKA](#). Sve navedene manifestacije koje je i na ovom mjestu bilo potrebno posebno istaknuti, a koje značajno doprinose vidljivosti studija Akademije dramske umjetnosti, u potpunosti organiziraju sami studenti.

Na ADU se provodi kontinuirana provjera ishoda učenja studenata i za svaki predmet postoje razrađeni ishodi. Načini provjera tih ishoda vrlo su raznoliki i ovise o nizu faktora, poput kompetencija koje se stječu određenim predmetom, načina prezentacije dotičnih kompetencija, timskog rada tj. međusobne umjetničke suradnje studenata s različitih odsjeka ili kontinuiranog rada studenata tijekom semestra. Provjera ishoda učenja na teorijskim predmetima mahom se provodi ispitom ili kolokvijem u pisanom obliku, a na većini predmeta postoje i oblici usmene provjere znanja ili prezentacije seminarskog rada pred ostalim studentima. Na glavnim umjetničkim predmetima svakog odsjeka ispiti se sastoje od prezentacije rada (umjetničko-nastavna produkcija, filmski materijal, pisani materijal) i usmenog dijela ispita na kojem studenti dodatno ekspliciraju proces rada. Važan dio ovih ispita predstavlja način i ritam rada tijekom čitavog semestra, a on obično pretpostavlja studentovo kontinuirano bavljenje nastavnim građom. Nepristranost i objektivnost osigurana je imenovanjem ispitnih povjerenstava sastavljenim od nastavnika pojedinog odsjeka koji se zajednički upoznaju sa studentovim praktičnim radom, nakon čega studenti pristupaju usmenom dijelu ispita.

Od akademske godine 2011/2012, a kao što je istaknuto u Uvodu, na Akademiji dramske umjetnosti provodi se semestralna anketa o procjeni rada nastavnika upućena od Ureda za

---

upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu. Kako bi se zbog malog broja studenata mogao stvoriti relevantan uzorak i zadržati anonimnost, anketa se, za razliku od ostalih sastavnica Sveučilišta, provodi u svakom semestru svake akademske godine. Studentska ocjena rada pojedinog nastavnika potrebna je u slučajevima kad je to uvjet za napredovanje u zvanju dotičnog nastavnika, a iskazane ocjene studenata uvijek su relativno visoke, redovito i iznad 4,5. Nastavnici mogu dobiti povratne informacije oko rezultata ovih anketa, a u slučaju ponavljanja slabijih ocjena za pojedinog nastavnika, dekan i nadležni prodekan pozivaju dotičnog nastavnika na razgovor. Osim ove, na razini Akademije dramske umjetnosti provodi se i sveučilišna anketa kojom se, po završetku određene razine studija, ocjenjuje kompletan nastavni program završenog studija. Tako su u analiziranom uzorku (od akademske godine 2015/2016. do 2020/2021.) na skali od 1 do 5 završeni studenti preddiplomskog studija svoj studij ocijenili prosječnim ocjenama u rasponu od 3,51 do 3,90, a studenti diplomskog studija ocjenama u rasponu od 4,00 do 4,10.

Neki odsjeci provode svoje interne ankete, a pojedini nastavnici anketiraju studente kako bi dobili povratnu informaciju o svom predmetu. Kao primjer navodimo metodologiju unutarnje evaluacije Odsjeka plesa koji svojim studentima u pisanoj formi postavlja niz pitanja o studiju. Svi studenti se potom susreću i zajednički prolaze kroz postavljena pitanja. Važno je napomenuti da u zapisnik ulazi samo ono oko čega svi studenti postignu konsenzus. Potom taj zapisnik šalju predstojnici Odsjeka, koja ga prosljeđuje ostalim nastavnicama i nastavnicima. Nakon toga svi studenti i nastavnici zajednički analiziraju točku po točku te u živoj komunikaciji studenti pojašnjavaju razloge za pojedinu opasku, a nastavnici neposredno odgovaraju može li se, naprimjer, neki prijedlog odmah implementirati u nastavu.

Kao što je već ranije rečeno, izazovi internih anketa leže u nemogućnosti garantiranja potpune anonimnosti u metodologiji obrade. No, bez obzira na to, i na taj način dobivene informacije nastavnici implementiraju u svoju nastavu, a sve s idejom da nastava bude što prilagođenija iskazanim studentskim potrebama. Neformalni načini povratnih informacija studenata također nisu nezanemarivi i utječu na uvođenje promjena u smislu poboljšanja kvalitete nastave. Naime, priroda većine nastavnih procesa (individualna ili nastava u manjim grupama) na većini predmeta na ADU je takva da se temelji na uspostavi povjerenja između nastavnika i studenata. Studenti na taj način mogu i na samoj nastavi

---

nastavniku otvoreno i bez zadržke sugerirati poboljšanja ili dopunu pojedinih nastavnih jedinica za koje iskazuju veći interes. Primjeri internih anketa nalaze se [u prilogu](#).

Studenti koji studiraju na Akademiji dramske umjetnosti dolaze iz svih dijelova Republike Hrvatske. Oni koji nisu iz Zagreba smješteni su u studentskim domovima ili u privatnom smještaju. Akademija u svojim prostorima ima kantu u kojoj postoji mogućnost pripreme i posluživanja nesubvencioniranog toplog obroka, no u blizini radnih prostora ADU (udaljenost od jedne tramvajske stanice) nalaze se restorani Studentskog centra, Arhitektonskog fakulteta i Akademije likovne umjetnosti. Svi restorani imaju subvencioniranu prehranu i uobičajeno je da ih koriste studenti svih sastavnica. Segment sveučilišne ankete koji se odnosi na uvjete studiranja (prehrana, zdravstvena zaštita, udruge) studenti su ocijenili prosječnim ocjenama u rasponu od 3,26 do 3,89. Vezano pak uz prostore za učenje, kao i za većinu prostorne problematike o kojoj je i prije bilo riječi, stanje nije optimalno: studentima je na raspolaganju biblioteka sa deset sjedećih mjesta i dva računala koja se nalazi u potkrovlju, a sam prostor je klimatiziran, prozračan i dobro osvijetljen, ali prilično skučen. U hodniku pokraj biblioteke nalaze se fotokopirni uređaji koje studenti mogu koristiti, a na nekoliko mjesta u hodnicima glavne zgrade i u hodnicima Leksikografskog zavoda postavljeni su ormarići u kojima studenti mogu pohraniti radne materijale i radnu odjeću. Sastanci Studentskog zbora i studentski sastanci prilikom organiziranja neke od prije navedenih manifestacija održavaju se u prostorijama u kojima se inače održava teorijska ili praktična nastava.

Kad je riječ o izvannastavnim aktivnostima, svake akademske godine odsjeci organiziraju niz radionica, predavanja, gostovanja istaknutih domaćih i inozemnih umjetnika, o čemu su studenti obaviješteni putem mrežnih stranica i obavijesti na oglasnim pločama i oglasnim panoima u prostorima Akademije te na društvenim mrežama ([Facebook Akademije dramske umjetnosti](#)). Na istim se mjestima postavljaju i obavijesti o održavanju tečajeva i radionica koje ne organizira Akademija, a koje studentima mogu biti potencijalno zanimljive.

Trenutno je u fazi provedbe Nacionalni plan za unapređenje socijalne dimenzije visokog obrazovanja koji će regulirati mehanizme preciznijeg prikupljanja podataka o studentskom standardu, tako da ova vrsta podataka trenutno ne postoji, a pomoć studentima u tom je

---

segmentu regulirana preko već opisanih mehanizama unutar ADU (Povjerenstvo za socijalnu osjetljivost, Povjerenstvo za odradu participacije u troškovima studiranja).

Svake se godine na Akademijском vijeću imenuje posebno povjerenstvo za procjenu kvalitete radova prijavljenih na natječaj za Rektorovu nagradu. U razdoblju od prethodne Samoanalize studenti ADU osvojili su ukupno 20 Rektorovih nagrada, i to 7 individualnih, 5 za timski rad (za projekt koji uključuje 3 do 10 autora) i 8 velikih timskih nagrada (za rad koji uključuje više od 10 autora). Važno je napomenuti da propozicije za dodjeljivanje ove nagrade propisuju da prijavljeni rad ne smije biti dijelom nastavnog procesa, tako da je svaka individualna nagrada u umjetničkom području rezultat iznimnog zalaganja studenata, a broj nagrada za radove koji uključuju više autora govori o stalnoj težnji što veće integracije i premrežavanja rada odsjekâ.

Na Akademiji dramske umjetnosti kontinuirano se dodjeljuje i Dekanova nagrada, u pravilu po jednom studentu svakog odsjeka a iznimno i grupi studenata za kolektivni rad. Nagrada se sastoji od povelje i novčanog djela. Budući da se tom nagradom u većini slučajeva nagrađuje rad na nekom javno prikazanom ili izvedenom djelu te da se nagrada dodjeljuje na posebnoj svečanosti ili na sjednici Akademijškog vijeća, za dobitnike je ovakva javna pohvala svakako motivirajuća. Svi studenti dobitnici nagrada na studentskim festivalima ili u profesionalnim angažmanima javno se pohvaljuju na sjednicama Akademijškog vijeća u uvodnoj riječi dekana, a sve te informacije objavljuju se i na webu ADU te u mjesečnom newsletteru. Isto tako, odabir demonstratora na odsjecima posljedica je zalaganja i posvećenosti studiju odabranog studenta. Na ADU trenutačno 16 studenata ima status demonstratora.

Svoje mišljenje o radu pojedinog odsjeka studenti mogu izraziti na Vijeću odsjeka, na kojem obavezno sudjeluju studentski predstavnici i predsjednik Studentskoga zbora. Ova vrsta komunikacije pokazala se vrlo svrsishodnom i obostrano poticajnom. Nadalje, izabrani studentski predstavnici sudjeluju u radu Akademijškog vijeća, a molbe i zahtjevi studenata obavezna su točka dnevnog reda svake sjednice. Akademijško vijeće čine svi stalno zaposleni nastavnici, a udio studenata na sjednicama je 15%, tj. ukupno sedam studenata, pri čemu studenti ravnopravno sudjeluju u radu Vijeća te imaju pravo veta. Studentima su također dostupni svi zapisnici i materijali sjednica svih fakultetskih tijela. Svoje predstavnike studenti biraju na studentskim izborima i formalno su organizirani u Studentski zbor ADU,

---

koji unutar mrežnih stranica fakulteta ima svoju podstranicu. Studenti su upoznati i s procedurama i instancama opisanim u poglavlju Napredak, a kojima mogu zatražiti zaštitu studentskih prava, kao i o mogućnosti kontaktiranja [studentskog pravobranitelja](#) Sveučilišta u Zagrebu. U sveučilišnoj anketi za procjenu studija, u skupini pitanja koja se tiče odnosa prema studentima i podršci studentima, studenti preddiplomskog studija su u analiziranom uzorku ovaj segment ocijenili prosječnim ocjenama od 3,78 do 4,17, a studenti diplomskih studija prosječnim ocjenama od 4,13 do 4,28. Treba istaknuti da su ocjene iskazane od završenih studenata Akademije dramske umjetnosti u ovom segmentu najviše od svih anketiranih segmenata.

Mentorski rad sa studentima provodi se prilikom izrade završnih i diplomskih radova te u radu na svim umjetničko-nastavnim produkcijama i nastavi glavnih umjetničkih predmeta (mentorski rad u umjetničkom području). Mentorski rad i konzultacije održavaju se po dogovoru u prostorijama Akademije, ali i razmjenom elektroničke pošte između studenata i nastavnika te u komunikaciji preko drugih internetskih platformi, dok se mentorski rad u umjetničkom području održava kao dio nastave u učionicama i prostorijama izvođenja umjetničko-nastavnih produkcija. Studentima su uz dekana, prodekane, predstojnike odsjeka i pročelnike katedri za potrebne informacije dostupni svi djelatnici [Studentske službe, Ureda umjetničko nastavne produkcije, voditeljica biblioteke, ECTS koordinator i djelatnici tehničkih službi ADU](#).

Ured umjetničko nastavne produkcije referentna je točka studentskih kazališnih i filmskih produkcija ali i fotografskih projekata, kako u organizacijskom smislu, tako i u superviziji aktivnosti i njihovih ishoda. Osim toga, Ured u kontinuitetu radi na unapređenju produkcijskih protokola i njihovoj kvalitetnoj implementaciji u sve segmente praktičnih aktivnosti studenata. Ured ima i važnu ulogu u podizanju vidljivosti nastalih radova jer aktivno sudjeluje u kreiranju distribucijskih strategija za audiovizualna djela i facilitira prikazivanja i promociju, dok u kazališnom segmentu sudjeluje u promociji i organizaciji gostovanja.

Na Akademiji djeluje i spomenuto [Povjerenstvo za socijalnu osjetljivost](#), koje uz priloženu dokumentaciju može studentima [olakšati financijski teret](#) njihovog studiranja, a isto vrijedi i za [Povjerenstvo za odradu participacije u troškovima studiranja](#) i njegove [ingerencije](#). Sve prijedloge oba Povjerenstva verificira Akademijsko vijeće.

Na ADU ne postoji služba koja bi se bavila karijernim savjetovanjem, no zbog izrazito individualiziranog pristupa nastavi, takva vrsta konzultacija gotovo da predstavlja djelatni segment nastave na završnim godinama studija.

Formalno povjerenstvo ili udruga koja prati završene studente Akademije dramske umjetnosti ne postoji. Ranije su opisana nastojanja oko udruge studenata F420 koja bi u svoj rad uključivala alumne, tako da je moguće i zamislivo pokretanje projekta sustavnijeg praćenja alumna. Nakon završetka studija, studenti postaju članovi odgovarajućih strukovnih udruga dio kojih su i nastavnici Akademije. Unutar strukovnih udruga postoje mehanizmi za praćenje radova članstva, tako da nastavnici na taj način mogu pratiti bivše studente. Nadalje, nastavnici su aktivni djelatnici u umjetničkom životu Republike Hrvatske i sa bivšim se studentima sreću i u profesionalnom okruženju, a posebno je važno istaknuti činjenicu da su neki od najistaknutijih i u javnosti najprisutnijih i najprepoznatljivijih umjetnika redom završili matični studij na Akademiji, da zauzimaju rukovodeće položaje u institucijama vezanim u svoju struku te da je i velika većina stalno zaposlenih nastavnika kao i vanjskih suradnika također završila neki od studija na Akademiji dramske umjetnosti.

Na temelju dosad rečenog moguće je zaključiti kako na svim odsjecima i na svim studijskim razinama postoji zadovoljstvo postojećim stanjem, što dodatno potvrđuju vrlo visok postotak prisutnosti studenata na nastavi te njihova motiviranost za studij. No, poboljšanja su moguća, i to u nekoliko smjerova.

I studenti i uprava Akademije suglasni su da bi povećanje prostornih kapaciteta predstavljalo najznačajniji iskorak u poboljšanju kvalitete nastave. U sveučilišnoj anketi za procjenu studija u cjelini u skupini pitanja koja se odnosi na uvjete studiranja u ustanovi (uređenost, opremljenost dvorana i prostora u kojima se izvode vježbe, primjerenost prostora) studenti su u analiziranom uzorku ovaj segment ocijenili prosječnim ocjenama od 3,35 do 3,78. Postojeći radni prostori u kojima se održava teorijska i praktična nastava zadovoljavajuće su tehnički opremljeni, no potrebno je još jednom istaknuti kako je njih premalo da bi nastavni proces koji se u njima održava bio optimalno izveden. U samo pet soba za kazališne probe u glavnoj zgradi te na pozornici i u dvorani F22 realizira se umjetnička nastava svih kazališnih odsjeka koja svaki semestar rezultira s prosječno 25 umjetničko-nastavnih produkcija. Pojedine umjetničko-nastavne produkcije realiziraju se i u prostorima vanjskih dionika (Teatar &TD, ZeKaeM, povremeno i druga profesionalna

---

kazališta), što svakako rasterećuje prostorne kapacitete ADU, a ujedno predstavlja i obogaćenje kreativnog procesa studenata, i na tom segmentu svakako namjeravamo ustrajati i u budućnosti. Jasno je da manjak prostora za sobom povlači potrebu pomnog planiranja rasporeda korištenja istih. Raspored se planira po nekoliko tjedana unaprijed, a objavljuje na tjednoj bazi i redovito ažurira u skladu sa eventualnim promjenama. No, u drugom dijelu semestra neizbježnim postaje i rad vikendom, a tijekom tjedna radno vrijeme ADU se produžuje do kasnih večernjih sati.

Povećanje prostornih kapaciteta Akademije posljedično bi dovelo do mogućnosti bolje organizacije umjetničke nastave, što bi nužno rezultiralo i njenom većom kvalitetom. Na taj je način, a vezano uz probleme prostora, vrlo jednostavno prepoznati mnogo uzročno-posljedično povezanih faktora koji nužno utječu jedan na drugi, a pozitivan ishod prostornog rješenja nedvojbeno bi pozitivno utjecao na svakog od njih.

Moguća poboljšanja nalaze se i u prostoru povećanja vidljivosti nekih naših studija među potencijalnim kandidatima za pristupanje prijamnom ispitu. Pomak je napravljen pokretanjem spomenutog projekta Akademija u pokretu i aktivnosti unutar tog programa svakako će se i dalje poticati i razrađivati, a moguće je i sustavnije organiziranje prezentacija pojedinih studijskih programa u završnim razredima srednjoškolskog obrazovanja. U doba digitalizacije i nezanemarivog značaja društvenih mreža, moguće je i osmišljavanje programa, sadržaja i materijala koji bi i s mlađim generacijama komunicirali na njima zanimljiviji i prihvatljiviji način, a bolju vidljivost moguće je postići i prisustvom nastavnika, studenata i alumna na brojnim amaterskim studentskim festivalima, izložbama srednjoškolskih fotografija, kao i radionicama kreativnog pisanja.

Prostor za poboljšanje vidimo i u sustavnijem i obuhvatnijem provođenju internih anketa. Svaki je odsjek osmislio po nekoliko modela internih anketa, kontinuirano se razgovara o njihovom provođenju, no zbog brojnih specifičnosti održavanja nastave na različitim odsjecima nemoguće je takve interne ankete objediniti na razini čitave Akademije. Stoga je trenutno provođenje internih anketa, metodologija njihove obrade i prezentacija njihovih rezultata u ingerenciji samih odsjeka i ne postoji dokument na razini ADU koji bi verificirao njihovo provođenje. Povratne informacije od studenata, formalne ili neformalne, svakako postoje, dapače, većina nastavnika itekako vodi brigu o tom aspektu svog djelovanja, no

---

razrada ideja o provođenju internih anketa neupitno je jedan od elemenata kojim ćemo se baviti u budućnosti.

Napredak je svakako moguć u području organiziranja radionice ili tečaja za savjetovanje u karijeri te s tim u vezi, a na temelju podataka o završenim studentima iz studentske referade, u stvaranju baze podataka za praćenje završenih studenata. Isto tako, Akademija može uspostaviti intenzivniju komunikaciju s profesionalnim institucijama i udrugama koje zapošljavaju naše studente, i to na način da se glumačke audicije za profesionalne projekte organiziraju upravo na Akademiji, kao i da natječaji za određene poslove ili projekte budu oglašavani na Akademiji te da uprava o njima bude pravovremeno obaviještena. Nažalost, ovaj segment povećavanja vidljivosti i kvalitete komunikacije ne ovisi isključivo o volji i željama uprave Akademije.

NASTAVNICI

Struktura nastavnika na Akademiji dramske umjetnosti rezultat je unutarnjih i vanjskih čimbenika koji su na istu djelovali kroz njen razvoj. Od unutarnjih faktora svakako su najvažniji ustroj, razvoj pojedinih odsjeka i katedri, a u bližoj prošlosti i transformacija studija i studiranja prema Bolonjskom sustavu. Vanjski čimbenici koji su ostavljali traga na strukturi kadrova, odnosno kadrovskoj politici koja je do nje dovela, svakako su ekonomski uvjeti i nacionalna politika u području visokog obrazovanja, koja je vođena na različite načine u različitim povijesnim, političkim i ekonomskim okolnostima.

Trenutna kadrovska situacija od 89 stalno zaposlenih nastavnika i 112 vanjskih suradnika na taj je način prvenstveno vezana uz prilike u kojima su se osnivali i razvijali pojedini studijski programi, odnosno, mogućnosti ili nemogućnost zapošljavanja nastavnog kadra. Treba napomenuti da je kadrovska situacija unutar pojedinih studijskih programa proporcionalna duljini izvođenja studijskog programa na fakultetu. Naime, studiji koji su započeli s izvođenjem nastave u vrijeme osnivanja Akademije u daleko su boljoj kadrovskoj situaciji nego novoosnovani studiji i usmjerenja. Primjeri koji to potvrđuju su usmjerenja Dokumentarni film pri Odsjeku Filmske i TV režije, Oblikovanje zvuka pri Odsjeku montaže, Oblikovanje svjetla i Fotografija pri Odsjeku snimanja i, konačno, najmlađi studiji Suvremenog plesa i Baletne pedagogije koji su s izvođenjem nastave započeli akademske godine 2013/14. Na tim usmjerenjima i studijskim programima, uglavnom zbog politike zapošljavanja na Sveučilištu i ekonomske situacije koja u zadnjih nekoliko godina otežava

---

zapošljavanje novog nastavnog kadra u stalni radni odnos, nužno se angažiraju nastavnici u statusu vanjskih suradnika.

Financijski gledano, situacija s velikim brojem vanjskih suradnika sigurno je povoljnija za budžet Sveučilišta i Ministarstva znanosti i obrazovanja, međutim za kvalitetu izvođenja studijskih programa ne predstavlja idealno rješenje, obzirom na činjenicu da izvođenje studijskih programa podrazumijeva i brojne aktivnosti koje mogu obavljati samo redovno zaposleni nastavnici i osoblje. No, s druge strane, vanjski suradnici itekako doprinose kvaliteti i raznovrsnosti nastave.

Ukupni broj stalno zaposlenih nastavnika i vanjskih suradnika je sličan, no obrnuto je proporcionalan obzirom na zvanja. Među stalno zaposlenima postoji veći broj nastavnika u višim zvanjima, dok je među vanjskim suradnicima daleko veći broj nastavnika i suradnika u nižim zvanjima. Ovakav odnos, uzimajući u obzir ranije spomenutu situaciju kao i situaciju na pojedinim odsjecima, logičan je i lako razumljiv. Naime, studijske programe formiraju, planiraju i većim dijelom izvode zaposleni nastavnici, dok se prema potrebama pojedinih odsjeka angažiraju nastavnici vanjski suradnici koji sudjeluju u izvođenju dijela programa i koji obično tek sa tim angažmanom stječu izbor u naslovno zvanje. Ti vanjski suradnici ujedno čine potencijalan razvojni kadar za eventualna buduća zaposlenja.

Izvođenje dijela nastave od strane vanjskih suradnika za vrstu programa koje izvodi Akademija predstavlja apsolutnu nužnost. Kontinuirano oslanjanje na suradnju s umjetnicima i stručnjacima iz prakse ključno je za ostvarenje umjetničke izvrsnosti. S jedne strane, vanjska suradnja omogućava angažman različitih stručnih osoba i vrhunskih umjetnika iz područja studijskih programa koji nerijetko nisu u mogućnosti preuzeti puni angažman i zaposlenje na fakultetu, ili pak u programima postoji potreba za manjim segmentima usko specijalizirane umjetničke prakse bez kojih studiji ne bi bili relevantni, a za koje nije moguće angažirati nastavnika u puni radni odnos. U umjetničkom području, vanjski suradnici najčešće su potvrđeni, eminentni umjetnici u nacionalnim i međunarodnim krugovima, čije umjetničke kompetencije i sustavni pedagoški pristup doprinose kvaliteti umjetničke nastave i umjetničko-nastavne produkcije koja se izvodi na Akademiji pa tako doprinose i kompetencijama koje studenti stječu tijekom studijskog programa. U studijskim programima koje pruža Akademija, a kojima je inherentna inovativnost i kreativnost, isključivo oslanjanje na užu krug stalno zaposlenih nastavnika

---

može biti kontraproduktivno. Kao što pokazuju dobre prakse sa sličnih europskih institucija, balansiranje stalno zaposlenih nastavnika i vanjskih suradnika koji se po potrebi angažiraju na poziv i na određeni period, osigurava kontinuiranu otvorenost i protočnost za aktualna umjetnička zbivanja. Studenti i nastavnici izloženiji su i u tijeku s aktualnim umjetničkim praksama i tendencijama kao i suvremenim oblicima umjetničkog izraza. Uz nastavnu suradnju, vanjski suradnici nerijetko doprinose studijskim programima i na način da tvore sponu između akademskog, obrazovnog i profesionalnog konteksta pa su slijedom toga česte suradnje između Akademije dramske umjetnosti i vanjskih dionika iz područja kulture i umjetnosti što stvara i dodanu vrijednost angažmana vanjskih suradnika. Ovakva vrsta kontakata, umrežavanje, razmjena znanja i iskustava u umjetničkoj praksi u području dramske umjetnosti i audiovizualnih medija doprinose ishodima učenja i kompetencijama koje studenti stječu te tvore temeljnu platformu za daljnji rad u profesiji.

Kao najveći problem u kadrovskoj politici potrebno je navesti vanjske čimbenike koji utječu na nastavni kadar Akademije. Nestalan zakonski i ekonomski okvir dovode do nemogućnosti kontrole nad kadrovskim pitanjima, pa onda i do problema u planiranju razvoja i formiranju artikulirane i sustavne kadrovske politike. Ova situacija prvenstveno se negativno odražava na mogućnost angažmana mladoga, visokoobrazovnog kadra, asistenata i docenata koji bi svojim kompetencijama i izvrsnošću mogli sustavno doprinosti razvoju Akademije. Aktualna nemogućnost otvaranja novih radnih mjesta dovela je do zapošljavanja mlađeg nastavnog kadra tek odlaskom nekog od nastavnika u mirovinu ili prekidom ugovora o radu. Uz to, tijekom tog perioda brojni su nastavnici, iako su imali uvjete za napredovanje bili ponovno birani u isto zvanje, pa je odlaskom u mirovinu nekog od kolega s određenog odsjeka dio koeficijenta bio utrošen i na napredovanja tih nastavnika. Time su narušeni temelji sustava po kojem kojoj bi unutar nastavnog procesa trebalo biti najviše asistenata i docenata, čega je bilo svjesno i Sveučilište, pa je 2013. donijelo odluku po kojoj je bilo moguće zaposliti asistente čije je plaće Sveučilište financiralo u 75%-tnom iznosu, dok je 25% trebala osigurati sama sastavnica. Akademija je prihvatila ovu mogućnost i na taj je način tijekom 5 godina bilo zaposleno petero asistenata. Po isteku ugovora za neke od njih je bila otvorena mogućnost stalnog zapošljavanja na ADU, no za neke – tamo gdje nitko od kolega s odsjeka nije odlazio u mirovinu – nije bilo te mogućnosti. Tako da i ovo provizorno rješenje Sveučilišta nije u

---

potpunosti dalo trajne rezultate te istovremeno govori o nezavidnoj situaciji po pitanju zapošljavanja mlađeg nastavnog kadra.

Omjer studenata i nastavnika na Akademiji dramske umjetnosti iznimno je dobar. Upisne kvote po studijskim programima relativno su male, od 3 do 15 studenata te je tako i nastava na svim glavnim umjetničkim predmetima organizirana u malim studijskim grupama s istim brojem studenata u klasi, što omogućava iznimno kvalitetan predavački i mentorski rad. Relativno male studijske grupe omogućavaju i kvalitetan individualan mentorski rad tamo gdje to predviđa studijski program, ili pak gdje u izvedbi studijskog programa za to postoji potreba. Umjetničko-nastavna produkcija realizirana je na način da se studenti različitih studijskih programa organiziraju u filmske ekipe i kazališne klase pri čemu nastavnici postaju mentori studentima koji obavljaju pojedine poslove kao članovi autorske ekipe. I u ovom slučaju dobar omjer studenata i nastavnika omogućava da svi projekti umjetničko-nastavne produkcije budu mentorirani na način da svaki sektor kazališne ili filmske ekipe ima svog mentora te se prema potrebi mentori individualno posvećuju svakom pojedinom studentu.

Tijekom posljednjih pet godina omjer studenata i nastavnika nije se bitno mijenjao. U referentnoj 2020/2021. akademskoj godini bilo je upisano 339 studenata, a nastavu je održavao 201 nastavnik, 89 stalno zaposlenih i 112 vanjskih suradnika. Potvrda je to primjerenosti veličina studentskih grupa, ali i orijentaciji prema studentu koji je u centru poučavanja te dominantnom mentorskom radu. Najveću promjenu u tom je smislu donijelo osnivanje i pokretanje izvođenja studijskih programa Suvremenog plesa i Baletne pedagogije, i to zbog velikog broja novih studenata te malog broja nastavnika, no u ukupnoj slici to nije dovelo do većih promjena. Jednako tako, zbog specifičnosti izvođenja nastave Odsjeka plesa navedeno nije bitno utjecalo na ukupnu organizaciju i izvođenje ostalih studijskih programa.

Svi studijski programi ustrojeni su na način kako bi što bolje pripremili studente da po završetku studija budu sposobni postati dijelom profesionalnoga umjetničkog konteksta za koji se obrazuju. Iz ove premise formirani su studijski programi koji svojim sadržajem te nastavničkim i studentskim opterećenjem ispunjavaju tu temeljnu funkciju.

Nastavna opterećenja nastavnika i vanjskih suradnika za sve su studijske programe i razine studija u skladu s uvjetima propisanim [Pravilnikom o sadržaju dopusnice, te uvjetima za](#)

[izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta.](#)

Opterećenja nastavnika i vanjskih suradnika s jedne su strane vezana uz nastavne planove studijskih programa, što je definirano satnicom pojedinih predmeta unutar studijskih programa, no kako svaki glavni umjetnički predmet rezultira i umjetničko-nastavnom produkcijom za koju je iznimno složeno strogo definirati satnicu i opterećenja, unutar pojedinih studijskih programa postoji razlika između opterećenja nastavnika planiranih studijskim programima i realizirane satnice u koju se ubraja i umjetničko-nastavna produkcija. Važno je napomenuti kako dodatno opterećenje koje proizlazi iz umjetničko-nastavne produkcije pridonosi ispunjavanju ishoda učenja i stjecanju kompetencija propisanih studijskim programima te kako za isto nastavnici nisu dodatno honorirani.

Manjak nastavnika na spomenutim studijskim usmjerenjima Oblikovanje zvuka, Dokumentarni film, Oblikovanje svjetla te studijima Suvremenog plesa i Baletne pedagogije, koji je posredno i neposredno vezan uz politiku zapošljavanja u visokom obrazovanju nužno dovodi i do problema preopterećenosti pojedinih nastavnika. Manje poteškoće prisutne su u nastavnom opterećenju vezanom uz teorijski dio nastave, a daleko veće opterećenje pojavljuje se u onome dijelu koji je vezan uz mentorski rad, umjetničku nastavu i umjetničko-nastavnu produkciju.

Zbog velikog nastavnog opterećenja na svojoj matičnoj ustanovi, nastavnici Akademije dramske umjetnosti, osim u slučajevima mobilnosti, u pravilu rijetko sudjeluju u nastavi na drugim sastavnicama Sveučilišta, visokoobrazovnim ustanovama ili drugim sveučilištima. Vanjsku suradnju nastavnika u takvim slučajevima mora odobriti matični odsjek i u isto vrijeme predložiti reorganizaciju izvođenja nastave na matičnoj ustanovi. Prijedlog potom odobrava dekan i Akademijsko vijeće. Ako je takav angažman u interesu, odnosno nije u sukobu s interesima Akademije, u pravilu se odobrava. Nastavnici Akademije dramske umjetnosti često su angažirani u različitim tijelima i projektima iz područja kulture i umjetnosti, o čemu se također obavještavaju odsjeci, Vijeće i dekan. Nastavnici u suradničkom zvanju novaka, asistenta ili višeg asistenta mogu raditi izvan matične ustanove samo u iznimnim slučajevima i to uz mentorstvo i nositeljstvo nastavnika matičnih odsjeka.

Po dobivanju suglasnosti o radu izvan Akademije, nastavnici Akademije, kao i drugi nastavnici Sveučilišta u Zagrebu, mogu raditi izvan matične institucije temeljem ugovora o suradnji dvaju sastavnica visokih učilišta. Radi li se o suradnji sastavnice Sveučilišta u Zagrebu s visokim učilištem izvan Sveučilišta, [Odluka o izvođenju nastave nastavnika Sveučilišta u Zagrebu na drugim visokim učilištima](#) je temeljni dokument koji regulira ovu proceduru.

Veličine studentskih grupa određuju se u skladu sa [Odlukom o normiranju rada u nastavi, veličini nastavnih grupa i evidenciji održane nastave](#), u skladu s umjetničkom praksom koja je vezana uz pojedina umjetnička područja te po već godinama stabilnim upisnim kvotama i odobrenim nastavnim planovima u kojima je predviđena optimalna veličina studentske grupe. Broj studenata u studijskim grupama glavnih umjetničkih predmeta najčešće je broj studenata odsjeka po studijskim godinama, odnosno klasama koje broje od tri do petnaest studenata. Nastava glavnih umjetničkih predmeta podrazumijeva različite oblike nastave i umjetničku praksu koja se realizira kroz projekte umjetničko-nastavne produkcije. Individualni i individualizirani pristup studentima koji je ključan u umjetničkom mentorstvu upravo je u duhu bolonjskog modela studiranja koji potiče stalnu interakciju između onih koji uče i onih koji podučavaju te zahtijeva kontinuiranu provjeru znanja. Kroz mentorski rad na umjetničkim projektima nastavnici imaju priliku kontinuirano provjeravati znanja, poučavati i učiti, i na taj način voditi studente prema kompetencijama koje moraju steći. Ovakva praksa ne bi bila moguća ako bi se organizirala u većim studijskim grupama. Po sličnom principu organizirana je i nastava stručnih predmeta.

Rad u umjetničkoj nastavi s malim studijskim grupama omogućuje kontinuirano i individualno praćenje napretka svakog studenta tijekom semestra. Kvaliteta i uspješnost nastavnog programa predmeta može se ocjenjivati prema uspješnosti studenta u realizaciji njegovih radova u umjetničko-nastavnoj produkciji predmeta te primjeni stečenih teorijskih znanja i vještina. Jedan od načina praćenja kvalitete koji služe osiguravanju stjecanja kompetencija propisanih studijskim programima svakako je i komisijski ispit iz glavnih umjetničkih predmeta, propisan [Pravilnikom o studiranju Akademije dramske umjetnosti](#).

Nastava iz teorijskih predmeta koju zajednički pohađaju studenti različitih odsjeka održava se u većim grupama (najčešće do 20-ak studenata). Ova vrsta kolegija najčešće se izvodi u formi predavanja, no redovito podrazumijeva i projekcije audio-vizualnih i multimedijalnih

---

sadržaja čime potiče i osigurava kontinuiranu uključenost i interaktivnost studenata u nastavnom procesu. Svi oblici izvođenja nastave i polaganja ispita detaljno su propisani [pravilnicima o studiranju](#) svakog pojedinačnog odsjeka.

Na analiziranom uzorku sveučilišnih anketa za procjenu studija u grupi pitanja koja procjenjuju izvedbu nastave i vrednovanje znanja studenti preddiplomskih studija ovaj su anketirani segment ocijenili prosječnim ocjenama između 3,59 i 3,93, a studenti diplomskih studija prosječnim ocjenama između 3,76 i 4,06.

Izbor u određeno nastavno zvanje koje je preduvjet za samostalno izvođenje nastave i nositeljstvo predmeta u sklopu određenog studijskog programa procedura je kojom se utvrđuje i potvrđuje kompetentnost nastavnika i vanjskih suradnika. Nastavnici prolaze proceduru na matičnoj ustanovi, gdje komisija od minimalno tri člana sastavlja izvješće o umjetničkom, znanstvenom i nastavnom radu te o istome izvještava Akademijsko vijeće. Ako pristupnici, uvidom u pristupnu dokumentaciju i sagledavanjem umjetničkog ili znanstvenog opusa, zadovoljavaju [uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju](#) i [uvjete Rektorskog zbora](#), po potvrdi Akademijskog vijeća izvješća odlaze na potvrdu Matičnom odboru i Vijeću umjetničkog područja, gdje dokumentacija prolazi dodatnu provjeru i gdje, po potvrdi, završava izbor u zvanje. Ovakva složena procedura nužna je za utvrđivanje temeljnih kompetencija nastavnika.

Daljnja procjena i kontinuirana provjera kompetencija odvija se na više razina: putem prije spomenutog semestralnog anketiranja studenata koji procjenjuju nastavni angažman i nastavničke kompetencije za svaki pojedini predmet studijskih programa te u cikličkoj proceduri izbora, odnosno reizbora nastavnika u nastavna zvanja. Procedura reizbora i izbora u viša nastavna zvanja podrazumijeva ponovnu, gore opisanu, provjeru nastavnog angažmana i opterećenja, umjetničke ili znanstvene djelatnosti, rezultata studentskih anketa, aktivnosti usavršavanja na međunarodnim visokoškolskim ustanovama i drugih kriterija ovisno o zvanju u koje se nastavnik bira. ADU je uz to donijela i [Pravilnik o dodatnim uvjetima za reizbor zaposlenika Akademije na umjetničko-nastavnim, znanstveno-nastavnim i nastavnim radnim mjestima te za izbor na više radno mjesto](#) kojim se detaljnije specificiraju i određuju kriteriji za napredovanja ili reizbor. Čest angažman nastavnika u različitim međunarodnim umjetničkim projektima i aktivnostima te suradnja s drugim srodnim međunarodnim školama gotovo uvijek potvrđuje objektivnost u

---

procjenama kompetencija nastavnika Akademije od strane samog fakulteta, kao i od strane Vijeća područja. I nastavnici i studenti iz projekta u projekt potvrđuju svoje kompetencije na domaćem i međunarodnom planu.

Nastavnicima biranima u umjetničko-nastavna zvanja uvjeti za izbor u zvanje a onda i daljnje napredovanje, uz nastavne su kriterije upravo umjetnički radovi i nagrade dobivene za umjetnički rad. Ovakav princip za nastavnike u umjetničko-nastavnim zvanjima znači kontinuiranu umjetničku praksu koju moraju obavljati uz rad u nastavi. Do neke mjere to je analogno situaciji u znanstvenom području, no umjetnički projekti koji po svojoj složenosti odgovaraju kriterijima propisanim u uvjetima za izbore u umjetničko-nastavna zvanja zahtijevaju potpun osobni i profesionalni umjetnički angažman te u takvoj situaciji njihov paralelni umjetnički i nastavni rad znači i iznimno složen i obiman angažman. S druge strane, nastavnici koji uspijevaju kontinuirano obavljati svoje nastavne obveze i predano razvijati svoju umjetničku osobnost na isti način razvijaju vlastite nastavničke i profesionalne kompetencije te ih isto tako potvrđuju kako na akademskom, tako i na profesionalnom planu.

Na Akademiji se provode dvije vrste anketa: u ovom tekstu tematizirane ankete za procjenu nastavnika (semestralno) i ankete za vrednovanje studijskih programa (godišnje). Rezultati do sad nisu ukazivali na probleme u studentskoj procjeni studijskih programa, predmeta ili nastavnika, kao ni njihovih stručnih ili nastavničkih kompetencija.

Sustav postavljen od strane Ureda za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu ne omogućava u potpunosti kontinuirano praćenje rezultata semestralnih anketa. Naime, u jednom su periodu rezultati dolazili kumulativno (kada je za jednog nastavnika na određenom predmetu bilo propisano da mora biti minimalno 10 anketnih listića), dok komentari studenata nisu bili sistematizirani na način koji je omogućavao semestralnu evaluaciju i adekvatnu povratnu informaciju. To je bio jedan od razloga pokretanja vlastitih internih anketa kojima bi mehanizam provjere kvalitete studijskih programa, nastave i nastavnika bio upotpunjen.

Nastavnici Akademije kontinuirano se usavršavaju u okviru međunarodnih projekata (npr. aktualno postojeći [OIRFET](#) i [Curating in Context](#)), dijelovi kojih su namijenjeni razvijanju kompetencija nastavnika, a tu su i radionice koje ADU organizira zajedno sa Uredom za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu. Aktivan umjetnički rad na projektima iz

---

suvremenog umjetničkog i kulturnog konteksta također doprinosi razvoju nastavnika u dijelu nastavničkih kompetencija za izvođenje umjetničke nastave. Nerijetko su ti umjetnički projekti i međunarodnog karaktera, što njihov umjetnički rad stavlja u odnos s međunarodnim kulturnim i visokoškolskim dionicima i time doprinosi prenošenju dobre prakse, iskustava i tendencija međunarodnoga konteksta. Iskustva su pokazala i pokazuju kako je Akademija dobro pozicionirana u europskom kulturnom prostoru, ali svakako nedostaje čvršći institucionalni okvir koji bi u kontinuitetu mogao pratiti oblike stručne podrške nastavnicima.

Većina propisane obavezne i dopunske literature dostupna je u biblioteci ADU, a pojedinačna novoobjavljena djela koja nastavnici nabavljaju mimo ADU, skeniraju se te su dostupna u elektronskom obliku, isključivo za potrebe nastave. Pandemijske i karantenske okolnosti ubrzale su procese digitalizacije literature, tako da je dio nastavnih materijala već dostupan u oba oblika.

Nastavnici Akademije pripremaju skripte, neuvezane i neštampane zbirke tekstova koje se također koriste u nastavi, a ADU je donijela i [Pravilnik o postupku elementima vrednovanja i ocjenjivanja nastavnog teksta](#). Nakon što tročlano povjerenstvo da pozitivno mišljenje o pojedinom nastavnom materijalu, on se [objavljuje](#) na mrežnim stranicama Akademije, a na istom su mjestu dostupni i prethodni članci nastavnika koji se koriste kao nastavni materijal.

Intenzivno se prikuplja i literatura i građa iz područja koja su bila zanemarivana (ples, kostimografija, scenografija), kao i članci, prijevodi i kritike objavljuvani u tiskanim i elektroničkim časopisima koji služe kao nastavni materijali.

ADU redovito obnavlja pretplate na stručne časopise koji su sad dostupni i u digitalnom obliku, a svi nastavnici i studenti imaju [pristup bazama podataka](#) poput JSTOR-a, baze HRČAK, Oxford Journals i Academic Video Online.

Pojedine su knjige nastavnika ADU prošle proceduru uvrštenja u sveučilišne udžbenike, a nastavnici Akademije autori su i stručnih knjiga koje nemaju oznaku sveučilišnih udžbenika, no koje se cijele ili djelomično koriste u nastavi. Nastavnici koji su ujedno i književnici objavljuju autorska izdanja drama ili proza, a ta izdanja postaju obavezna literatura u nekim teorijskim predmetima. Nastavnici filmskih odsjeka ujedno su i filmski autori djela koja u

---

nekim slučajevima postaju dio audio-vizualne literature, povezane uz određene kolegije. Slično je i s autorima-nastavnicima kazališnih odsjeka čije kazališne produkcije mogu postati predmetom analize studenata. U oba slučaja, zbog specifičnosti područja, svojevrsnom literaturom mogu postati i filmska, odnosno kazališna djela. Svakako je potrebno dodatno poticati upućivanje nastavne literature nastale od strane nastavnika Akademije u proceduru recenzije, kako bi time bila potvrđena njihova relevantnost unutar područja, kvaliteta u smislu nastavnog materijala, odnosno status sveučilišnog udžbenika.

Na većini studijskih programa s višegodišnjom tradicijom izvođenja, kadrovska nastavnička situacija je dobra. No, poboljšanja su prvenstveno otežana zbog zakonske regulative koja priječi zapošljavanje i otvaranje novih radnih mjesta. Nemogućnost zapošljavanja predstavlja velik problem i u smislu odgajanja mlađega nastavnog kadra te u prelasku iz suradničkih u umjetničko-nastavna zvanja. Ovakva situacija prije svega demotivirajuća je za mladi nastavnički kadar, koji bi svojim angažmanom i akademskom izvrsnošću trebao kontinuirano kvalitativno doprinositi razvoju studija, odsjeka pa tako i razvoju same Akademije. Kako se radi o nacionalnom zakonskom okviru, nismo sigurni kako se u kraćem vremenskom periodu na ovaj problem može utjecati.

Velik broj aktivnosti predstavnika odsjeka i uprave Akademije vezan je uz kontinuirani angažman s ciljem rješavanja ove vrste problema.

Potrebno je istaknuti problem nejasnih kriterija oko angažmana i financiranja vanjskih stručnih suradnika u nastavi i umjetničko-nastavnoj produkciji, što dodatno otežava njihovo izvođenje te priječi daljnji razvoj. Za stjecanje adekvatnih kompetencija studijskih programa umjetničkih studija iz područja dramske umjetnosti nužna je suradnja s kazališnim i filmskim profesionalcima različitih stručnih područja (svjetlo, zvuk, glazba, kostimografija, scenografija, maska...). Zbog nesređenosti unutar sveučilišnog sustava provođenja ovakve vrste angažmana umjetničkih i stručnih suradnika u umjetničko-nastavnoj produkciji te nestalnog financiranja vanjske suradnje, situacija u operativnom i financijskom smislu svakodnevno postaje sve složenijom. Isto tako, sveukupan broj nenastavnog osoblja, obzirom na povećanje poslovnih zahtjeva, u cijelosti je i u svim segmentima nedostatan. Jedan od kratkoročnih ciljeva predstavlja pronalaženje rješenja za ovu situaciju s predstavnicima Sveučilišta.

Moguća daljnja poboljšanja svakako treba tražiti kroz kontinuiranu komunikaciju nastavnika i studenata. Relativno malen broj studenata, kao i iznimno dobar omjer studenata i nastavnika podržava tu mogućnost. Ovakva se praksa u dobroj mjeri već primjenjuje na Akademiji dramske umjetnosti jer uz komunikaciju sa predmetnim nastavnicima studenti imaju svoje predstavnike u svim službenim tijelima sastavnice; od odsjeka, preko različitih povjerenstava Akademije do Akademijskog vijeća, a o čemu je već bilo riječi. Osnivanje međuodsječnih katedri koje bolje reguliraju suradnju koja postoji na gotovo svim projektima umjetničko-nastavne produkcije Akademije svjedoči o želji za intenzivnijom i kvalitetnijom komunikacijom i suradnjom među nastavnicima, odnosno mentorima različitih odsjeka na umjetničko-nastavnim projektima. Kvalitetnija suradnja među odsjecima, obzirom na interdisciplinarnost područja dramske umjetnosti, nužno će voditi i prema boljem postizanju pretpostavljenih rezultata.

STRUČNE SLUŽBE

Stručne službe ADU imaju svoj unutarnji ustroj i dijele se na administrativne službe (12 djelatnica), tehničke službe (4 djelatnika), portire (4 djelatnika), spremačice (4 djelatnice), studentsku službu (2 djelatnice) i informatičku službu (1 djelatnica), što je ukupno 27 djelatnica i djelatnika. U akademskoj godini 2020/21. na ADU je bilo upisano 339 studenata, a kada se tome pridoda broj od 201 nastavnika (89 stalno zaposlenih i 112 vanjskih suradnika), dolazimo do zaključka da 27 zaposlenih u stručnim službama osigurava uvjete rada za 540 sudionika nastavnog procesa i provedbu kompletnih nastavnih programa, koji s jedne strane uključuju teorijsku nastavu ali i nastavnu produkciju, umjetnička istraživanja te kompletnu administrativnu podršku funkcioniranju na svim razinama, od rada na ugovorima s vanjskim dionicima do isplata akontacija. Brojni filmovi, tv drame i kazališne predstave nastale u okvirima umjetničko nastavnih procesa zahtijevaju sudjelovanje i podršku velikog broja ljudi, kako nastavnog tako i nenastavnog osoblja. Zbog spremnosti i dobre volje djelatnika uključenih u umjetničko nastavni proces, nastavna produkcija u konačnici postiže važne rezultate; oni su vidljivi u postizanju pedagoških učinaka praktične nastave, filmova i predstava koje dobivaju brojne međunarodne nagrade na festivalima, no unatoč kvalitetnoj podršci djelatnika koji sudjeluju u pripremi, razvoju i realizaciji nastavne produkcije, Akademiji je potreban veći broj djelatnika kako bi se nastavna produkcija odvijala na neophodnoj razini koju zahtijevaju nastavni procesi.

Financijske mogućnosti Akademije dramske umjetnosti zadovoljavaju potrebe plaća postojećeg nastavnog i nenastavnog kadra, materijalnih troškova, profesionalnog usavršavanja, razmjena znanja, no nepostojanje fiksnih financijskih sredstava za provedbu nastavne produkcije rezultira izdvajanjem sredstava rezerviranih za materijalne troškove te iznalaženjem različitih javnih poziva i natječaja, čiji doprinos varira od natječaja do natječaja ovisno o fokusu, kvaliteti i sklonostima povjerenstva, kao i raspoloživim sredstvima.

Nadalje, filmska, kazališna te računalna tehnologija postale se neophodno sredstvo za realizaciju nastavnih procesa, stoga ADU sredstva neophodna za kupnju te obnovu tehnologije uključuje u svoj godišnji financijski plan. No, povećani zahtjevi za tom vrstom opreme kao i potreba za održavanjem nabavljenih sustava traže sve veću stručnu podršku. U tom smislu preveliko opterećenje pada na četiri djelatnika tehničke službe i voditeljicu informatičke službe koji ujedno rade i kao tehnička podrška na svim umjetničko-nastavnim produkcijama koje se održavaju na nekoliko međusobno odvojenih lokacija i u slučaju filmskih vježbi, u vanjskim prostorima. Brigu o čistoći i higijenskim uvjetima održavanja nastave u svim nastavnim prostorima vode svega četiri spremačice, uzmemo li u obzir da se radi o nekoliko dvorana velike kvadrature, o svim nastavnim prostorima za teorijsku nastavu, o svim hodnicima i svim katovima svih radnih prostora ADU te da je riječ o više odvojenih lokacija, jasno je da bi povećanje broja djelatnika i ovog dijela stručnih službi olakšalo organizaciju i provođenje nastave. No, nažalost, ovaj segment je izvan ingerencija uprave.

Slično vrijedi i za sve ostale stručne službe: o svakom od segmenata (pravna pitanja, međunarodna suradnja, uredi nastavne produkcije) najčešće brine jedna osoba, iznimka je jedino računovodstvo, a zbog potrebe sve većeg administriranja koje će se u budućnosti još više povećati, bit će potrebno uložiti dodatne napore za obavljanje svih poslova i zadaća. Zbog malog broja zaposlenika nenastavno osoblje mora između sebe raspodjeljivati i preuzimati nove poslove i zadaće za koje je često potrebna i dodatna edukacija (novi ISVU i MOZVAG sustavi, primjerice). Uz to, djelatnici stručnih službi sudjeluju u radu brojnih tijela (Akademijsko vijeće, Odbor za nastavu, Povjerenstvo za praćenje kvalitete), stoga se djelokrug njihovih radnih zadataka često širi izvan inicijalne stručne domene. Iz svega rečenog jasno je da djelatnice i djelatnici stručnih službi dosta često ostaju u radnim prostorima i izvan svog propisanog radnog vremena, što svjedoči kako o njihovom

---

razumijevanju i osviještenosti o važnosti održavanja nastavnih procesa, tako i o njihovim ljudskim karakteristikama i potencijalima. Zbog toga posebno veseli podatak da su studenti u analiziranom uzorku sveučilišnih anketa za procjenu studija u cjelini u grupi pitanja koja se tiče rada stručnih i tehničkih službi iskazali ocjene u rasponu od 3,93 do visokih 4,23.

Djelatnici stručnih službi kontinuirano se usavršavaju, svaki u svom području, i to na radionicama u organizaciji Sveučilišta (sustav kvalitete, ISVU, MOZVAG, ishodi učenja) ili Akademije (tečajevi stranih jezika i različitih programa te programskih sustava), a u predpandemijskom razdoblju za sve djelatnike bila je osigurana i tjelovježba koju su vodile nastavnice s Odsjeka plesa i Katedre za scenski pokret.

---

5. UMJETNIČKA I ZNANSTVENA DJELATNOST

(ESG 1.3. + UNIZG 11., 12.)

U hrvatskom visokoobrazovnom prostoru umjetničke akademije imaju donekle specifičan status koji se očituje na više nivoa. Na normativnom planu dosadašnji Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, sa svim svojim novelama, kompleksu umjetničkog i znanstvenog istraživanja pristupa načelno jednako. No smisao većeg dijela regulative počiva, donekle i očekivano, na logici znanstvenog sustava, njegovim kategorijama, operativnim procedurama pa i organizacijskim jedinicama. Situacija je to na koju dionici visokog obrazovanja u području umjetnosti upozoravaju već godinama i koja se polako počinje mijenjati, konkretno u trenutnoj raspravi o novom Pravilniku o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama.

Iz povijesne perspektive razvoj umjetničkog visokog obrazovanja odvijao se drukčijim putanjama od znanstvene komponente Sveučilišta, slijedeći logiku pojedinih umjetničkih pedagogija, nacionalnih tradicija u polju umjetničkog stvaranja kao i kontingentnih organizacijskih okolnosti koje su utjecale na formaciju pojedine institucije. Jedna od važnijih posljedica takvog alternativnog razvoja je i trenutna organizacija Akademije dramske umjetnosti koja obaseže kazališne, filmske i plesne studije što je čini u svjetskim okvirima rijetkim primjerom jedinstvene krovne institucije u izvedbenom i audio-vizualnom polju. Kad se uzme u obzir takva disciplinarna i organizacijska kompleksnost, koja presijeca nekoliko umjetničkih i znanstvenih područja i polja, artikuliranje dosljedne razvojne politike u domeni umjetničkih i znanstvenih istraživanja pokazuje se kao izuzetno zahtjevan poduhvat.

Prema Završnom izvješću AZVO-a od 21. siječnja 2016. kojim je zaključena prethodna procedura akreditacije, kao značajan nedostatak u polju umjetničkog i znanstvenog istraživanja istaknut je nedostatak strateškog dokumenta što, kako recenzenti napominju, obilježava i sveučilište u cjelini (str. 18-imamo li link). Na tragu te sugestije i temeljite analize stanja koju su provela tijela Akademije, u ožujku 2018. godine objavili smo [Strateški plan Akademije dramske umjetnosti 2018. – 2022.](#) Dokument se programski otvara iskazom

---

vizije i misije institucije, koje su istaknute i na početku ovog Dokumenta, a gdje se pod vizijom ističe kako Akademija dramske umjetnosti u svom djelovanju „primjenjuje i istražuje nove metode učenja, poučavanja i umjetničkog istraživanja u suradnji sa sveučilišnim i kulturnim ustanovama u zemlji i inozemstvu, a s ciljem individualnog napretka svakog studenta i kontinuiranog unaprjeđenja vlastite djelatnosti.“ (ibid.)

Kako je vidljivo iz navoda, već u samim ishodišnim počelima naglašena je istraživačka komponenta Akademijinog razvoja i ona se u posebnom poglavlju Strateškog plana operacionalizira kroz opće i posebne ciljeve te aktivnosti kroz koje se ti ciljevi ostvaruju. Opći je cilj „osigurati kontinuirano provođenje umjetničkih i znanstvenih istraživanja, i posebno, razvoj umjetničko-istraživačkih projekata usmjerenih na istraživanja koja se bave prirodom, metodologijom i tehnikama stvaralaštva te interdisciplinarna područja razvoja i primjene tehnologija.“ (ibid.) Ta se orijentacija specificira kroz niz posebnih ciljeva i aktivnosti, od kojih su za razvojnu dimenziju institucije ključne sljedeće aktivnosti:

„1) razvijati i uspostavljati terminologije i metodologije provođenja umjetničko-istraživačkih projekata u suradnji s kolegama iz umjetničkog, društveno-humanističkog te iz drugih područja

2) kontinuirano pratiti aktivnosti srodnih istraživačkih skupina u Hrvatskoj i Europi s ciljem uključivanja u međunarodne istraživačke projekte te razviti sustav komunikacije i suradnje.“ (ibid.)

ZNANSTVENI I UMJETNIČKI ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

Kako bismo realizirali te ciljeve započeli smo s aktivnostima na nekoliko nivoa. Na kadrovskom planu Akademija dramske umjetnosti nastoji u okviru mogućnosti poticati razvoj mladog istraživačkog kadra pa je krajem 2018. troje mladih znanstvenika zaposleno na Odsjeku dramaturgije u znanstveno-nastavnom zvanju docenta. Od ranije postojeća [Katedra za povijesti, teorije i analitike](#) 2019. revitalizira svoje djelovanje i pod vodstvom pročelnice doc. dr. sc. Nataše Govedić započinje sa snažnijim povezivanjem znanstveno-istraživačkog i umjetničko-istraživačkog kadra s različitih odsjeka. Katedra trenutno obuhvaća četrnaestero profesora u znanstveno nastavnim zvanjima, a poveznice na njihove CROSBİ profile s popisom radova prilažemo u dodatnom dokumentu. Mimo

---

nastavnika u znanstveno-nastavnom znanju, red. prof. Goran Sergej Pristaš i docentica Jasna Žmak koji su primljeni u umjetničko - nastavna zvanja bave se istraživačkim radom na sjecištu znanosti i umjetnosti i u proteklom su periodu objavili svoje teorijske monografije. Knjiga *Exploded Gaze* prof. Pristaša izašla je 2018, a djelo *Predavanje kao izvedba, izvedba kao predavanje - o proizvodnji znanja u umjetnosti* prof. Žmak 2019. godine. Obje studije predstavljaju značajan doprinos teorijskom i kritičkom promišljanju umjetničkih fenomena u području studija izvedbe i koriste se kao nastavni materijal na domaćim, ali i stranim visokoobrazovnim institucijama.

Unutar Katedre za povijesti, teorije i analitike strateški se nastoji profilirati interdisciplinarna istraživačka platforma, a u tu svrhu oformljen je i Klub poezije koji okuplja ne samo ljubitelje poezije, nego zainteresirane nastavnike i profesore s raznih odsjeka u projektima razvijanja čitalačkih, gledalačkih i analitičkih kompetencija.

Od 15. svibnja 2015. do 5. ožujka 2020, [pod pokroviteljstvom Hrvatske zaklade za znanost](#), pri Odsjeku dramaturgije prof. dr. sc. Sibila Petlevski vodila je znanstveni projekt "[Kako praksom vođeno teorijsko istraživanje u umjetničkoj izvedbi može doprinijeti hrvatskoj znanosti](#)". Projekt je bio direktno usmjeren proučavanju umjetničke izvedbe kao istraživačkog procesa kroz interdisciplinarnu suradnju sa znanstvenicima i umjetnicima iz različitih teorijskih usmjerenja i umjetničkih praksi, uključujući i tehnološke znanosti. U sklopu projekta od 6. do 8. travnja 2017. održan je međunarodni simpozij "Narratology and Its Discontents" s gotovo pedeset izlagača iz više od deset zemalja. Pozvana predavanja održale su Mieke Bal i Josette Féral, vrhunske specijalistkinje u svojim disciplinama, znamenite po svojim pionirskim doprinosima naratologiji i studijima izvedbe. Simpozij je bio otvoren za javnost, jako dobro posjećen te dobro medijski popraćen (od gostovanja izlagača na HRT-u, preko intervjuâ dnevnim tiskovinama i kulturnim portalima). Kao dio projekta, od 9. do 11. travnja 2019. održali smo međunarodni simpozij nešto skromnijeg obima „[Innovative Methodologies](#)“ na kojem je sudjelovalo tridesetak izlagača, s užom temom razvijanja inovativnih pristupa u poučavanju znanstvenih i umjetničkih spoznaja. Svrha obiju konferencija bila je profiliranje i ustanovljavanje znanstvene terminologije i metodologija za pristup fenomenu umjetničke proizvodnje znanja, što je u dosluhu s aktualnim trendovima u polju izvedbenih studija, ali je ujedno i direktan odgovor kritičke refleksije na sve veću diverzifikaciju izvedbenog polja.

Kako bi se ciljevi projekta realizirali, na spomenutim konferencijama, ali i mimo njih, na Akademiji su predavanja ili radionice održali vrhunski svjetski znanstvenici i umjetnici. Među njima su i nedavno preminuli [Phillip Zarrilli](#), jedan od najvećih i najinovativnijih pedagoga glume u proteklih 50 godina; zatim [Stelarc](#), post-konceptualni izvedbeni umjetnik koji desetljećima radi na premrežistu visoke tehnologije i izvedbe, Freddie Rokem, izraelsko-američki teoretičar izvedbe i jedan od rodočelnika te discipline te domaći neurokognitivni znanstvenik [Goran Šimić](#). U svim prilikama nastojali smo uključiti što šire profesionalne krugove, studente koji će se susretati s tim perspektivama tijekom svog studija i u budućem umjetničkom radu, kao i zainteresiranu javnost.

U studenom 2019. počeo je dvogodišnji međunarodni Erasmus+ program pod naslovom [Curating in Context](#) koji su vodile četiri institucije: kulturni centri Lokomotiva iz Skopja i Tanzfabrik iz Berlina te visokoobrazovne institucije Umjetničko sveučilište iz Stockholma i Akademija dramske umjetnosti iz Zagreba. Glavni ciljevi projekta su stvaranje materijala i programa kojim bi se osposobljavalo mlade umjetnike, kulturne radnike i dionike civilnog društva za osnivanje, vođenje i upravljanje umjetničkim ili obrazovnih organizacijama u specifičnim društvenim kontekstima. Na [završnoj konferenciji](#) u Zagrebu u listopadu 2021. prezentirali smo i jedan od ishoda projekta - novi MA studij „Performance in Context“ koji bi se vodio kao združeni diplomski studij Odsjeka plesa i Odsjeka dramaturgije. Tijekom 2022. krenut ćemo s postupkom sveučilišne akreditacije tog programa.

Ovaj MA studij prvi je u hrvatskom visokoobrazovnom kontekstu koji je strateški osmišljen kao projekt društveno korisnog učenja, što je u skladu s najnovijim smjerovima razvoja umjetničkih pedagogija a koje je prepoznalo i Sveučilište u Zagrebu i pritom osnovalo poseban [Ured za društveno korisno učenje](#). Društveno korisno učenje je interdisciplinarna metodologija koja razvija građanski angažman u polju visokog obrazovanja kako bi osposobila mlade profesionalce za izazove koje donosi rad u civilnom društvu. Sve veća konvergencija umjetničkog polja i civilnog društva i u svjetskim okvirima ovime dobiva razvojni i stručno osmišljeni program koji će voditi nastavnici Akademije dramske umjetnosti u suradnji s profesorima s europskih sveučilišta te stručnjacima iz civilnog društva.

Filmski su odsjeci 2018. godine pokrenuli još jedan dvogodišnji Erasmus+ projekt „[Open innovative resources for filmmaking education and training](#)“ (OIRFET), zajedno s

---

istraživačima i profesorima iz poljske Nacionalne filmske škole (PWSTTViF) iz Lodza, slovačke Visoke škole muzičkih umjetnosti (VŠMU) iz Bratislave, Filmske i TV škole Akademije izvedbenih umjetnosti (FAMU) iz Praga. Cilj projekta bio je razvijanje [novih oblika znanja i metodologija rada na filmu](#), napose u interkulturnom kontekstu.

U suradnji s Norveškim sveučilištem primijenjenih znanosti (nositelj), britanskim Sveučilištem u Dundeeju, danskom Akademijom za videoigre, animaciju i vizualne efekte Truemax pokrenuli smo 2020. trogodišnji Erasmus+ projekt „[VIRTUAL PRODUCTION STUDIES for the Creative Industries](#)” (VIPROS). Riječ je o projektu koji je posvećen istraživanju i razvijanju novih metoda stvaranja filma u virtualnom okruženju. U situacijama velikih infrastrukturnih asimetrija (nepostojanje velikih opremljenih studija na našem širem području), upoznavanje s digitalnim alatima za rad na filmu u suvremenim visoko-tehnološkim uvjetima ključno je za razvoj metodologija poučavanja na visokoobrazovnim institucijama.

Akademijini nastavnici svoje znanstvene i stručne radove objavljuju u brojnim međunarodnim časopisima. Među njima najugledniji su ПРИЛОЗИ CONTRIBUTIONS Contributions of the Department of Linguistics and Literary Science of the Macedonian Academy of Sciences and Arts, Umjetnost riječi: časopis za znanost o književnosti, Narodna umjetnost: hrvatski časopis za etnologiju i folkloristiku, Život umjetnosti, Zbornik Akademije umjetnosti, Apparatus. Film, Media and Digital Cultures of Central and Eastern Europe, Performance Research, New Theatre Quarterly, Performance Philosophy Journal, Performing Arts Journal (PAJ), Critical Stages. Popis poveznica na radove naših istraživača s Hrvatske znanstvene bibliografije (CROSBI) donosimo na kraju dokumenta.

Za razliku od znanstvenog polja gdje postoji središnja nacionalna agencija za dodjeljivanje i upravljanje istraživačkim projektima – HRZZ, u umjetničkom polju nema analogne institucije. Stoga se većina umjetničko-istraživačkih projekata na našoj instituciji financira sredstvima Sveučilišta u Zagrebu koje u godišnjem ritmu raspisuje natječaje. Naše Povjerenstvo za evaluaciju potpora za umjetničko istraživanje osmislilo je kriterije prema kojima se pristigli projekti rangiraju, a to su:

1. utemeljenost i provedivost kroz umjetničku praksu
2. stvaranje novih perspektiva na umjetnost
3. jasnoća ciljeva istraživanja

-
4. artikulacija novih metoda, poetičkih i radnih procesa u umjetničkoj praksi
  5. razmjernost uvida s javnošću te drugim umjetničkim i neumjetničkim disciplinama (humanistika, društvene i prirodne znanosti, razvoj tehnologija...)
  6. provedivost i razvojnost projekta u tehnološkom, infrastrukturnom i organizacijskom pogledu
  7. predviđeni oblici prezentacije, arhiviranja i širenja uvida istraživanja te njihova dostupnost i primjenjivost u nastavi.

Navedeni kriteriji u skladu su s Akademijinim strateškim usmjerenjem prema umreženosti, interdisciplinarnosti i javnoj dostupnosti istraživačkih procedura i rezultata. Uvažavajući te parametre u 2021. godini odobrili smo osam umjetničko istraživačkih projekata: „Kazalište i strukture moći“, „Riječ u prostoru“, „LINK - metode suradničkog učenja kroz horizontalni model akademskog umrežavanja“, „Alternativni fotografski procesi“, „Istraživanje snimljenog zvuka u akustički izoliranom prostoru te njihove implementacije u kreativnom oblikovanju zvuka realnog i / ili stiliziranog zvučnog prizora audio vizualnog djela“, „Tekst - redatelj - glumac - recipijent“, „Uvođenje prethodnog programiranja svjetla u umjetničku nastavnu produkciju ADU“, „Koreografska izvedba i čitanje okoliša“.

BIBLIOTEKA ADU

U okviru strateške orijentacije prema organskoj promociji i diseminaciji znanstvenih uvida pokrenuta je [Biblioteka ADU](#), edicija posvećena prvenstveno publiciranju znanstvenih monografija i umjetničkih radova nastavnika Akademije, uz prijevode najvažnijih teorijskih, kritičkih i umjetničkih izdanja iz relevantnih polja. Budući da je zasad riječ o organizacijski skromnom projektu koji funkcionira prvenstveno na volonterskoj bazi zainteresiranih nastavnika, u tri godine postojanja izdali smo sedam monografija. Prve dvije su reizdanja klasičnih djela hrvatske humanistike: Temelji dramaturgije Vladana Švacova i Osnove teorije filma Ante Peterlića. Potom slijede Oblikovanje svjetla za televiziju i film Borisa Popovića, Veličanstveno ništa: dramaturgija depresije Nataše Govedić, Glembajevi: dvojno čitanje Gorana Pavlića, Indoš i Živadinov, teatro-bio-grafije: sveto i ludičko kao modusi političkoga u teatru Agate Juniku te Rasprava o popratnoj filmskoj glazbi Hrvoja Turkovića. Zbog administrativne i kadrovske zahtjevnosti distribucije objavljenih izdanja, sklopili smo ugovor s Hrvatskom sveučilišnom nakladom koja za nas obavlja prodaju i distribuciju.

U suradnji sa Studentskim centrom pokrenuli smo i malu ediciju dramskih izdanja i u njoj zasad izdali zbirku drama pod naslovom 4 drame u kojoj smo sabrali neizdane radove naših studenata završnih godina studija i alumna – Tee Matanović, Rone Žulj, Espija Tomičića i Luke Vlašića - nakon pomne selekcije i recenzentskog procesa koji su vodili dramaturzi naših najrenomiranijih kazališnih kuća – HNK Zagreba, HNK Rijeke, Gavelle i Kazališta Kerempuh, a koji su također i naši alumni. Osim promocije izvrsnih mladih autorica i autora, čitav je proces rezultat intenzivne suradnje Akademije sa svojim bivšim studentima koji se etabliiraju kao dramski autori ili su već zaposleni na mjestima dramaturga.

UMJETNIČKO STVARALAŠTVO

Akademija dramske umjetnosti središnja je nacionalna institucija visokog obrazovanja u polju kazališnih i audio-vizualnih umjetnosti, a umjetnička produkcija naših profesora donosi joj prepoznatljivost te istovremeno predstavlja stožerno mjesto hrvatske kulture.

Povrh profesionalnih filmskih i kazališnih produkcija koje su rezultat rada naših profesorâ, rastući trend i temelj razvojnog optimizma predstavlja sve intenzivnije i prepoznatljivije stvaralaštvo filmskih i kazališnih radova od strane studenata. U većem broju slučajeva riječ je o međuodsječkoj suradnji pri čemu se u neposrednom umjetničkom radu testiraju znanja i kompetencije stečene na studiju. Primjer visoko razvijene međuinstitucionalne i interdisciplinarne suradnje predstavljaju i redovne godišnje produkcije studentskih opera nastalih u suradnji studenata i nastavnika Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti, Muzičke akademije, Arhitektonskog fakulteta – Studija dizajna i Tekstilno-tehnološkog fakulteta. Ovakva koprodukcija na postavljanju opere Pepeljuga Julesa Masseneta dobila je 2020. Rektorovu nagradu, a 2021. uz sudjelovanje više od 200 aktera, studenti i nastavnici spomenutih institucija postavili su operu Životinjska farma hrvatskog skladatelja Igora Kuljerića.

Samo u protekle dvije godine studentske kazališne produkcije osvojile su dvadesetak nagrada na uglednim festivalima i od strane renomiranih tijela. Ističemo najvažnije produkcije i nagrade.

1. Dvije rektorove Nagrade za “veliki” timski znanstveni i umjetnički rad (više od deset autora) za projekte:

Jules Massenet: Pepeljuga (opera u četiri čina) nastala u suradnji studenata i nastavnika Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti, Muzičke akademije, Arhitektonskog fakulteta – Studija dizajna i Tekstilno-tehnološkog fakulteta (2020)

Glazbeno-scensko djelo Šuma Striborova - suradnja Akademije dramske umjetnosti, Fakulteta političkih znanosti, Muzičke akademije, Tekstilno-tehnološkog fakulteta i Učiteljskog fakulteta (2020)

2. 11. Ljetne noći Teatra Exit, Zagreb; Odsjek glume, Klasa Dolenčić: J. Steinbeck: O miševima i ljudima (2020)
3. Međunarodni festival plesa u Požegi „Požeški Plesokaz“; Odsjek plesa: Slučajna cesta (2020)
4. FIST, Beograd, Grand Prix FIST16; Odsjek kazališne i radijske režije, r. Kristina Grubiša: Paklena naranča, online gostovanje (2021)
5. Zagrebački festival monodrame; Odsjek glume, Eugen Stjepan Višić: Ljubavno pismo ili ljubav koja se nije dogodila još, nagrada za najbolje glumačko ostvarenje (2021)
6. Nagrada hrvatskog glumišta za najbolje ostvarenje mladih umjetnika do 28 godina (drama); Odsjek glume, Eugen Stjepan Višić: Ljubavno pismo ili ljubav koja se nije dogodila još (2021)
7. Moscow International Theatre Festival of the best student and postgraduate performances “Your Chance”; Odsjek kazališne i radijske režije, r. Kristina Grubiša: Paklena naranča, online gostovanje (2021)
8. Borštnikovo srećanje, SNG Maribor, Slovenija; Odsjek glume, Klasa Ruždjak: Miroslav Krleža: U agoniji (2021).
9. Ljetne noći Teatra Exit, Zagreb; Odsjek glume, Kristijan Petelin: Miroslav Krleža: Na rubu pameti (2021)
10. PULS, Nagrada strukovnih udruga suvremenog plesa RH za najperspektivniju plesnu umjetnicu; Odsjek plesa, Anika Cetina: Anna, balla.

Studenti filmskih odsjeka zbog osobitosti nastave i relativno niže produkcijske zahtjevnosti svojih projekata stvaraju puno više djela i tendencija sudjelovanja na međunarodnim festivala je u snažnom porastu. Ovdje izdvajamo mali broj najnagrađivanijih filmova, ne navodeći sva sudjelovanja na festivalima koje su pojedini filmovi realizirali.

1. Doplovit će Rex

Josip Lukić, 35', srednjemetražni dokumentarni, ADU, 2019.

Makedox, Skopje, 2020.; najbolji studentski film; Doclisboa, Portugal, 2019., specijalno priznanje žirija

2. Južno voće

Josip Lukić, 20', kratkometražni igrani, ADU, 2019.

Dani hrvatskog filma 2020.; najbolja režija, najbolji scenarij; Brest European Short Film Festival, Francuska, 2020., međunarodna premijera

3. Majči

Josip Lukić, 51', srednjemetražni dokumentarni, ADU, 2018.

Američki festival dokumentarnog filma 2019.; Pančevo film festival 2018.; specijalno priznanje žirija u dugometražnoj konkurenciji

4. The Stamp

Lovro Mrđen, 19', igrani kratkometražni, ADU, 2019.

Student Academy Awards (Oscar) 2020.; Međunarodni filmski festival u Dhaki 2019.; najbolji kratkometražni film; FECEA – Međunarodni festival školskog filma u Alvoradi 2019.

5. Baba u naftalanu / Naftalan

Ljubica Kotromanović, 14', kratkometražni dokumentarni ADU, 2019.

Jihlava 2020.; Cinedays 2019.; ZagrebDox 2020.; CineMAiubit International Student Film Festival 2019; Premium SEECs Awards

6. Cvijeće

Judita Gamulin, 19', igrani kratkometražni, ADU, 2015.

Student Academy Awards (Oscar) 2016.; Bratislava International Film Festival 2016.

7. Doma za Božić

Tomislav Đurinec, 31', dokumentarni, srednjemetražni, ADU, 2018.

Jihlava Market 2020; Cinedays 2018.; Early Bird Festival 2019

8. Kika

Mirna Zgrabljčić, 17', kratkometražni dokumentarni, ADU, 2017.

Festival Skomrahi 2017.; Cinedays 2017., nagrada za najbolji studentski dokumentarni film

9. Groblje slonova

Filip Mojzeš, 13', igrani kratkometražni, ADU, 2019.

TelAviv International Student Film Festival 2020.; Sarajevo Film Festival 2019., Natjecateljski program – Studentski film

10. U šumi

Sara Grgurić, 17', igrani kratkometražni, ADU, 2020.

Međunarodni filmski festival u San Sebastianu 2021. – natjecateljski program studentskog filma Nest – Nagrada Nest; Filmski festival Encounters 2021.

---

6. MEĐUNARODNA I MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA

(UNIZG 13.)

Međunarodna suradnja Akademije dramske umjetnosti odvija se na nekoliko razina:

1. gostovanja međunarodnih predavača – održavanje nastave, umjetničke radionice
2. boravak i sudjelovanje nastavnika i studenata na konferencijama, masterclass radionicama i drugim tipovima umjetničkih radionica i stručnog usavršavanja
3. razvoj međunarodnih umjetničko-istraživačkih projekata u suradnji sa srodnim visokoškolskim ustanovama i akademijama te umjetničkim institucijama i udrugama
4. gostovanje nastavnika Akademije na stranim sveučilištima i akademijama u svrhu održavanja nastave, stručnog usavršavanja ili uspostavljanja novih kontakata
5. međunarodni filmski, kazališni i ostali festivali vizualnih i izvedbenih umjetnosti

U ranije tematiziranom [Strateškom planu Akademije dramske umjetnosti 2018-2022](#), kao opći cilj u strateškom području međunarodne suradnje istaknuto je „jačanje pozicije Akademije dramske umjetnosti kao međunarodno prepoznate i priznate umjetničko i znanstveno-nastavne institucije te vodeće institucije u nacionalnom i regionalnom kontekstu kao najveće umjetničke akademije u polju filma, kazališta i izvedbenih umjetnosti“. Posebni ciljevi kroz koje se ta orijentacija operacionalizira su:

1. Stvoriti preduvjete za bolje pozicioniranje u europskom i međunarodnom prostoru visokog umjetničkog obrazovanja.
2. Povećati mobilnost studenata i nastavnog osoblja preko Erasmus projekta i drugih mrežnih platformi koje omogućuju programsku i projektnu razmjenu.
3. Intenzivirati uključivanje u EU projekte kroz partnerstvo sa srodnim visokoškolskim institucijama i ustanovama u kulturi.
4. Ojačati europsku i regionalnu suradnju kroz umrežavanje i razvoj sudioničkih projekata.

Kao najznačajniji razvojni korak u tom smjeru ističemo otvaranje Službe za međunarodnu i međuinstitucionalnu suradnju kao zasebnog ureda unutar Akademijine administracije sa zaposlenom voditeljicom koja se u koordinaciji s prodekanom za međunarodnu i međuinstitucionalnu suradnju bavi ovom dimenzijom Akademijinih djelatnosti. U tom smislu, Ured u vrijeme raspisivanja Erasmus natječaja organizira upoznavanja studenata s programom te kolegama koji su bili na razmjeni kako bi podijelili iskustva i motivirali studente na aktivniji angažman u nalaženju međunarodnih destinacija za osobni razvoj. U to polju vidimo velik prostor za napredak jer se još uvijek razmjerno mali broj studenata odlučuje na neki od oblika studentske razmjene. Služba za međunarodnu suradnju uvijek je dostupna za sve vrste informacija, i komunikacija sa studentima je uspješna. Vjerujemo da ćemo podizanjem nove mrežne stranice, koja je kao što je i spomenuto trenutno u izradi, značajno unaprijediti i ovu dimenziju djelatnosti.

ORGANIZACIJA MEĐUNARODNIH KONFERENCIJA U HRVATSKOJ

Jedna od važnijih praksi profiliranja Akademije kao mjesta proizvodnje znanja u međunarodnom kontekstu su i znanstvene i umjetničke konferencije. Akademija dramske umjetnosti sudjelovala je kao suorganizator, partner ili pridruženi član na organizaciji nekoliko međunarodnih konferencija. Kao što je u prethodnom poglavlju već i spomenuto, u sklopu znanstveno-istraživačkog projekta „Kako praksom vođeno teorijsko istraživanje u umjetničkoj izvedbi može doprinijeti hrvatskoj znanosti“ održane su dvije međunarodne konferencije s gostima iz dvadesetak zemalja. Rezultati istraživanja proisteklih iz projekta korišteni su dalje u nastavi, a dijelom su poslužili i kao radni materijal za daljnju razradu u sklopu Erasmus+ projekta „Curating in Context“, i to napose oko novih metoda istraživanja u području društveno korisnog znanja.

U sklopu tog projekta, od 24. do 27. studenoga 2020. godine održan je četverodnevni, međunarodni online seminar pod naslovom „How to do things with context“ o perspektivama kustoskih praksi u kontekstu civilnog društva. [Istoimena konferencija](#) na kojoj su predstavljeni i rezultati dvogodišnjeg programa „Curating in Context“ održana je 22. i 23. listopada 2021. s gostima - znanstvenicima i umjetnicima - s jedanaest međunarodnih sveučilišta.

U okviru projekta OIRFET od 18. do 22. listopada 2021. održana je međunarodna radionica „Vizualni stil“ koje je završila javnom prezentacijom projekta u kinu Tuškanac te filmskih radova nastalih na samoj radionici.

MEĐUNARODNI SPORAZUMI

Novi natječajni ciklus za Erasmus+ programe otvoren je 2021. za narednih šest godina. Unatoč strogoj propoziciji Sveučilišta o ograničavanju partnerskih institucija, zbog ustaljene i aktivne suradnje profesora i studenata na mnoštvu projekata međunarodnog karaktera, na temelju posebnog zahtjeva upućenog sveučilištu uspjeli smo potpisati deset sporazuma o suradnji unutar ovog okvira. Institucije s kojima smo sklopili novu ili produžili postojeću suradnju su:

1. Erasmus+ SMS – Academy of Performing Arts in Prague (Akademie Múzických Umění v Praze), Republika Češka / <https://www.amu.cz/en>
2. Erasmus+ SMP – University of the Arts Helsinki (Taideyliopisto), Finska / <https://www.uniarts.fi>
3. Erasmus+ SMS – University of Giessen (Justus-Liebig-Universität Gießen), Njemačka / <https://www.uni-giessen.de/index.html>
4. Erasmus+ SMS – ArtEZ Institute of the Arts (ArtEZ hogeschool voor de kunsten), Nizozemska / <https://www.artez.nl>
5. Erasmus+ SMS – Film school in Lodz (Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. L.Schillera w Łodzi), Poljska / <http://www.filmschool.lodz.pl>
6. Erasmus+ SMS – University of Novi Sad / <https://www.uns.ac.rs>
7. Erasmus+ SMS – University of Ljubljana (Univerza v Ljubljani), Slovenija / <https://www.uni-lj.si>
8. Erasmus+ SMS – Stockholm university of the arts (Stockholms konstnärliga högskola), Švedska / <https://www.uniarts.se>
9. Erasmus+ SMS – Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, LUCA School of Arts, Belgija / www.luca-arts.be
10. Erasmus+ SMS – Erasmushogeschool Brussel, RITCS, Belgija / www.erasmushogeschool.be

---

Povrh Erasmus + ugovora, Akademija dramske umjetnosti održava međunarodnu suradnju i preko drugih sporazuma, pogotovo na području zapadnog Balkana zbog potencijala koje pruža zajedničko tržište međusobno razumljivih jezika. Institucije s kojima surađujemo su:

1. Akademija primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci
2. Sporazum o saradnji dramskih akademija/ fakulteta Zapadnog Balkana: AGRFT, Ljubljana; Akademija dramske umjetnosti, Zagreb; Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu; UAOS Sveučilišta J.J.Strossmayera, Osijek; FDU Beograd; Univerzitet u Novom Sadu; Fakultet umetnosti Univerziteta u Prištini; Akademija scenskih umjetnosti Sarajevo; Akademija umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci; Akademija dramskih umjetnosti Univerziteta u Tuzli; Fakultet dramskih umjetnosti u Cetinju; Fakultet za dramski umetnosti Univerziteta „Sv.Kiril i Metodij“ u Skopju
3. Sporazum o suradnji između Akademije dramske umjetnosti Zagreb i ASU Sarajevo
4. Exchange Agreement between Indiana University of Pennsylvania and Academy of Dramatic Art of the University of Zagreb
5. Dogovor o umetniškom sodelovanju između AGRFT Ljubljana i Akademije dramske umjetnosti Zagreb
6. Memorandum of Understanding between FAMU, AMU Prague and Akademije dramske umjetnosti, Zagreb
7. Ugovor o suradnji s Mađarskom plesnom akademijom, Budimpešta, Mađarska

Akademija dramske umjetnosti kao institucija članica je sljedećih međunarodnih udruženja i srodnih institucija:

1. [CILECT](#) (Centre International de Liaison des Ecoles de Cinema et de Television) – Međunarodna asocijacija visokih škola za film i TV
2. [GEECT](#) - Europsko udruženje visokih škola za film i TV
3. SEECS (South-Eastren Europe Cinema Schools)
4. [ENCACT](#) (European network on cultural management and policy)
5. [UNIC](#) (European University of Post-Industrial Cities)

Dulji boravci nastavnika Akademije (godinu dana ili više) nisu uobičajeni, ali postoje primjeri dobre prakse kontinuiranih kraćih boravaka na stranim Sveučilištima. Treba napomenuti da svaki boravak nastavnika na nekom stranom Sveučilištu, bilo da se radi o održavanju

---

nastave ili od stručnom usavršavanju, rezultira ili novim iskustvom koje se implementira u nastavni proces na Akademiji ili novim kontaktima, suradnjama i projektima. Kao dobar primjer prakse izvođenja nastave na stranim sveučilištima ističemo Odsjek plesa koji je zbog specifične organizacije strukturno primoran na natprosječno visok broj stranih profesora koji kroz različite oblike formaliziranih suradnji aktivno sudjeluju i sukreiraju program tog odsjeka.

Razmjena suradnika i nastavnika s drugim visokim učilištima i umjetničkim institucijama iz inozemstva najintenzivnija je u području kraćih posjeta u svrhu održavanja predavanja, umjetničkih radionica i masterclassova. Dio takvih predavanja i radionica odvija se već u uhodanom godišnjem ritmu i dio su nastavnog procesa, a studenti prilikom pohađanja pojedinih radionica i programa ostvaruju ECTS bodove.

Značajan dio radionica gostujućih profesora odvija se u Grožnjanu, gdje Akademija ima svoj dislocirani prostor, spomenutu Imaginarnu akademiju. Umjetnički programi i radionice koji se održavaju u Grožnjanu ne spadaju u redovnu nastavnu djelatnost te se za sve projekte traže posebna financijska sredstva iz ostalih izvora (MK, HAVC, Sveučilište). Umjetnički projekti Akademije u Grožnjanu ostvaruju se u suradnji s Hrvatskom glazbenom mladeži i Gradom Grožnjanom te s ostalim visokoškolskim i kulturnim ustanovama iz Republike Hrvatske i inozemstva. Grožnjan je mjesto u kojemu se tijekom nekoliko mjeseci godišnje susreću umjetnici, profesionalci i budući profesionalci, ostvarujući umjetnički uspješne suradnje. Većina projekata uključuje i lokalnu zajednicu, ponajprije kroz javne izvedbe rezultata projekata (predstave, prezentacije radionica, filmske projekcije i sl.), čime se obogaćuje kulturna ponuda tog istarskog gradića. U izoliranom ambijentu ostvaruje se potpuna posvećenost projektu, što je posebnost ovoga mjesta održavanja na kojem se svi sudionici mogu maksimalno fokusirati na projekt, bez „ometajućih“ faktora grada, transporta do mjesta održavanja projekta i slično. Gostujući inozemni umjetnici u Grožnjanu nalaze inspiraciju za svoj rad, što često rezultira i novim projektima.

Tijekom akademske godine 2019/20. u programu dolazne razmjene na Akademiji je studiralo troje inozemnih studenata – sa Sveučilišta u Helsinkiju, Ljubljani i Giessenu. Sljedeće godine, 2020/21. u istom je programu studiralo četvero studenata, po dvoje s Univerziteta u Novome Sadu i Sveučilišta u Giessenu. U akademskoj godini 2020/21.

---

osmero naših studenata obavilo je stručnu praksu na visokoobrazovnim i kulturnim institucijama u inozemstvu.

S obzirom na financijske kapacitete i kadrovsko stanje u međunarodnom odjelu Akademije može se zaključiti da je međunarodna suradnja Akademije dramske umjetnosti zadovoljavajuća, s postojanom tendencijom rasta.

MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA

Pored znanstvenih projekata navedenih u prethodnom poglavlju, Akademija dramske umjetnosti pokrenula je 2021. spomenuti razvojni projekt [“Edu4games – Izrada standarda zanimanja i kvalifikacija te novih studijskih programa za područje dizajna i razvoja videoigara”](#). Projekt se provodi u suradnji nekoliko sastavnica Sveučilišta u Zagrebu – Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti, Studija dizajna pri Arhitektonskom fakultetu, Fakulteta organizacije i informatike te Fakulteta elektrotehnike i računarstva i prvi je korak u uspostavljanju interdisciplinarnog diplomskog studija dizajna i razvoja videoigara kao najpropulzivnije grane u audiovizualnom polju. Po širini zahvata i naravi novog studija, radi se o jednom od najambicioznijih suradnih projekata u području hrvatskog visokog obrazovanja. Pilot program odrađen je u suradnji s dionicima iz industrije videoigara kroz 12 tjedana kontaktne i online nastave. Veliki interes polaznika osnažio je polazne pretpostavke o atraktivnosti i perspektivnosti budućeg programa.

Iako ne postoji formalna udruga studenata Akademije dramske umjetnosti, studenti se posredovanjem agilnih predstavnika u Studentskom zboru Akademije često udružuju u osmišljavanju i realizaciji u ovom dokumentu prije opisanih pojedinih projekata, u čemu ih Akademija kao institucija prati i financijski podržava. Najbolji primjer su organizacije filmskog festivala FRKA i kazališnog festivala KRADU, nedavno pokrenuti festival DANKA te festival plesa PlesADU koji mjestimice poprimaju i međunarodni karakter. Festivali se održavaju u dvogodišnjem ritmu te se na njih svake godine pozivaju i međunarodni gosti, uglavnom profesori i studenti partnerskih akademija.

U posebne projekte međuinstitucionalne suradnje a koje i na ovom mjestu treba istaknuti svakako spadaju koprodukcije studentskih opera. U tim su, sad već redovnim godišnjim projektima angažirani Akademijini studenti koji surađuju s kolegama s Akademije likovnih umjetnosti, Muzičke akademije, Arhitektonskog fakulteta – Studija dizajna i

---

Tekstilno-tehnološkog fakulteta, a njihov rad mentoriraju nastavnici s matičnih institucija. Zajednički trud prepoznat je i od publike ali i od stručnih tijela, pa je tako primjerice [opera Pepeljuga](#) 2021. godine nagrađena Rektorovom nagradom. Istu je nagradu osvojilo i glazbeno-scensko djelo Šuma Striborova, nastalo u suradnji studenata Akademije dramske umjetnosti, Fakulteta političkih znanosti, Muzičke akademije, Tekstilno-tehnološkog fakulteta i Učiteljskog fakulteta. Festival PlesADU, održan u organizaciji Odsjeka plesa 2021. je godine također osvojio Rektorovu nagradu za veliki znanstveni i umjetnički rad (više od deset autora) u Umjetničkom području.

Zaključno, potrebno je napomenuti i da mnogi istaknuti međunarodni umjetnici koje bi Akademija dramske umjetnosti voljela pozvati kao vanjske predavače i voditelje umjetničkih radionica često nisu u sustavu visokoškolskog obrazovanja, a zakonska regulativa kojom se ograničava plaćanje vanjskih suradnika i vrlo niska cijena rada Akademiju ograničava u pozivanju vanjskih predavača u onom obimu u kojem za to postoji želja. Također bi trebalo povećati vidljivost i prepoznatljivost Akademije kroz afirmaciju postignuća bivših studenata, o čemu se počelo voditi računa i djelovati u smjeru uspostavljanja redovnih kontakata no tu i dalje postoji značajan prostor za napredak.

Na Akademiji dramske umjetnosti kreirana je lista kolegija na engleskome jeziku za zainteresirane studente iz inozemstva, no ona u postojećoj verziji mrežne stranice nije dostupna javno, nego tek na upit. Budući da je izrada novih mrežnih stranica u tijeku, toj ćemo dimenziji komunikacije u međunarodnom prostoru posvetiti posebnu pažnju u predstojećem razdoblju.

---

7. RESURSI: PROSTORI, OPREMA I FINANCIJE

(ESG 1.6.)

PROSTORI

Akademija dramske umjetnosti djeluje na tri lokacije koje su u neposrednoj blizini jedna drugoj: glavnoj zgradi na Trgu Republike Hrvatske 5, prostoru u prizemlju i visokom prizemlju zgrade na Trgu Republike Hrvatske 8 gdje se nalazi ADU Galerija f8 i Studij montaže te dvorišnim prostorima u sklopu Leksikografskog zavoda koji se nalaze u Frankopanskoj 22. Na [tri navedene lokacije](#) Akademija raspolaže s 22 predavaonice, 3 plesne dvorane, jednom kazališnom dvoranom, višenamjenskom multimedijском dvoranom F22, jednim TV studijem i jednom galerijom za izlaganje studentskih radova. Navedeni se prostori koriste i kao nastavni prostori i kao prostori za javne izvedbe i izložbe.

Predavaonice su opremljene odgovarajućom opremom ovisno o specifičnim potrebama pojedinog odsjeka (katedrama, pločama, projektorima, projekcijskim platnima, računalima, pristupom internetu, televizijskom i kazališnom rasvjetom). Nastavne prostorije su osvijetljene i prozirne, grijane, zaštićene od buke i većim dijelom klimatizirane (kazališna dvorana, filmska projekcija, fotografski laboratorij, informatički kabinet, filmske montaže i TV studio). U informatičkom kabinetu odvija se nastava iz više kolegija odsjeka Snimanja i odsjeka Filmske i TV režije, dok je u slobodnim terminima pristup omogućen studentima koji u njemu rade na računalnoj obradi videozapisa i fotografija zadanih nastavnim planom i programom pojedinog odsjeka, ili kroz neki od oblika suradnje na akademskim projektima. Akademija dramske umjetnosti dio svoje umjetničke produkcije izvodi i izvan akademskih prostora, primjerice izvođenje filmskih, fotografskih i televizijskih vježbi te kazališnih odnosno scenskih produkcija.

Učionice za provedbu teorijske nastave kao i seminara najvećim su dijelom zadovoljavajuće. Praktična nastava odvija se u prostorima namijenjenim za provedbu specifičnih tipova nastave na odsjecima Montaže (prostorije namijenjene za montažu s računalima koja posjeduju softvere specijalizirane za montažu audiovizualnog materijala), Snimanja

---

(prostorije namijenjene za snimanje, fotografiju i oblikovanje svjetla, filmske i tv režije i produkcije (tv studio), Kazališne režije, Glume, Dramaturgije i Produkcije (dvorane za probe, kazališna dvorana s pozornicom).

Svojim obuhvatom prostori su dijelom zadovoljavajući, međutim broj bi prostorija, kao što je više puta istaknuto, trebao biti veći. Navedeni broj predavaonica, odnosno svih raspoloživih prostorija, ne zadovoljava u potpunosti potrebe svih Odsjeka. Tako se, primjerice, za nastavu na Odsjeku glume koji provodi nastavni program u okviru osam klasa ne može pronaći dovoljno raspoloživog prostora za pripreme ispitnih produkcija, naročito u periodu završnih pokusa, u kojem sve klase imaju potrebu za probama na pozornici. S istim se problemom susreću i Odsjek kazališne i radijske režije za pripremu i realizaciju režijskih ispita te Odsjek produkcije za pripremu i realizaciju svojih završnih i diplomskih ispita. Korištenje multimedijske dvorane F22, zbog epidemiološke situacije i održavanja nastave za veće grupe u dvorani F22, znatno je smanjilo mogućnosti korištenja tog prostora za ispitne produkcije Odsjeka kazališne i radijske režije te Odsjeka produkcije.

Nedostatak prostora za skladištenje kostima, rekvizite i scenografije predstavlja veliki problem u realizaciji filmske i kazališne nastavne produkcije.

Akademija dramske umjetnosti ne posjeduje ni dovoljan broj kabineta za nastavne i znanstvene aktivnosti nastavnika i suradnika. Unatoč tome, nastava se čitavo vrijeme odvija podjednako kvalitetno te se planirani rezultati postižu zahvaljujući volji i spremnosti nastavnika te stanovitoj prilagodbi postojećih prostornih uvjeta. Primjerice, konzultacije sa studentima odvijaju se u učionicama u kojima se provodi nastava, kao i u knjižnici.

Prostorije namijenjene umjetničko istraživačkom radu u velikom su broju zadovoljavajuće, no njihov broj u odnosu na postojeće potrebe nije u potpunosti zadovoljavajuć, posebice u odnosu na potrebe razvoja pojedinih studijskih programa i usklađivanje sa suvremenim kretanjima razvoja tehnologija. Pokretanje novih studijskih programa nužno će otvoriti i potrebu za iznalaženjem trajnog rješenja vezanog uz korištenje vlastitog prostora ili pak drugog adekvatnog prostora u vlasništvu Sveučilišta u Zagrebu.

Uredi koji su predviđeni za rad nenastavnog osoblja uglavnom su smješteni u tavanskom, potkrovnom prostoru te su pretežno male kvadrature, no adekvatni su i primjereni za rad. Sve prostorije opremljene su potrebnim tehničkim pomagalicama (računalima, printerima,

---

skenerima) i pripadajućim namještajem. Računala i računalna oprema redovito se održavaju. Prostorije su grijane ili klimatizirane po potrebi.

KNJIŽNICA AKADEMIJE DRAMSKE UMJETNOSTI

[Knjižnica Akademije dramske umjetnosti](#) smještena je u potkrovlju fakultetske zgrade. Ukupno zauzima prostor od 44 m² i sastoji se od čitaonice (25m²), studijske čitaonice (11m²) i odvojenog radnog prostora knjižničara (8m²). Knjižničar je smješten u uredu s voditeljicom administrativne službe. Čitaonica je prostorija kroz koju se prolazi do dva ureda. Studijska čitaonica služi i kao prostor za konzultacije i nije odvojena prostorija već staklima ograđeni prostor uz hodnik. Police s knjigama nalaze se u čitaonicama, radnom prostoru knjižničara i po ostalom prostoru potkrovlja – hodniku i sobama zaposlenika. Zbog takvog su smještaja police ostakljene i zaključane što otežava i usporava njihovu dostupnost knjižničaru i korisnicima.

Knjižnica je prvenstveno namijenjena studentima i zaposlenicima Akademije. Zbog specifičnih uvjeta smještaja čitaonica, svi vanjski korisnici kojima je potrebna literatura ili druga građa, istu mogu dobiti putem međubibliotečne posudbe preko svojih fakulteta ili Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Studenti i zaposlenici Akademije putem knjižnične međubibliotečne posudbe također posuđuju knjige i iz drugih knjižnica.

Knjižnica je otvorena za korisnike od ponedjeljka do petka; ponedjeljkom i utorkom od 14:00 do 20:00 sati, od srijede do petka od 8:00 do 14:00 sati. Čitaonice su studentima dostupne u radne dane Akademije od 8:00 do 22:00 sata. Knjižnica posjeduje tri računala; jedno za rad knjižničarke te dva namijenjena studentima i nastavnicima u čitaonici. Sva građa nabavljena od 2010. godine obrađuje se u novom integriranom knjižničnom softveru Aleph te se može pretraživati putem online kataloga.

U Knjižnici Akademije radi jedna stručna zaposlenica u stručnom zvanju diplomirane knjižničarke. Osim organiziranja poslovanja knjižnice i rada u njoj, knjižničarka vodi i Akademijinu knjižaru te je urednica službene Akademijine internetske stranice. Zaposlenici Knjižnice omogućeno je stručno usavršavanje u knjižničarstvu putem različitih domaćih savjetovanja i simpozija te putem predavanja u Centru za stalno stručno usavršavanje, CSSU.

U ovom trenutku knjižnica posjeduje otprilike 7.000 naslova građe te 14.802 svezaka knjižne i multimedijalne građe. Od toga je 20% građe na stranim jezicima. Uz osnovni fond Knjižnica je, zbog raznolikosti područja koja njezina građa pokriva, podijeljena na više zbirki:

- Zbirka filmske literature – donacija Josipa Štajnera od 2.012 vrijednih knjiga i periodike poglavito filmske tematike
- Zbirka dramskih tekstova s preko 700 naslova hrvatskog i svjetskog dramskog stvaralaštva; naročito dragocjeni izvor materijala ne samo za Akademijine studente i nastavnike nego i šire, jer ujedno obuhvaća i djela koja najčešće nisu publicirana u Hrvatskoj
- Zbirka diplomskih radova
- Zbirka DVD-ova s ispitnim produkcijama Odsjeka glume, Odsjeka kazališne i radijske režije
- Zbirka časopisa koja se sastoji od 50-ak naslova tj. 3.600 svezaka
- Zbirka Katedre za fotografiju koju čine knjige iz bivše interne zbirke Katedre, a čija je obrada započeta početkom 2021. g. Do ovog trenutka obrađeno je 403 jedinica građe.

Unošenje digitalnih oblika diplomskih radova u Dabar - digitalni akademski arhiv i repozitorij započeto je 2015. godine. Do ovog trenutka u njemu je pohranjeno 385 diplomskih radova studenata ADU.

Knjižnica svojim fondom pokriva potrebe svih osam odsjeka, od kojih svaki ima svoje izrazite specifičnosti. Teorijski predmeti pokrivaju nekoliko velikih područja (književnost, dramaturgija, kazalište, film, ples). Iz tog je razloga u nabavi novih jedinica građe podjednako važno imati uvid u ponudu antikvarijata kao i pratiti suvremenu izdavačku produkciju. Ukupno gledajući na nabavu, može se utvrditi da je ona zadovoljavajuća. Godišnje se za nabavu knjižnične građe planiraju sredstva u iznosu od 35.000 do 40.000 kuna. Vrijedan izvor građe su i donacije nastavnika, zatim profesionalaca različitih umjetničkih profila kao i ljubitelja kazališta i filma.

OPREMA

Obzirom da Akademija dramske umjetnosti za veliku većinu svojih nastavnih programa ne koristi tehničku opremu kao pomoćno nego kao glavno sredstvo, realne potrebe za usavršavanjem i ulaganjem u tehničku opremu su velike; naime, redovita sredstva koja osigurava Sveučilište u Zagrebu odnosno Ministarstvo znanosti i obrazovanja nisu dostatna. Unatoč nedostatku suvremene opreme, Akademija dramske umjetnosti sa svojim studentskim projektima kazališne, filmske i TV produkcije postiže velike rezultate, kako na nacionalnim manifestacijama tako i na međunarodnim festivalima.

Oprema koja se koristi u nastavi nije zadovoljavajuće funkcionalnosti jer zbog nedostatka sredstava često nedostaje odgovarajuća softverska podrška za specifične aplikacije. Nepostojanje redovitog financiranja i obnavljanja informatičke opreme od strane Sveučilišta rezultira trenutačnim i privremenim rješenjima umjesto jasnog planskog i sustavnog osiguranja opreme i odgovarajućih aplikacija. Korisničko informatičko znanje varira te je neke korisnike među nastavnim osobljem potrebno dodatno educirati. Razlike u znanjima i korištenju odgovarajućih tehnoloških alata među nastavnicima rezultiraju i značajnim pritiskom na IT službu. Također, neophodno je i povećanje ulaganja u informatičku opremu i aplikacije, prvenstveno zbog toga što se studenti trebaju upoznavati a onda i raditi na najnovijim inačicama softvera kako bi stekli odgovarajuća znanja u njihovom korištenju. Nastavne se vježbe snimaju u visokim rezolucijama i novim formatima te je potreba za obnovom opreme izraženija nego prije. Predavaonice je potrebno sustavno opremiti s naprednijim generacijama računala kako bi se osigurala kvaliteta izvođenja nastave, posebice u području filmskog i TV stvaralaštva. Zbog kompleksnosti sustava koji se odvija na tri lokacije i ograničenog broja osoblja te nemogućnosti održavanja svih komponenti, pristupilo se hostanju komponenti u Srce i APIS-ov Centar dijeljenih usluga. Podrška za bežične mreže pokriva cijeli prostor Akademije.

Studenti na raspolaganju imaju posebnu računalnu učionicu koja je veći dio vremena dostupna svim studentima. Provedbom projekta ESF Edu4Games opremljena je dodatna računalna učionica za potrebe nastave. Međutim, zbog kontinuiranog razvoja softvera u domeni filmske industrije potrebna je i kontinuirana nadogradnja opreme.

Studijski programi iz audio-vizualnog područja podrazumijevaju osuvremenjivanje tehničke opreme primjerene novim i suvremenim načinima audiovizualne produkcije. Korištenje novih tehnologija pretpostavlja stručno osposobljavanje osoblja i studenata. Tehnička oprema nije pomoćno nego osnovno sredstvo za provedbu studijskih programa. Iz tog razloga, njezino nedostatno održavanje i tehnička nadogradnja svojom neusklađenošću sa suvremenim standardima, a za koje se studente osposobljava, može rezultirati poteškoćama u njihovoj integraciji u profesionalno okruženje. Redoviti sustav obnove tehničke opremljenosti kao i pripadajuće kadrovsko usavršavanje, neophodni su upravo zbog opsežnosti i raznolikosti novih tehnologija koje su na raspolaganju, njihove veće dostupnosti za obrazovanje te posljedično tome veće frekvencije aktivnosti i intenziteta realizacije praktičnih programa.

Iako je naš temeljni strateški cilj osposobiti studente za profesionalno okruženje koje je danas gotovo isključivo digitalno, zadržali smo segment nastavnog programa o analognoj fotografiji kako bi studenti stekli znanje i razumijevanje medija u cjelini. Uz sve navedeno, želimo istaknuti kako na Akademiji postoji i analogni fotografski laboratorij, digitalni skener za analogne negative i fotografski studio, kao i da posjedujemo prostoriju opremljenu za kolor korekciju te prostorije za zvučnu obradu i tonski miks. Provedena je digitalizacija projekcijske (kino) dvorane, a u ovom trenutku TV studio prolazi proces digitalizacije. Plan nam je pokrenuti projekt digitalnog repozitorija kojim se planira digitalizacija postojeće i dostupne audiovizualne građe nastale u produkciji Akademije i to od njezina osnutka, odnosno prvih pohranjenih filmskih radova, što za cilj ima očuvanje i popularizaciju hrvatske audiovizualne baštine, a sve kroz podizanje razine dostupnosti i vidljivosti u prikazivačke i znanstveno-istraživačke svrhe.

Akademija u kontinuitetu provodi digitalizaciju opreme i tehnike, kao i uvođenje novih tehnologija pri čemu vodimo računa da su iste ekološki prihvatljive i u skladu sa suvremenim profesionalnim praksama. Tehniku i opremu obnavljamo u trendu razvoja tehnologije što se očituje kroz veliki razvojni projekt u kojem nam je želja osigurati novi prostor koji bi bio u funkciji postojećih i novih studija koje planiramo pokrenuti u budućnosti.

FINANCIJE

Akademija dramske umjetnosti najvećim je dijelom financirana iz državnog proračuna, točnije iz sredstava rezerviranih za visoko obrazovanje a putem Ministarstva znanosti i obrazovanja. Dodatno sufinanciranje nastavnih aktivnosti, a kao što je već istaknuto, ostvaruje se prijavom projekata na različite javne pozive Ministarstva kulture, Sveučilišta u Zagrebu, Studentskog zbora te u manjoj mjeri kroz Agenciju za elektroničke medije i Grad Zagreb. Praktični segmenti filmskih studija u značajnoj su mjeri financirani temeljem sporazuma o suradnji s Hrvatskim audiovizualnim centrom. Ovim sporazumom regulirano je sufinanciranje završnih redateljskih i producenjskih radova, vježba izrade TV pilota, kratkih dokumentarnih filmova tijekom preddiplomskog studija, ali i diplomskih režijskih i producenjskih filmova. U produkciji ovih radova aktivno sudjeluju studenti i ostalih odsjeka (Snimanje, Montaža, Dramaturgija). U akademskoj godini 2020/2021. Hrvatski audiovizualni centar sufinancirao je studentske radove u iznosu od 356.403 kn (preddiplomski studiji) i 166.000 kn (diplomski studiji). Manji dio financijske potpore za izvedbu vježbe izrade TV pilota (koju izvode studenti većine naših odsjeka) ostvaren je od Društva hrvatskih filmskih redatelja. Ove su potpore osigurale kvalitetne produkcijske uvjete za projekte naših studenata i kapacitirale ih za rad u profesionalnom filmskom okruženju.

Svi prihodi i rashodi Akademije za razdoblje od tri kalendarske godine planiraju se financijskim planom Akademije koji je sastavni dio proračuna Sveučilišta. Izradi Financijskog plana prethodila je analiza polaznih smjernica strategije financiranja: izvori i dinamika prihoda, struktura rashoda, investicije financijskih sredstava, upravljanje novčanim tokovima, praćenje izvršenja i kontrola, izvještavanje i računovodstvo. Osim financijskog planiranja temeljem članka 27. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN 3 od 09.01.2015.) [Akademija dramske umjetnosti objavljuje godišnje financijske izvještaje](#): Bilancu, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima te Promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza.

Posljednjih pet godina Akademija je znatno povećala prihode kroz različite alternativne izvore financiranja, od kojih je potrebno istaknuti sredstva dobivena kroz natječaje nacionalnih i međunarodnih fondova poput Europskog Socijalnog Fonda, Erasmus+, javnih poziva Ministarstva kulture, Hrvatskog audiovizualnog centra, Društva hrvatskih filmskih redatelja te u manjoj mjeri Grada Zagreba.

Dodatni prihodi koje Akademija osigurava svojom djelatnošću, najvećim se dijelom sastoje od školarina studenata bez prava na subvenciju participacije školarine te participacija studenata za prijemne ispite, upisnine, indekse; naknade za provođenje postupaka izbora u zvanja; izdavačku djelatnost (udžbenici); naknade za prikazivanje filmova, itd.

a) omjer proračunskih (nastavnih, znanstvenih i umjetničkih) i tržišnih prihoda visokog učilišta

	2019.	2020.
Ukupni prihodi	32.135.748 kn	33.302.967 kn
Prihodi iz drž. proračuna	29.479.780 kn (91,74% od uk.prihoda)	30.126.599 kn (90,467% od uk prihoda)
Prihodi od vlastite djelatnosti (tržišni prihodi)	214.324 kn (0,73 % od prorač.prihoda) (0,67 % od ukupnih prihoda)	125.081 kn (0,42 % od prorač.prihoda) (0,38 % od ukupnih prihoda)
Prihodi po posebnim propisima (školarine, prijemni, upisnine, indexi)	942.854 kn (3,20% od prorač.prih.) (2,93% od ukupnih prihoda)	846.690 kn (2,81% od prorač.prih.) (2,54% od ukupnih prihoda)
Sveukupno tržišni prihodi i prihodi po pos.prop.	1.157.178 kn (3,93% od prorač. prih.) (3,60% od ukupnih prihoda)	971.771 kn (3,23% od prorač. prih.) (2,92% od ukupnih prihoda)

b) struktura izvora tržišnih prihoda (naplata školarine od studenata, istraživački projekti, usluge, ostale djelatnosti) visokog učilišta.

Izvori tržišnih prihoda:	2019.g.	2020.g.
• prihodi od prodanih knjiga	20.484 kn	9.031 kn
• naknade za prikazivanje filmova	9.369 kn	1.122 kn
• Ostali vlast. prihodi (postupak izbora u zvanje)	72.000 kn	36.000 kn
• Prihodi od najma kantine i aparata za kavu	58.724 kn	40.752 kn
• Prihodi od pruženih usluga-ostalo	53.746 kn	38.175 kn

Komercijalnim prikazivanjem filmova nastalih u produkciji Akademije u 2021. godini ostvareni su prihodi od prodaje u ukupnom iznosu od oko 14.000 kn. Ta sredstva uložena su u prijevode filmova i daljnje festivalske prijave. Aktivnosti usmjerene prema kvalitetnijoj i sustavnoj distribuciji studentskih filmskih radova uključuju pripremu distributivnih i promotivnih paketa, angažman studenata na administriranju prijava na festivale, suradnju s Hrvatskih audiovizualnim centrom i njihovim Odjelom za promociju i plasman te održavanje suradničkih odnosa s kinoprikazivačima i organizacijama koje se bave distribucijom i plasmanom audiovizualnog sadržaja. Uspješne suradnje ostvarene su s Kinom Mediteran iz Splita, Kino mrežom, platformom Croatian film (Umjetnička organizacija Zagreb Film Festival), Filmskom Rundom iz Osijeka, Art kinom iz Rijeke, Slobodnom zonom iz Beograda, kinom Brotfabrik iz Berlina i drugim organizacijama.

Tržišni prihod od vlastitih djelatnosti proizvodnje namjenskih filmova još nije relevantan, iako je od strane potencijalnih klijenata iskazana želja za suradnjom.

Zaključno, neke od osnovnih poteškoća s kojima se Akademija susreće leže u sustavnom neprepoznavanju različitosti u području visokog obrazovanja te posljedično u nepostojanju pod-zakonskih akata kao i sustava financiranja cjelokupne nastavne produkcije, koja je sastavni dio provedbe studijskih programa, a odnosi se na produkciju kazališnih predstava, filmova i ostalih finalnih radova kako u izvedbenim tako i u audiovizualnim umjetnostima.

Pokretanje novih studijskih programa nije rezultiralo trajnim nego privremenim rješenjima osiguranja materijalne podrške, kao što je prostor za izvođenje nastave koji je bilo potrebno unajmiti i nedostatna sredstva za osiguranje nastavnog kadra.

Osiguranjem redovitih sredstava Sveučilišta u Zagrebu za obnovu i unapređenje tehnologija, kao i za rješavanje prostornih problema te osiguravanje redovitih sredstava za odvijanje studijskih programa, obučavanje nenastavnog osoblja i dodatna radna mjesta, posljedično bi osiguralo i uspješnost dodjele sredstava na EU fondovima i strateških partnerstava. Prikaz financijskog poslovanja u 2019. i 2020. godini nalazi se u tablici koja slijedi.

FINANCIJSKA EVALUACIJA
PRIKAZ PRIHODA I RASHODA U 2019. I 2020. GODINI, U KN

	PRIHODI	2019. kalendarska godina	2020. kalendarska godina
1.	PRIHODI IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA	29.479.780	30.126.599
1.1	Plaće i naknade za zaposlene	24.587.490	25.566.606
1.2	Troškovi poslovanja (uključivo i terenska nastava) - subvencije participacija školarina, programski ugovori	1.013.759	977.437
1.3	Vanjska suradnja u nastavi	1.988.484	1.947.988
1.4	Domaći znanstveni projekti	649.362	735.306
1.5	Međunarodni znanstveni projekti/EU Projekt Edu4Games (nacionalno sufinanciranje)		112.658
1.6	Nabava časopisa		
1.7	Tekuće održavanje/interventna sredstva	1.170.000	300.000
1.8	Izgradnja i investicijsko održavanje		
1.9	Oprema		364.259
1.10	Ukupno ostale vrste prihoda (akademska mobilnost, studentski programi, sistematski pregledi, ref.dopr.za nezap.invalida)	70.685	122.345
2.	PRIHODI IZ PRORAČUNA OSTALIH JAVNIH IZVORA	1.237.500	1.116.117
2.1	Prihodi i pomoći od jedinica lokalne uprave i samouprave (grad, županija, općine)	27.500	20.000

2.2	Prihodi i pomoći ostalih subjekata (Ministarstvo kulture i medija, HAVC, AEM, MZO - potpora za izdavanje udžbenika, članstvo u međunarodnim udruženjima)	1.210.000	1.096.117
3.	PRIHODI OD KAMATA	8	78
4.	PRIHODI OD VLASTITE DJELATNOSTI	214.324	125.081
4.1	Školarine - poslijediplomske specijalističke		
4.2	Školarine - poslijediplomske doktorske		
4.3	Prihodi od najma	58.724	40.752
4.4	Ukupno ostale vrste prihoda (prodaja knjiga, naknada za prikazivanje filmova, AIB Akademie-radionica, suradnja FPZ, RGNF, provođenje postupka izbora u zvanje)	155.600	84.329
5.	PRIHODI PO POSEBNIM PROPISIMA	942.854	846.690
5.1	Školarine - preddiplomske, diplomatske, stručne	561.840	514.319
5.2	Dodatna provjera posebnih znanja, vještina i sposobnosti (ako se provodi uz ispite državne mature)		
5.3	Izdavačka djelatnost		
5.4	Naplate studentskih molbi, potvrdnica, diplome, indeksi, za prijemni ispit, upisnine)	381.014	332.371
5.5	Ukupno ostale vrste prihoda (specificirati)		
6.	OSTALI (NESPOMENUTI) PRIHODI	261.282	1.088.402
	Refundacije putnih troškova EU, partnerstva na EU projektima: EduPolicyLab, Curating in Context, OIRFET	60.011	428.504

6.1.	EU Projekt Edu4Games/EU sredstva		638.398
6.2	Donacije	201.271	21.500
A	UKUPNO PRIHODI POSLOVANJA	32.135.748	33.302.967

	RASHODI	2019. kalendarska godina	2020. kalendarska godina
1.	RASHODI ZA ZAPOSLENE	25.349.412	25.962.824
1.1	Plaće i naknade plaća za zaposlene (bto 2)	24.356.251	25.132.249
1.2	Ukupno ostali rashodi za zaposlene (jubilarne nagrade, regres, nakn za bolest, otpremnine, božićnica)	446.340	506.115
1.3	Naknade troškova zaposlenima (sl.put, naknade prijevoza na posao, stručno usavršavanje zaposlenika, ostale naknade)	546.821	324.460
2.	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	733.478	683.702
2.1	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	141.834	207.131
2.2	Materijal i sirovine	280.056	219.352
2.3	Energija	213.439	196.788
2.4	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	92.162	54.028
2.5	Sitni inventar	0	0
2.6	Ukupno ostalo (radna odjeća i obuća i sl.)	5.987	6.403
3.	RASHODI ZA USLUGE	5.188.943	4.717.955

3.1	Telefon, pošta, prijevoz	79.466	63.813
3.2	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	158.104	219.268
3.3	Promidžba i informiranje	39.453	35.077
3.4	Komunalne usluge	108.528	110.785
3.5	Zakup, najam	903.304	729.409
3.6	Zdravstvene usluge, sistematski pregledi	23.450	700
3.7	Intelektualne i osobne usluge - vanjska suradnja i ugovori o djelu, autorski honorari, ostale intelektualne usluge	3.384.066	3.021.043
3.8	Računalne usluge	62.062	185.174
3.9	Ukupno ostalo - graf.i tisk.usluge, usl.čuvanja imovine, ost.nep.usluge, usluge pranja, ostale nespomenute usluge za nastavu	430.510	352.686
4.	RASHODI ZA NEFINANCIJSKU IMOVINU	404.758	435.636
4.1	Računalna oprema	93.245	143.005
4.2	Laboratorijska oprema		
4.3	Uredska oprema	57.194	24.598
4.4	Komunikacijska oprema		24.186
4.5	Ostala oprema	26.651	
4.6	Literatura	21.825	33.035
4.7	Ulaganja u postrojenja, strojeve i ostalu opremu/ostali instrumenti, uređaji i strojevi	205.873	210.812
5.	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	846.936	718.276

5.1	Premije osiguranja	13.105	8.237
5.2	Reprezentacija	164.903	37.220
5.3	Pristojbe i naknade/javnobilj. usl. i naknada za nezapošljavanje invalida	43.032	30.207
5.4	Članarine	19.924	24.170
5.5	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	21.952	14.569
5.6	Ostali financijski izdaci: naknade za sl. put i za vlastiti auto - osobe izvan rad. odnosa, platni promet i bankarske usluge, demonstrature, školarine, donacije	584.020	298.095
5.7	Prijenosi sredstava partnerima na EU projektu Edu4Games		305.778
B	UKUPNO RASHODI POSLOVANJA	32.523.557	32.518.393
C	Preneseno stanje iz prethodne godine	-244.661	-632.470
	UKUPNO STANJE 31.12. (A-B+C)	-632.470	152.103